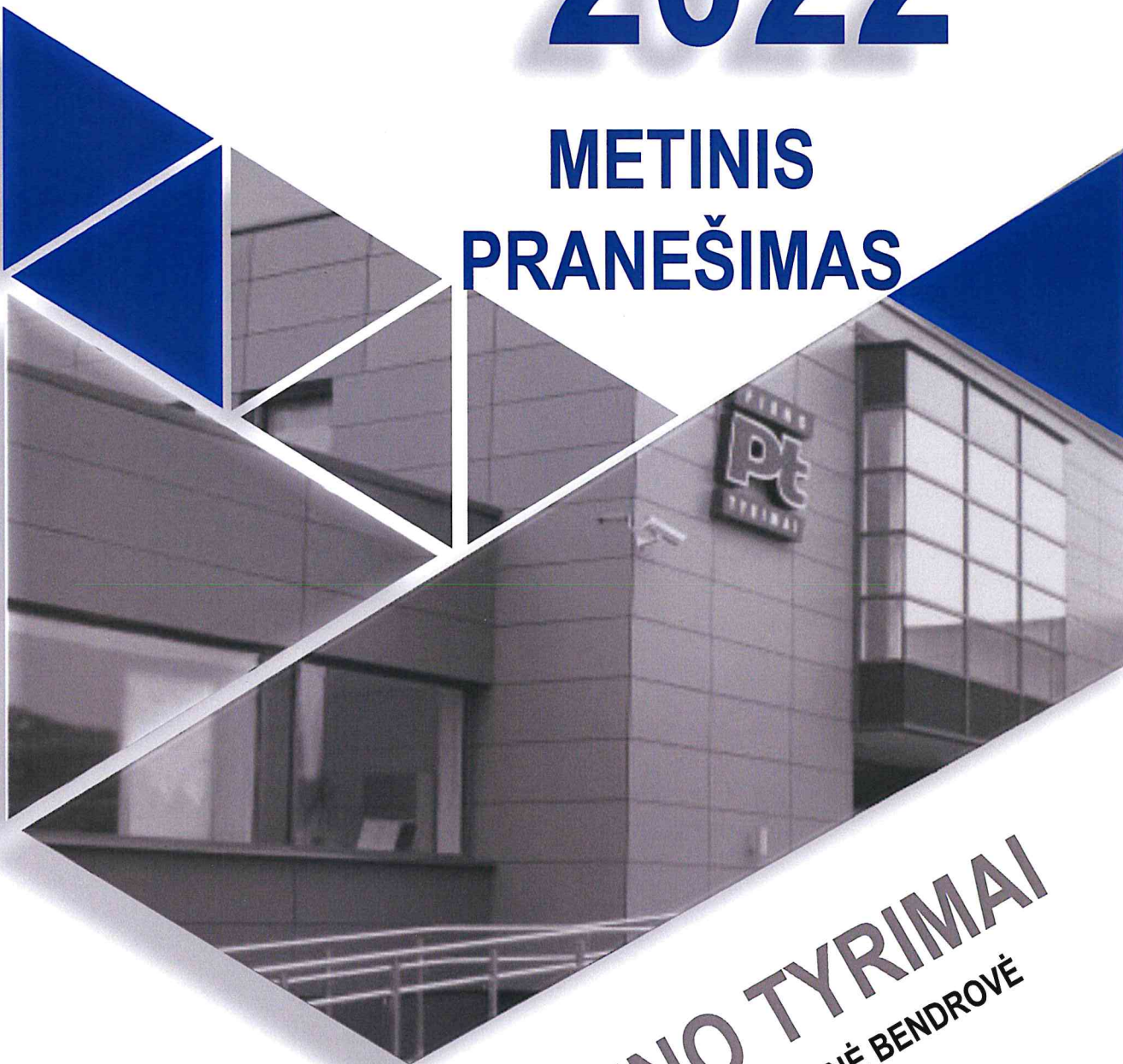

2022

METINIS PRANEŠIMAS

PIENO TYRIMAI
UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ

2023 m. kovo 31 d.
Nr. 45F-88

TURINYS

VALDYBOS PIRMININKO KREIPIMASIS	3
DIREKTORIAUS KREIPIMAMASIS	4
1. BENDROJI INFORMACIJA	5
1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas	5
1.2. Bendrovė ir jos kontaktiniai duomenys	5
1.3. Bendrovės valdymas ir darbuotojai	5
1.4. Bendrovės vadovų ir darbuotojų atlygio politika	9
1.5. Dividendų politika	12
2. VEIKLA, VEIKLOS APLINKA IR RIZIKŲ VALDYMAS	12
2.1. Pagrindiniai istoriniai veiklos faktai	12
2.2. Veiklos apibūdinimas	14
2.3. Paslaugų užsakovai ir rinkos apžvalga	16
2.4. Rizikos valdymas	21
3. 2022 M. FINANSINIAI IR VEIKLOS REZULTATAI, JŲ ATITIKTIS BENDROVĖS VEIKLOS TIKSLAMS	23
3.1. Turto ir nuosavo kapitalo (pagrindinių balanso straipsnių) pokyčiai	23
3.2. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį, planuojami investicijų projektai	24
3.3. Pagrindiniai finansiniai veiklos rodikliai	25
3.4. Pagrindiniai pardavimų rodikliai	27
3.5. Atliktų tyrimų ir kitų paslaugų apimtys	27
3.6. Pardavimo pajamų kitimas ir struktūra	31
3.7. Sąnaudų kitimas ir struktūra	33
3.8. Veiklos strategijos tikslų įgyvendinimas	34
4. TVARUS VYSTYMASIS	36
5. VEIKLOS PLANAI	50
5.1. Misija, vizija, vertybės, strateginės kryptys ir tikslai	50
5.2. Planuojami veiklos rodikliai	53
6. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMAŠI	56
6.1. Informacijos atskleidimas	56
6.2. Metinio pranešimo turinys	56
6.3. Apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai	56
6.4. Metinių pranešimų ir finansinių ataskaitų rinkinių pateikimas	56
6.5. Informacija apie metinių finansinių ataskaitų auditą, auditoriaus išvada	57
7. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS IKI ATASKAITŲ SUDARYMO	57

VALDYBOS PIRMININKO KREIPIMASIS

Mieli kolegos,

2022 metai buvo pilni iššūkių ir neužtikrintumo. Tačiau norisi pasidžiaugti, kad ir tokiu laikotarpiu UAB "Pieno tyrimai" veiklos rezultatai džiugina. Bendrovės valdyba taip pat stengiasi prisidėti prie bendrovės vertės kūrimo, savo asmeninę ir profesinę kompetenciją panaudoti kuriant bendrovės ilgalaikę strategiją bei skatinti tvarų augimą. Svarbu pažymėti, kad bendrovės strateginis planas yra vertinamas aukštais balais, ir tai yra visų prie jo kūrimo prisidėjusių nuopelnas. Didelis dėmesys kreipiamas lūkesčių suderinimui ir atliepimui. Džiaugiamės, jog bendrovės veiklą teigiama vertina akcininkas, klientai, o darbuotojai taip pat aktyviai įsitraukia į bendrovės veiklą.

Bendrovė kryptingai dirba veiklos plėtros ir efektyvaus valdymo kryptimis, šios iniciatyvos bus tęsiamos ir šiais metais. Žinoma, veiklos tvarumas, žaliasis kursas taip pat lieka prioritetu, o valdyba toliau sieks padėti suderinti lūkesčių balansą tarp akcininko, visuomenės, klientų ir darbuotojų.

Norisi padėkoti bendrovės vadovybei ir visiems darbuotojams, akcininko atstovams bei valdybos nariams už konstruktyvų darbą, konstruktyvius dialogus, pamatuotus ir išdiskutuotus sprendimus. Šie metai irgi bus pilni iššūkių, valdyba yra nusiteikusi padėti rasti geriausius sprendimus, kurie labiausiai tenkintų visas suinteresuotas puses.

Valdybos pirmininkas

Artūras Palekas

DIREKTORIAUS KREIPIMASIS

Gerbiamieji,

Bendrovė atlieka viso šalyje superkamo pieno sudėties ir kokybės tyrimus, vykdo pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir teikia kitas su pieno sektoriumi susijusias paslaugas. Suprasdami atsakomybę rinkai, kurioje dirbame, ir vykdydami savo misiją - prisidėti prie tvaraus pieno sektoriaus vystymosi, teikiant nešališkas, kompetentingas laboratorinės veiklos ir pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimo paslaugas, bendrovės sėkmę siejame su Lietuvos žemės ūkio ir pieno sektoriaus sėkme.

Didelį dėmesį skyrėme veiklos efektyvinimui, procesų skaitmenizavimui. Toliau vykdėme struktūrinius pokyčius, siekdami optimalaus funkcijų ir atsakomybių paskirstymo darbuotojams. Siekėme operatyvesnio rezultatų pateikimo klientams. Sėkmingai įgyvendinome gerosios valdysenos priemonių planą, džiugina gautas aukštas įvertinimas.

Tvarūs bendrovės valdymo principai yra neatsiejama jos ilgalaikės strategijos dalis, realizuojama per bendrovės veiklos etikos ir skaidrumo, aplinkosaugos, santykių su darbuotojais, visuomene, užsakovais sritis. Bendrovė, atsižvelgdama į tai, kad jos vykdoma veikla gali daryti poveikį aplinkai, priima sprendimus, kad neigiamo poveikio aplinkai būtų išvengta arba jis būtų minimalus. Gavome sertifikatą, patvirtinantį kad aplinkos apsaugos vadybos sistema atitinka LST EN ISO 14001:2015 „Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ standarto reikalavimus.

Suprasdami mokslo svarbą sėkmingam pieno sektoriaus vystymuisi, bendradarbiaujame su mokslininkais, sudarydami jiems sąlygas atlikti mokslinius tiriamuosius darbus. Bendradarbiaujame su aukštosiomis mokyklomis, sudarome sąlygas studentams atlikti praktiką.

Sėkminga įmonės veikla neatsiejama nuo kiekvieno bendrovės darbuotojo indėlio. Atlikome darbuotojų ištraukimo tyrimą, įvertinome darbuotojų lūkesčius bei parengėme ištraukimo planą. Surengėme strateginę sesiją su skyrių ir veiklų vadovais bei valdyba, numatėme darbų kryptis ateinantiems metams.

Siekiant patvirtinti laboratorijos kompetenciją pastoviai plėtojama laboratorijos kokybės vadybos sistema, atitinkanti standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus. Gavome naują akreditavimo pažymėjimą standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 atitikčiai pagal kontrolės įstaigoms taikomus reikalavimus ir esame Lietuvos metrologijos inspekcijos paskirtąja įstaiga matavimo priemonių patikrai atlikti.

2022 metų pradžioje prasidėjęs karas Ukrainoje atnešė nerimą ir neišvengiamus pokyčius – išgyvenome tiekimo sutrikimus, brangstančius išteklius, prarastus klientus Baltarusijoje. Su iššūkiais buvo susitvarkyta ir bendrovė įvykdė jai keliamus tikslus, 2022 m. uždirbo 304,1 tūkst. Eur grynojo pelno, buvo pasiekta nuosavo kapitalo grąža 7,3 proc. ir skirta parama kovojančiai Ukrainai.

Dėkoju visiems įmonės darbuotojams, darbo partneriams, akcininkui ir valdybai už kartu pasiektus rezultatus.

Direktorė

Laima Urbšienė

1. BENDROJI INFORMACIJA

1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas.

Metinis pranešimas parengtas už laikotarpį nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. Visi duomenys pateikti 2022 m. gruodžio 31 d. būklei, jeigu nenurodyta kitaip.

Šiame pranešime UAB „Pieno tyrimai“ toliau gali būti vadinama Bendrove.

1.2. Bendrovė ir jos kontaktiniai duomenys.

Bendrovės pavadinimas	UAB „Pieno tyrimai“
Teisinė forma	Uždaroji akcinė bendrovė
Įstatinis kapitalas	3 784 731 Eur
Akcininko teises ir pareigas įgyvendina	Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija
Juridinio asmens kodas	233816290
PVM mokėtojo kodas	LT338162917
Juridinių asmenų registro tvarkytojas	Valstybės įmonė Registrų centras
Buveinės adresas	Radvilų Dvaro g.31, LT- 48331 Kaunas
Telefono numeris	8 (37) 361181
Elektroninio pašto adresas	info@pieno-tyrimai.lt
Interneto svetainės adresas	www.pieno-tyrimai.lt

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo 4 str. 3 p. reikalavimais, UAB „Pieno tyrimai“ finansinės atskaitos ir metinis pranešimas parengti taikant tokius pačius reikalavimus kaip ir vidutinėms įmonėms. Bendrovė neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo 2 str. 32 d. 9 p. ir 10 p. nuostatų, todėl nėra laikoma viešojo intereso įmone.

Bendrovė filialų ir atstovybių neturi.

1.3. Bendrovės valdymas ir darbuotojai.

Bendrovės valdymo organai yra: visuotinas akcininkų susirinkimas, kolegialus valdymo organas – valdyba, vienasmenis valdymo organas – vadovas (direktorius). Kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba – Bendrovėje nesudaromas. Bendrovės organai privalo veikti Bendrovės ir jos akcininkų naudai, laikytis įstatymų bei kitų teisės aktų, taip pat vadovautis Bendrovės įstatais.

Akcininkas. Aukščiausiasis Bendrovės valdymo organas yra visuotinas akcininkų susirinkimas. Bendrovės akcininkų susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo ir sprendimo priėmimo tvarka nesiskiria nuo nurodytųjų Akcinių bendrovių įstatyme. Visuotinis akcininkų susirinkimas neturi teisės pavesti kitiems Bendrovės organams spręsti jo kompetencijai priskirtų klausimų. Bendrovės akcijų savininkė yra Lietuvos Respublika (LR), jai priklauso 100 proc. Bendrovės nematerialių akcijų. Kiekviena visiškai apmokėta akcija akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą. Valstybės nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja yra LR Žemės ūkio ministerija. Kadangi akcijų savininkas yra vienas asmuo, akcininko sprendimai įforminami LR žemės ūkio ministro įsakymais. Bendrovės įstatinis kapitalas – 3 784 731 eurai ir yra padalintas į 3 784 731 paprastąsias vardines akcijas. Vienos akcijos nominali vertė 1 Eur (vienas euras).

Valdyba. Valdybą renka visuotinas akcininkų susirinkimas 4 metų kadencijai iš 5 (penkių) narių. Ne mažiau kaip 3 Bendrovės valdybos nariai turi atitikti Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkama kolegialią priežiūros ar valdymo organą atrankos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr.631 „Dėl kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkama kolegialią priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo“ (toliau - Atrankos aprašas), nustatytus

nepriklausomumo kriterijus. Bendrovės valdybos darbo tvarką nustato valdybos priimtas jos darbo reglamentas. Valdybos kompetencija, sprendimų priėmimo tvarka, atsakomybė, taip pat jos narių teisės ir pareigos nesiskiria nuo nurodytųjų Akcinių bendrovių įstatyme, Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr.665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), Atrankos paraše ir kituose tesisės aktuose, išskyrus, kad valdyba turi teisę priimti be Bendrovės visuotino akcininkų susirinkimo pritarimo Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytus sprendimus. Valdyba visus suplanuotus darbus ir išsikeltus metinius uždavinius įgyvendino. Per metus vyko 11 valdybos posėdžių, kuriuose dalyvavo visi valdybos nariai, nedalyvavusių nebuvo.

Ataskaitų sudarymo datą veikia LR žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 3D-59 „Dėl Žemės ūkio ministro 2020 m. spalio 27 d. įsakymo Nr. 3D-738 „Dėl UAB „Pieno tyrimai“ valdybos sudarymo“ pakeitimo“ patirtinta Bendrovės valdyba, kurią sudaro 5 nariai (įskaitant valdybos pirmininką). Valdybos narių kadencija 4 metai.

Valdybos sudėtis:

Pareigos valdyboje, vardas, pavardė	Darbovietė, pareigos, kvalifikacija
Valdybos pirmininkas Artūras Palekas	Biudžetinės įstaigos "Viešojo valdymo agentūra" prie Vidaus reikalų ministerijos , kodas 188784211, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius, direktorius, socialinių mokslų magistras (verslo strategija)
Nepriklausomas valdybos narys prof. dr. Rolandas Stankevičius	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) , kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, LT 44307 Kaunas, Veterinarijos akademija, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas, turintis žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį
Nepriklausomas valdybos narys Vygandas Sliesoraitis	AB "Kelių priežiūra" , kodas 232112130, Savanorių pr. 321C, LT-50120 Kaunas, valdybos pirmininkas Baltic Institute of Corporate Governance Sertifikuotas valdybos narys Vadybos ir verslo administravimo magistro laipsnis Inžinieriaus-ekonomisto magistro laipsnis
Valdybos narys Andrius Burlėga	Žemės ūkio ministerija , kodas 188675190, Gedimino pr. 19, LT-101103 Vilnius, Teisėkūros ir atstovavimo skyriaus vedėjas, turintis teisininko išsilavinimą
Valdybos narė Neringa Gujytė	Žemės ūkio ministerija , kodas 188675190, Gedimino pr. 19, LT-101103 Vilnius, Turto ir viešųjų pirkimų skyriaus patarėja, turinti chemijos inžinerijos magistro laipsnį

Valdybos nariai neturi Bendrovės akcijų ir neatlieka Bendrovėje jokių pareigų, išskyrus valdybos nario pareigas.

Bendrovės vadovas – direktorius - yra vienasmenis Bendrovės valdymo organas, kuris organizuoja Bendrovės veiklą, priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, skatina juos ir skiria nuobaudas, veikia Bendrovės vardu ir turi teisę vienašališkai sudaryti sandorius. Bendrovės vadovą renka ir atšaukia bei atleidžia iš pareigų, nustato jo atlyginimą, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina bei skiria nuobaudas Bendrovės valdyba. Bendrovės vadovo kompetencija, teisės, pareigos, atsakomybė, jo rinkimo ir atšaukimo tvarka nesiskiria nuo nurodytųjų Akcinių bendrovių įstatyme, Apraše ir kituose teisės aktuose. Bendrovės vadovas savo veikloje vadovaujasi įstatymais, kitais teisės aktais, Bendrovės įstatais, visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimais, valdybos sprendimais ir pareiginiais nuostatais. Bendrovės vadovas:

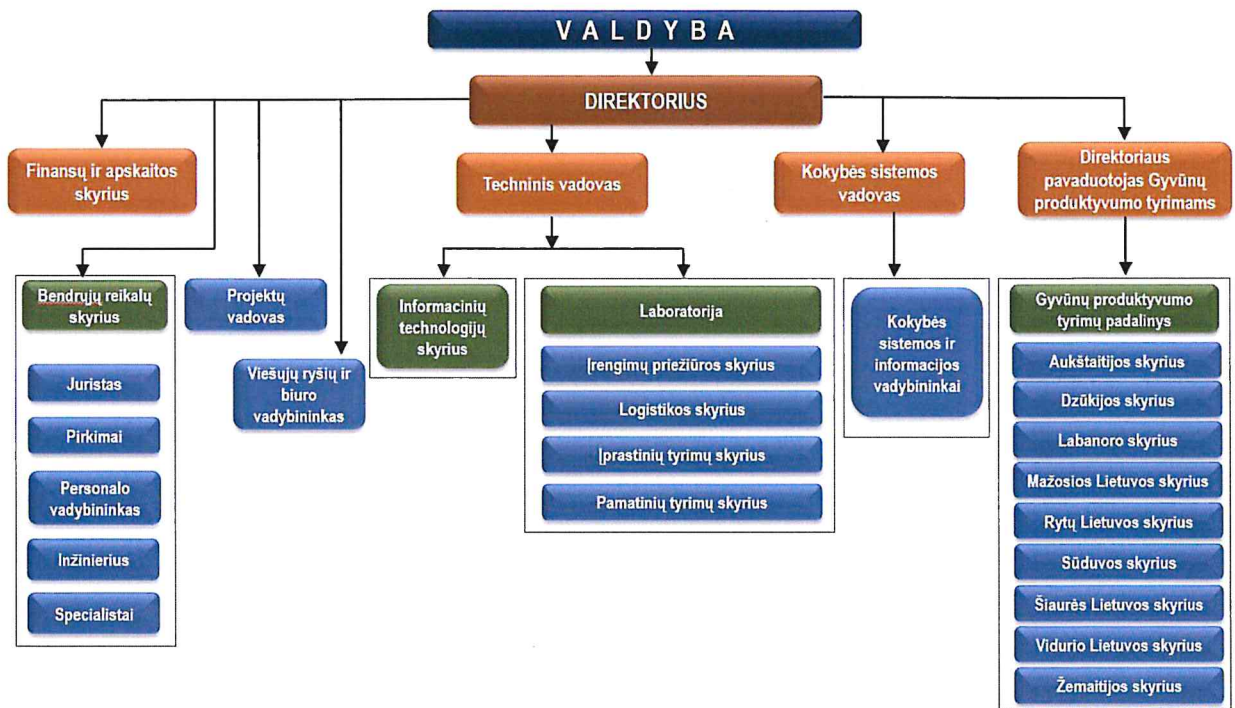
Pareigos	Vardas, pavardė	Kvalifikacija	Dirba šiose pareigose nuo
Direktorė	Laima Urbšienė	Pieno ir pieno produktų technologija, inžinierė technologė, technikos mokslų daktarė	2017-07-25

Direktorė Laima Urbšienė kitų vadovaujamų ir kitų pareigų kituose juridiniuose asmenyse neatlieka.

Bendrovės vadovybė:

Pareigos	Vardas, pavardė	Kvalifikacija	Dirba šiose pareigose nuo
Direktorius pavaduotoja GPT	Danguolė Urbšienė	Chemijos inžinerija, chemikė technologė, agrarinių mokslų daktarė	2019-07-01
Vyr. finansininkė	Asta Urbonienė	Ekonomika ir valdymas, ekonomistė organizatorė	2003-02-20
Kokybės sistemos vadovė	Dalia Riaukienė	Pieno ir pieno produktų technologija, inžinierė technologė, technikos mokslų daktarė	2003-03-31
Laboratorijos vadovas, vykdančias Techninio vadovo funkcijas	Vygantas Petrauskas	Ž. ū. elektrifikacija ir automatizacija, inžinierius elektrikas, technologijos mokslų daktaras	2003-03-28
Bendrųjų reikalų skyriaus vadovas	Dainius Mocevičius	Administracinė teisė, teisės magistras	2022-02-14

Bendrovės organizacinė struktūra sudaryta pagal darbuotojų atliekamas funkcijas. Ji yra tokia: vadovybė, finansų ir apskaitos skyrius, bendrųjų reikalų skyrius, informacinių technologijų skyrius, laboratorija, Kokybės sistemos ir informacijos vadybininkai, gyvūnų produktyvumo tyrimų padalinys, kuris apima Aukštaitijos, Dzūkijos, Labanoro, Mažosios Lietuvos, Rytų Lietuvos, Sūduvos, Šiaurės Lietuvos, Vidurio Lietuvos ir Žemaitijos skyrius. Nuo 2022 m. vasario 1 d. Bendrovės organizacinė struktūra buvo patobulinta išskiriant atskirą bendrųjų reikalų skyrių, kuris vykdo personalo vadybos, pirkimų organizavimo, tiekimo vykdymo, skolų valdymo ir ūkio dalies funkcijas.

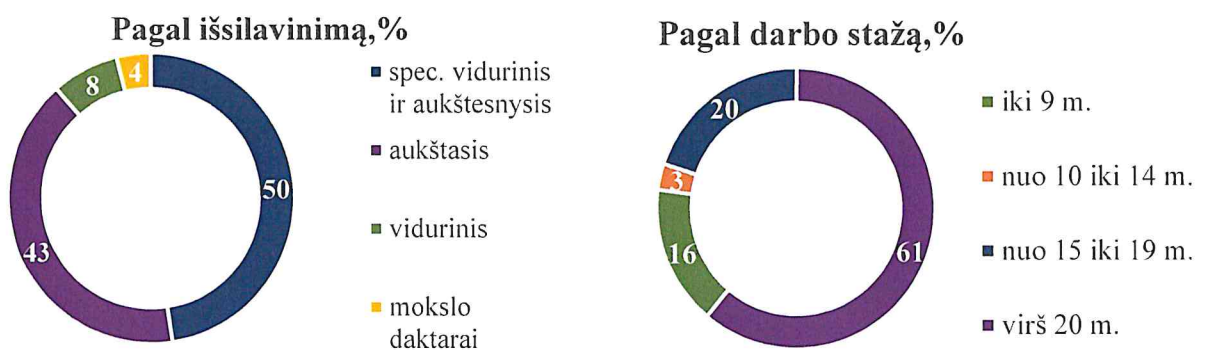
1 pav. UAB „Pieno tyrimai“ organizacinė struktūra

Darbuotojai. Vidutinio sąrašinio įmonės darbuotojų skaičiaus kitimas:

	Darbuotojai, vnt.	Pokytis (+;-) punkt.	proc.
2020 m.	298	-	-
2021 m.	270	-28	-9,4
2022 m.	242	-28	-10,4

Ataskaitiniais metais vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius sudarė 242 darbuotojai, kuris, lyginant su 2021 m., sumažėjo 28 darbuotojais (-10,4 proc.). Darbuotojų skaičiaus mažėjimą lėmė mažėjančios darbo apimtys dėl vidutinių pieno ūkių skaičiaus ir juose laikomų karvių skaičiaus mažėjimo ir darbo procesų optimizavimo. GPT padalinio skyriuose dėl netolygaus karvių išsibarstymo šalies teritorijoje dalis GPT asistentų dirba nepilnais darbo krūviais. Todėl vis stengiamasi perorganizuoti jų darbą ir aprūpinti juos pilnu darbo krūviu, atsisakant darbuotojų, kuriems nėra galimybių suteikti papildomų tiriamųjų bandų.

Didžiąją dalį Bendrovės pajėgumų lemia darbuotojų žinios, išmanymas ir įgūdžiai.:

2 pav. Bendrovės darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą ir darbo patirtį

Siekiant užtikrinti reikiamą darbuotojų kompetenciją tinkamai Bendrovės veiklai užtikrinti, vykdomas personalo mokymas. 2022 m. darbuotojų vidinių ir išorinių mokymų planai buvo sudaryti ir įgyvendinti įvertinant Bendrovės poreikius ir atsižvelgiant į darbuotojų pageidavimus. Pagal sudarytą vidaus mokymo planą, 2022 m. buvo suplanuoti ir įvykdyti 7 vidaus mokymai. Darbuotojai kėlė kvalifikaciją 28 išorės mokymuose pagal patvirtintą išorės mokymų planą ir 28 mokymuose pagal papildomą mokymų planą. Iš viso 2022 m. įvyko 56 išorės mokymai, kuriuose dalyvavo 81 darbuotojas.

Naujų darbuotojų atranka vykdoma naudojantis internetinių darbo skelbimų portalų paslaugomis, talpinant darbo pasiūlymų skelbimus. 2022 m. per skelbimų portalus atrankos vykdytos GPT asistento ir buhalterio pareigoms. Atsiradus poreikiui įsisavinti naujas darbo vietas/funkcijas ar užimti pareigas Laboratorijoje, darbuotojai atrankami organizuojant darbuotojų atrankas Bendrovės viduje. Atrankos vykdomos vadovaujantis direktoriaus įsakymu patvirtintu tvarkos aprašu. 2022 m. įvyko 5 atrankos į darbo vietas Laboratorijoje ir 2 atrankos dalyvauti mokymuose, įsisavinant mastitų tyrimą, termometrų ir skysčių dozatorių kalibravimą.

1.4. Bendrovės vadovų ir darbuotojų atlygio politika.

Bendrovės valdybos nepriklausomiems nariams už darbą valdyboje mokamas atlygis vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 3D-263 (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. rugpjūčio 22 d. redakcija Nr. 3D-508) patvirtintu Valstybės valdomų bendrovių, kuriose Žemės ūkio ministerija yra 100 proc. akcijų valdytoja, nepriklausomo kolegialaus organo nario atlygio apmokėjimo tvarkos aprašu. Už Bendrovės valdybos nario veiklą valdybos nariui mokamas fiksuotas mėnesinis bruto atlygis. Atlygis apskaičiuojamas ir Bendrovės nepriklausomam kolegialaus organo nariui išmokamas kas mėnesį. Bendrovės valdybos nepriklausomam nariui mokamas 25 proc. (1/4) atlygis nuo Bendrovės vadovui nustatyto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, jeigu valdybos narys eina valdybos pirmininko pareigas – 35 proc. atlygis nuo Bendrovės vadovui nustatyto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Valstybės tarnautojui, einančiam valdybos nario pareigas, mokamas 12,5 proc. (1/8) nuo Bendrovės vadovui nustatyto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Atlygis gali būti mažinamas ir (ar) nemokamas, jeigu Bendrovės valdybos narys nedalyvauja Bendrovės kolegialaus organo posėdžiuose, nepareiškia nuomonės darbotvarkės klausimais ir nebalsuoja dėl jų, neatlieka ir (ar) negali atlikti savo funkcijų. Bendrovė gali kompensuoti valdybos nariui pagrįstas išlaidas (pvz., patirtas kelionės išlaidas), patirtas vykdant valdybos nario veiklą. Valdybos narys, siekiantis gauti kompensaciją už pagrįstas išlaidas, privalo pateikti tokias išlaidas paaiškinančius ir pagrindžiančius dokumentus.

1 lentelė

Valdybos nariams skirtas ir išmokėtas atlygis

	Valdybos pirmininkas		Nepriklausomi valdybos nariai		Valdybos nariai valstybės tarnautojai	
	2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.
Narių skaičius (ataskaitų datai), vnt.	1	1	1	2	2	2
Nustatytas atlygis, Eur/mėn.	nuo 2022-08-23 1 207	-	iki 2022-08-22 350; nuo 2022-08-23 862	iki 2021-08-06 200 Eur už posėdį, nuo 2022-08-07 350	nuo 2022-08-23 431	-
Skirta atlygio, Eur	5 230	-	8 861	6 527	3248	-
Išmokėta atlygio, Eur	3 348	-	5 624	2 388	2022	-
Vidutinis mėnesinis paskirtasis atlygis, Eur	1 207	-	467	272	429	-

Bendrovės direktoriaus ir jo pavaduotojo mėnesinę algą sudaro pastovioji ir kintamoji dalys. Mėnesinės algos pastovioji dalis nustatoma koeficientais, taikant atitinkamų metų Lietuvos Respublikos Seimo nustatytą Lietuvos politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį, atsižvelgiant į nustatytą Bendrovės IV kategoriją. Pavaduotojo mėnesinės algos pastoviosios dalies dydis nustatomas 15 proc. mažesnis už direktoriaus mėnesinės algos pastoviosios dalies dydį. Mėnesinės algos kintamoji dalis priklauso nuo Bendrovės tikslų įgyvendinimo ir veiklos rezultatų ir nustatoma finansiniams metams, atsižvelgiant į praėjusiais metais pasiektus konkrečius Bendrovės veiklos rezultatus (vertinamus rodiklius). Mėnesinės algos kintamosios dalies dydį ir konkrečius veiklos rezultatus (vertinamus rodiklius) nustato UAB „Pieno tyrimai“ valdyba. Kintamoji dalis negali viršyti 50 procentų nustatytos mėnesinės algos pastoviosios dalies dydžio. Vadovų mėnesinės algos kintamosios dalies dydžiui nustatyti ūkinės – finansinės veiklos rodikliai, jų planiniai dydžiai ir kintamosios dalies dydžiai tikslinami kiekvienais metais ir nurodomi uždarnosios akcinės Bendrovės strategijoje, parengtoje vadovaujantis Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose bendrovėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 (Žin., 2012, Nr. 67-3394), ir tvirtinami Bendrovės valdybos. Bendrovei nepasiekus nė vieno nustatyto rodiklio, vadovų mėnesinės algos kintamoji dalis nenustatoma arba ji proporcingai mažinama.

Bendrovės valdyba nustatė 2022 m. veiklos rezultatų vertinimo rodiklius, nuo kurių priklausys UAB „Pieno tyrimai“ direktoriaus mėnesinės algos kintamoji dalis 2023 m.

2 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ 2022 metų ūkinės – finansinės veiklos rodiklių direktoriaus mėnesinės algos kintamosios dalies dydžiui 2023 metams nustatyti įvykdymas

Eil. Nr.	Rodiklis	Paaiškinimas	Kintamosios atlygio dalies dydis, proc.	2022 m. planas ir įvykdymas		
				Nustatyta	Pasiekta	Įvykdymas
1.	Nuosavo kapitalo grąža, proc. ($ROE = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Vidutinis ataskaitinio laikotarpio nuosavas kapitalas} \times 100}$)	Parodo kiek 1-am vidutinio nuosavo kapitalo eurui tenka grynojo pelno	14	>5	7,3	Įvykdyta
2.	Sisteminių tyrimų rezultatų pateikimas per 24 val., proc.	Parodo kiek sisteminių pieno tyrimų rezultatų buvo pateikta per 24 val. nuo jų atvežimo	10	>90	94,6	Įvykdyta
3.	Darbuotojų įsitraukimo tyrimas ir veiksmų plano parengimas, vnt.	Atliktas darbuotojų įsitraukimo tyrimas, pagal gautus rezultatus parengtas veiksmų planas, siekiant pagerinti gautus tyrimo rezultatus	6	1/1	1/1	Įvykdyta
4.	Pardavimų apimtis vienam darbuotojui (vidutiniam sąlyginiam), tūkst. Eur ($\frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius}}$)	Parodo kiek vidutiniškai 1-am dirbančiajam tenka pardavimo pajamų	10	26,8	29,9	Įvykdyta
5.	Pardavimo pajamos iš papildomos veiklos pardavimų*, tūkst. Eur	Parodo pastangas didinti papildomos veiklos pardavimus	10	>1 100	1 239	Įvykdyta
Iš viso			50	x	x	

* papildomos veiklos pardavimai - tai visos parduodamos prekės ir paslaugos pirkėjams, kurios nėra priskiriamos privalomiems pieno tyrimams pagal Pieno supirkimo taisykles ir gyvūnų produktyvumo tyrimams pagal Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisykles.

Nuo aukščiau išvardintų rodiklių taip pat priklauso direktoriaus pavaduotojo ir vyr finansininko kintamosios darbo užmokesčio dalys. Kiti Bendrovės vadovai, skyriaus vedėjai ir vadovai, specialistai bei kiti darbuotojai skatinami siekti Bendrovei nustatytų strateginių tikslų ir uždavinių premijomis už pasiektus rezultatus arba priedais už papildomai atliktą darbą.

3 lentelė

Bendrovės vadovų darbo užmokesčio kitimas 2020 - 2022 m.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	Palyginimas			
						2021m./2020m.		2022m./2021m.	
						(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.
Vadovai		vnt.	2	2	2	-	-	-	-
1.	Darbo užmokesčio suma, t.sk.:	Eur	74 884	89 704	85 866	14 820	19,8	-3 838	-4,3
1.1	kintama dalis	Eur	23 018	23 261	23 339	243	1,1	78	0,3
		proc.	31	26	27	-5	-15,6	1	5,0
1.2	premijos	Eur	-	12 476	8 505	12 476	0,0	-3 971	100
Žemesnės grandies vadovai		vnt.	20	19	18	-1	-5,0	-1	-5,3
2.	Darbo užmokesčio suma, t.sk.:	Eur	485 091	557 808	504 861	72 717	15,0	-52 947	-9,5
2.1	premijos	Eur	16 001	40 039	9 738	24 038	150,2	-30 301	-75,7
2.2	kitos skatinamosios išmokos	Eur	15 552	78 726	72 967	63 174	406	-5 759	-7
2.3	išeitinės išmokos	Eur	-	22 708	13 326	22 708	0,0	-9 382	100

Po konsultacijų su Darbo taryba 2020 m. spalio 25 d. direktorius įsakymu Nr.13V-0100 atnaujino Bendrovės Darbo apmokėjimo sistemą. Darbo apmokėjimo sistema garantuoja Bendrovėje taikomą darbo apmokėjimo skaidrumą, nustato objektyvius kriterijus darbų (pareigybių) sudėtingumo įvertinimui, kurio pagrindu yra nustatomi minimalūs ir maksimalūs bazinio darbo užmokesčio dydžiai. Sistema nustato vienodą darbo užmokestį už tokį patį ar lygiavertį darbą visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų lyties, rasės, pažiūrų ar kitų Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatyme nustatytų pagrindų. Vadovaujantis Sistema, tokie patys darbai, už kuriuos mokamas vienodas darbo užmokestis, yra nustatomi remiantis objektyviais kriterijais, atsižvelgiant į tai, ar lyginami darbuotojai pagal savo darbo veiklos specifiką ir atliekamas funkcijas be didesnių darbdavio sąnaudų gali būti sukeisti savo darbo vietomis. Sistema parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos darbo kodeksą įgyvendinančiais teisės aktais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Bendrovėje yra sudaromas darbuotojų pareigybių sąrašas, pagal kurį pareigybės grupuojamos pagal darbo pareigų pobūdį, atsakingumą ir būtiną kvalifikaciją darbo pareigoms atlikti. Pareigybių sąrašas su numatytu minimaliu ir maksimaliu kiekvienai pareigybių grupei nustatytu bazinio darbo užmokesčio dydžiu, suderinus su Darbo taryba, tvirtinamas direktoriaus įsakymu. Darbuotojui mokamo darbo užmokesčio kintamoji dalis skiriama pagal darbuotojui skiriamų darbo pareigų kiekį ir sudėtingumą. Taip pat darbuotojams nustatyti skatinamieji priedai už įgytą kvalifikaciją ar dirbamą darbą, atsižvelgiant į šio konkretaus darbo specifiką, ir priemokos, kai darbuotojui pavedamas papildomas darbas, pareigos ar užduotys. Už pasiektus rodiklius, už gerus metinius Bendrovės veiklos rezultatus, labai gerą pareigų vykdymą, už ilgametį ir nepriekaištingą darbą, už įgyvendintus racionalius pasiūlymus, lojalumą, už labai gerus bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, vykdant savo pareigas, už sėkmingą profesinės kompetencijos vystymą Bendrovės direktoriaus įsakymu darbuotojai skatinami išmokant vienkartinės premijas. Vadovaujantis patvirtinta Darbo apmokėjimo sistema, tęsiant ilgaites Bendrovės tradicijas, darbuotojams buvo išmokėtos premijos metinių švenčių proga, skiriamos materialinės pašalpos mirus darbuotojui artimam šeimos nariui ir gimus vaikui.

Bendrovės darbo užmokesčio fondas, įskaitant socialinio draudimo mokesčius, sudarė: 2022 m. buvo 3 803,7 tūkst. Eur, 2021 m. - 3 945,2 tūkst. Eur, o 2020 m. - 3 912,5 tūkst. Eur. Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, vidutinis mėnesio nustatytasis darbo užmokestis neatskaičius mokesčių kito taip:

4 lentelė

Pavadinimas	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Direktorius	3 365	3 831	3 903
Direktoriaus pavaduotojas GPT	2 854	3 266	3 324
Aukščiausio lygio vadovai	2 488	2 806	3 086
Vidurinės grandies vadovai	1 883	2 077	2 069
Specialistai	1 679	1 855	1 923
Vairuotojai-ekspeditoriai	1 209	1 335	1 372
Laboratorijos darbuotojai	1 116	1 241	1 305
GPT asistentai	946	1 164	1 169
Ūkio dalies darbuotojai	983	1 082	1 128

1.5. Dividendų politika.

Bendrovė dividendus moka į valstybės biudžetą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 509 „Dėl Valstybės valdomų įmonių siektinų pagrindinių finansinių veiklos rodiklių 2022–2024 metų laikotarpiu patvirtinimo“ nurodė Bendrovei 2022-2024 m. laikotarpiu siekti ne mažesnės kaip 5 proc. vidutinės metinės nuosavo kapitalo gražos (ROE) ir mokėti į valstybės biudžetą 70-75 proc. nuo paskirstytinojo pelno dydžio dividendus.

Bendrovės dividendų mokėjimas:

5 lentelė

Ataskaitinis laikotarpis	Paskirstytinasis pelnas, Eur	Skiriama dividendams, proc.	Skiriama dividendams suma, Eur	Skirta dividendų vienai akcijai, Eur	Sumokėjimo data
2020 m.	317 161	70	222 013	0,06	2021-05-25
2021 m.	269 581	70	188 707	0,05	2022-05-25
2022 m.	371 013	75	278 260	0,07	Terminas po ataskaitos datos

2. VEIKLA, VEIKLOS APLINKA IR RIZIKŲ VALDYMAS.

2.1. Pagrindiniai istoriniai veiklos faktai.

Lietuvoje nuosekliai ir centralizuotai pieno sudėties ir kokybės tyrimai pradėti atlikti 1993 m. spalio 15 d. Lietuvoje įsteigus Valstybinę eksperimentinę pieno kokybės tyrimo laboratoriją. Tuo metu jau buvo atliekami pieno sudėties tyrimai - nustatomi riebalai, baltymai, somatinės ląstelės. Tačiau atsirado poreikis vykdyti veislinių gyvulių pasirinkimą pagal pieno savybes, t. y. vykdyti gyvulių selekcinį darbą. Tai buvo vienu pagrindiniu pieno tyrimų laboratorijos atsiradimo motyvu. Pirmieji šios laboratorijos tyrimai buvo atliekami Sargėnuose (Kauno mikrorajone) įsikūrusios tarprajoninės veislininkystės įmonės patalpose. Kadangi laboratorijos užmojai buvo platūs, vykdomam darbui turėtos patalpos tapo per mažos. Todėl nuo 1994 m. spalio 12 d. šios laboratorijos darbuotojai tęsė veiklą naujai įrengtose Lietuvos veterinarijos akademijos patalpose, o po pusmečio Valstybinė eksperimentinė pieno kokybės tyrimo laboratorija tapo valstybės įmone „Pieno tyrimai“.

Kartu su Vokietijos mokslininkais įvykdžius PHARE projektą, buvo sukurta ES reikalavimus atitinkanti pieno sudėties ir kokybės tyrimų centrinė laboratorija. Šalies centrinės pieno tyrimų laboratorijos atsiradimas sąlygojo superkamo ir/ar parduodamo į rinką žalio pieno saugos ir kokybės stebėsenos bei kontrolės sistemos sukūrimą ir pieno sudėties tyrimų atlikimą visiems pieno ūkiams, kurie kontroliavo bandas veislininkystės tikslais.

Nuo 1996 m. VĮ „Pieno tyrimai“ pavesta atlikti pieno tyrimus visiems ūkiams, kontroliuojantiems veislininkystės tikslais pienines bandas. Nuo 1998 m. balandžio 1 d. pagal palaiptinio diegimo grafiką pradėta tirti pieno sudėtis ir kokybė, skirta atsiskaityti pieno gamintojams už superkamą perdirbti pieną. O nuo 1999 m. sausio 1 d. visiems pieno gamintojams už jų parduotą pieną perdirbimui privalėjo būti atsiskaitoma pagal šio pieno tyrimų, atliktų valstybės įmonėje „Pieno tyrimai“, rezultatus. Tais pačiais metais sukurta interneto svetainė www.pienotyrimai.lt, kurioje pateikiami tyrimų duomenys pieno gamintojams, pieno supirkėjams, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms.

Nuo 2001 m. sausio mėnesio VĮ „Pieno tyrimai“ buvo akredituota Vokietijos akreditacijos tarnybos DAP (Deutsches Akkreditierungssystem Profwesen). Akreditacijos sritis – cheminiai, fizikiniai ir mikrobiologiniai pieno tyrimai. Nuo 2010 m. ir šiuo metu Bendrovė akredituota Nacionalinio akreditacijos biuro prie Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos.

2002 m. pabaigoje pageidaujantiems ūkiams, turintiems pieno šaldymo įrangą, pradėta taikyti nauja pieno tyrimų atlikimo tvarka, kai pieno mėginiai tyrimams imami iš kiekvienos pieno siuntos. Dalis šių ūkių papildomai užsakė ir mėginių surinkimo tiesiogiai iš ūkių ir pristatymo į laboratoriją paslaugą.

Plečiantis įmonės veiklai, atsirado erdvesnių patalpų poreikis, todėl, vykdant 2003 m. rugsėjo 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.115 „Dėl nekilnojamo daikto perdavimo ir įstatinio kapitalo didinimo“, buvo iš Lietuvos veterinarijos akademijos perimtas nenaudojamas valgyklos pastatas ir rekonstruotas į pieno tyrimų laboratoriją. Veikla naujose patalpose, esančiose Radvilų Dvaro g. 31, Kaune, pradėta vykdyti 2006 m. liepos mėnesį.

2011-ieji metai Valstybinės maisto ir Veterinarijos tarnybos buvo paskelbti pieno kokybės metais. Tais metais prasidėjo nemažai pokyčių pieno tyrimų sistemos tobulinime. Siekiant išaiškinti pieno mėginių falsifikavimo atvejus ir sugriežtinti superkamo pieno kokybės kontrolę, buvo pradėtos vykdyti pieno siuntų patikros pieno supirkimo įmonėse ir pradėta tikrinti, ar paimti pieno mėginiai tapatūs su superkamu pienu. Šios priemonės tęsiamos ir toliau.

Pasitelkiant pažangiąją pasaulio laboratorijų praktiką ir laboratorijos įrangos gamintojų siūlomas naujas modernesnes tyrimų technologijas, buvo nuolat ieškoma galimybių pasiūlyti pieno sektoriui naujus tyrimo metodus bei patobulinti jau įdiegtus. 2013 m. valstybės įmonės „Pieno tyrimai“ laboratorija pasiūlė pieno ūkiams karvės veršingumo nustatymo iš pieno ankstyvojoje veršingumo stadijoje imunofermentiniu metodu tyrimus, o nuo 2015 m. pradėjo identifikuoti mastito sukėlėjus PGR metodu. Bendrovė nuo 2017 m. kartu su Olandijos partneriu pieno ūkiams siūlo atlikti pašarų tyrimus NIRS metodu, kuris užtikrina greitą ir išsamų įvairių pašaro rūšių mėginių ištyrimą. Nuo 2019 m. gegužės mėn. antimikrobinės medžiagos žalio pieno mėginiuose identifikuojamos modifikuotu imunofermentinės analizės metodu, naudojant InfiniPlex testą. Įgyvendinant tvarumo principus, nuo 2021 m. padidintas iš vieno mėginio atliekamų superkamo pieno tyrimų skaičius, dėl ko sumažėjo vienkartinį plastikinių indelių, konservanto ir panaudoto mėginiams pieno kiekiai.

Vykdydamas 2017 metų kovo 13 d. Vyriausybės patvirtintą programos įgyvendinimo planą, kuriame buvo numatyta optimizuoti valstybės valdomų įmonių valdymą, peržiūrint jų veiklos funkcijas ir teisinę formą, 2018 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras įsakymu

Nr. 3D-788 „Dėl valstybės įmonės „Pieno tyrimai“ pertvarkymo į uždarają akcinę bendrovę“ valstybės įmonė „Pieno tyrimai“ priėmė sprendimą pertvarkyti valstybės įmonę (VĮ) „Pieno tyrimai“ į uždarają akcinę bendrovę (UAB) „Pieno tyrimai“. Pertvarkymas baigtas ir UAB „Pieno tyrimai“ pradėjo veikti 2018 m. gruodžio 31 d. Nuo 2019 m. liepos 1 d. UAB „Pieno tyrimai“ reorganizuoti prijungiant UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Pertvarkymu ir reorganizavimu buvo siekiama sukurti žalio pieno gamybos reguliavimo sistemą, apimant pieno kokybės, bandų produktyvumo ir veislinių savybių gerinimą, prioritetu laikant nuoseklų veislininkystės darbą, tinkamą gyvūnų laikymą, priežiūrą, subalansuotą šėrimą, pažangų, modernų ir tvarų ūkio vystymą bei plėtrą. Taip pat siekiama stiprinti pieno sektoriaus dalyvių ekonominį savarankiškumą ir jų gaminamos produkcijos tarptautinį konkurencingumą, skatinama veiksminga konkurencija šalies rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas ir tikimasi, kad bus užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų funkcijų atlikimas.

2.2. Veiklos apibūdinimas.

- **Pagal savo veiklos pobūdį** Bendrovė yra specializuota centrinė šalies pieno tyrimų laboratorija, kuri atlieka viso šalyje superkamo pieno sudėties ir kokybės tyrimus, vykdo pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir teikia kitas su pieno sektoriumi susijusias paslaugas.

UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijoje įdiegta tarptautinį standartą atitinkanti vadybos sistema. Nacionalinis akreditacijos biuras patvirtino laboratorijos kompetenciją standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ atitikčiai ir akreditavo atlikti žalio pieno fizikinius-cheminius ir mikrobiologinius tyrimus, masės ir tūrio matavimo priemonių bandymus bei masės, tūrio ir temperatūros matavimo priemonių kalibravimą.

Bendrovės teikiama pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų paslauga yra licencijuota vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymu ir Europos parlamento ir tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/1012 (licencija išduota 2019-07-18). Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo, indentifikavimo, apskaitos, duomenų kaupimo, saugojimo ir apdorojimo principai atitinka Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto (International Committee for Animal Recording (ICAR)) reikalavimus.

Bendrovė vykdo šią veiklą:

- atlieka sudėties ir kokybės tyrimus pieno žaliavos saugos ir kokybės stebėsenai bei kontrolei ir atsiskaitymui už superkamą pieną;
- vykdo tiriamųjų pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus: tvarko pieninių gyvūnų pirminę veislininkystės apskaitą, nustato pieno primilžius, paima kontrolinius pieno mėginius, juos ištiria, pirminius veislininkystės apskaitos duomenis perduoda į VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro administruojamą Ūkinių gyvūnų registrą (ŪGR) ir Gyvulių veislininkystės informacinę sistemą (toliau - GYVIS),
- konsultuoja pieninių gyvūnų laikytojus produktyvumo didinimo, pieno kokybės gerinimo, produktyvumo tyrimų vykdymo ir kitais pienininkystės ūkio tvarkymo klausimais;
- vykdo mokymus gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo ir duomenų perdavimo tematika;
- atlieka ūkinių gyvūnų ženklinimo ir registravimo paslaugą;
- kaupia, archyvuoja, apdoroja ir analizuoja pieno sudėties ir kokybės duomenis, pateikia iširtų pieno mėginių rezultatų analizę bei statistinius duomenis kontroliuojančioms institucijoms;
- atlieka tyrimus tiesiogiai pienu ir pieno produktais prekiaujantiems ūkininkams;
- formuoja jungtinius pieno mėginius karvių ligų tyrimui ir perduoda juos Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutui;
- atlieka mastito sukėlėjų ir jų jautrumo antibiotikams nustatymą pieno mėginyje mikrobiologiniu metodu;

- atlieka mastito sukėlėjų nustatymą PGR metodu;
- atlieka karvės veršingumo nustatymo tyrimus;
- teikia pieno mėginių pristatymo tiesiogiai iš pieno ūkių į pieno tyrimų laboratoriją paslaugas;
- nustato tetraciklinų ir chloramfenikolio likučius piene;
- teikia pieno tyrimų laboratorijoms kontrolinio pieno mėginius, matuoklių derinimo rinkinius ir mėginių rinkinius tarplaboratoriniams palyginamiesiems tyrimams;
- atlieka pieno kiekio matavimo priemonių kalibravimą ir techninę priežiūrą;
- atlieka pieno šaldytuvų patikrą ir bandymus;
- atlieka melžimo įrangos tikrinimus;
- tiria pašarus;
- atlieka kitas paslaugas, susijusias su pieno žaliavos sektoriumi.

Šalyje veikianči vieninga žaliao pieno sudėties, kokybės vertinimo ir saugos stebėsenos sistema ir tyrimų atlikimas centrinėje akredituotoje UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijoje atitinka pasaulinę praktiką bei pagrindinių ES norminių dokumentų reikalavimus ir užtikrina pastovų ir tolygų pieno žaliavos sudėties ir kokybės vertinimą visiems pieno sektoriaus dalyviams: gamintojams, supirkėjams, kontroliuojančioms bei administruojančioms pieno supirkimą institucijoms. Siekiama ne tik garantuoti teisingą atsiskaitymą už superkamą pieną, bet ginti ir saugoti pieno gaminių vartotojų sveikatos saugos interesus, užtikrinti pieno produktų eksporto reikalavimų vykdymą bei vystyti veiklą tvarios pienininkystės, pilnavertės mitybos, saugaus ir kokybiško maisto kryptimis.

Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų veikla yra kryptingo ir teisingo veislininkystės darbo pagrindas. Tai viena svarbiausių priemonių, lemianti sėkmingą gyvūnų selekcijos procesą, racionalų ir pelningą jų veisimą, gerinant bandų sudėtį, produktyvumo ir sveikatingumo rodiklius, didinant pieno gamybos efektyvumą ir ūkių stiprėjimą. Gyvūnų produktyvumo tyrimai yra metodiškas pieninių gyvūnų kokybinių ir kiekybinių produktyvumo rodiklių nustatymas, apimantis primilžių nustatymą, kontrolinių pieno mėginių paėmimą, jų ištyrimą, pirminės veislininkystės ir individualių produktyvumo duomenų apskaitą, jų registravimą ir kaupimą ūkinių gyvūnų veislininkystės informacinėje sistemoje. Surinkti, sukaupti ir susisteminti pirminės veislininkystės ir produktyvumo apskaitos duomenys naudingi produktyvumo tyrimus vykdančiam pieninių gyvūnų savininkui, fermos vadovui, selekcininkui, veterinarijos gydytojui. Jais naudojasi atsakingos kontroliuojančios institucijos, pripažintos veislininkystės institucijos (galvijų gerintojų asociacijos), konsultavimo, mokslo įstaigos ir kt. Šių duomenų pagalba yra priimami sprendimai dėl tolimesnio veislininkystės vystymo, pieninių gyvūnų veislinių savybių gerinimo, gamybos efektyvumo didinimo atskiuro ūkio ir visos šalies mastu.

Pieninių gyvūnų laikytojai, vykdydami valstybės remiamus gyvūnų produktyvumo tyrimus, turi galimybę gerinti bandos genetinę vertę, priimti savalaikius bandos valdymo sprendimus ir siekti maksimalaus pelno: gerinti produktyvumo, reprodukcijos rodiklius (gauti daugiau pieno, riebalų, baltymų, veršelių); optimizuoti šėrimo planus ir sumažinti pašarų sąnaudas; išvengti medžiagų apykaitos ligų, su jomis susijusių kitų ligų bei atitinkamų išlaidų; taikyti kryptingą prieauglio auginimą ir gerinti bandos struktūrą, siekiant efektyvaus turimų išteklių panaudojimo; išskirti sergančias karves, nustatyti ir gydyti slaptus ir klinikinius mastitus, planuoti prevencinius darbus, siekiant išvengti mastitų ir parduoti geresnės kokybės pieną didesne kaina; gauti kvalifikuotą konsultantų pagalbą. Taip pat pieninių gyvūnų laikytojui svarbu, kad vykdamas gyvūnų produktyvumo tyrimus ir remiantis atliktais jungtinių pieno mėginių tyrimais ligų atžvilgiu, jis gali gauti ir palaikyti sveikos bandos statusą.

Vykdamas produktyvumo tyrimus užtikrinamas tinkamas gyvūno identifikavimas ir kilmės atsekamumas. Atsižvelgiant į gautus tyrimų rezultatus, pripažintos veislininkystės asociacijos gali teisingai vykdyti veislinių gyvūnų kilmės apskaitą, kryptingą paranką ir atranką, vertinti veislinę vertę, tinkamai sudaryti pieninių bandų savininkams karvių poravimo planus, vykdyti veislių gerinimo selekcines programas ir taip užtikrinti nuoseklią veislininkystę šalyje, kuri yra tvarios gyvulininkystės plėtojimo pagrindas.

- **Tarptautinis bendradarbiavimas.** UAB „Pieno tyrimai“ bendradarbiauja su tarptautinėmis organizacijomis – Tarptautine pienininkystės federacija (IDF), kuri kartu su Tarptautine Standartizacijos Organizacija (ISO) rengia tyrimo metodų bei mėginių ėmimo standartus, ir Tarptautiniu gyvulių apskaitos komitetu (ICAR). Laboratorija yra ICAR pamatinių laboratorijų tinklo nariu, o Bendrovės atstovas yra ICAR Pieno analizės pakomitečio (Milk Analysis Sub-Committee) nariu. 2022 m. balandžio 26-27 d. vyko IDF/ISO Analitinė Savaitė, kurios metu aptarti maisto saugos, pieno ir pieno produktų kokybės ir sudėties standartų, būtinų kuriant pasitikėjimą tarptautiniu pieno sektoriumi ir palengvinant prekybą tarp šalių, atnaujinimo ar kūrimo poreikis. Analitinė savaitė suteikia puikią galimybę bendradarbiauti su tarptautiniais mokslo ir tyrimų srityje dirbančiais specialistais, prietaisus gaminančių kompanijų atstovais, taip pat teikti pasiūlymus ir dalyvauti tobulinant tarptautinius standartus ir kitus dokumentus, tokius kaip nurodymus, gaires. Analitinės Savaitės metu vyko pieno ir jo produktų tyrimo metodų nuolatinių komitetų ir ekspertų pasitarimai, o gauta informacija apie inhibitorių testų sistemų nepriklausomą sertifikavimą buvo panaudota mūsų laboratorijoje atliekant naujai diegiamo Delvotest T testo verifikavimą. Dalyvauta ICAR pieno analizės pakomitečio nuotoliniuose susitikimuose dėl steigiamos Extra MIR grupės veiklos, kuri nagrinės galimybes panaudoti naujus vidurinės srities infraraudonosios spektroskopijos rodiklius tiek efektyviam ūkių valdymui, tiek ir gamybos optimizavimui, prognozuojant pieno savybes. Aptartas pieno riebalų rūgščių tyrimų rezultatų grupavimas pieninių bandų vadybos tikslais bei analizuota situacija dėl IDF ir ICAR platformos paruošimo duomenų pasikeitimui. 2022 m. birželio 1-3 d. Bendrovės specialistas dalyvavo nuotolinėje ICAR konferencijoje. Gauta nauja mokslinė ir praktinė informacija mums suteikia galimybę nuosekliai planuoti Bendrovės veiklą tobulinant tyrimų technologijas, užtikrinant rezultatų patikimumą, gerinant teikiamų paslaugų kokybę, skatinant pieno ūkius dalyvauti GPT, siūlant užsakovams naujas aktualias paslaugas bei pasidalinant gauta informacija su visais šalies pieno sektoriaus dalyviais ir kitomis suinteresuotomis šalimis.

2.3. Paslaugų užsakovai ir rinkos apžvalga.

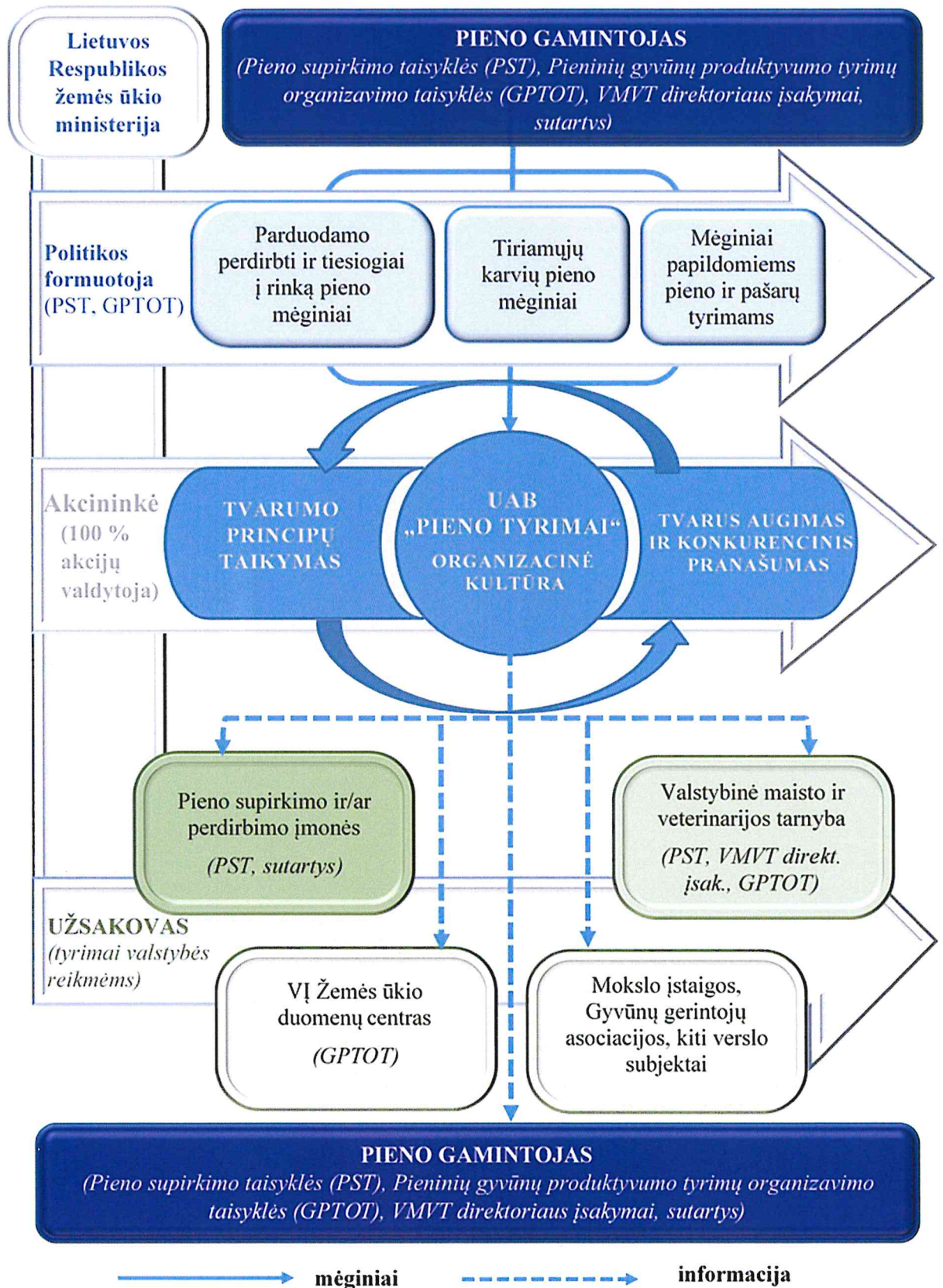
- **Paslaugų užsakovai.** Bendrovės atliekamų tyrimų ir paslaugų užsakovai yra šie pieno sektoriaus dalyviai: pieno gamintojai (ūkininkai ir žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės: žemės ūkio bendrovės, kooperatyvai, viešosios įstaigos ir kt.), pieno supirkėjai, pieno perdirbėjai, pieno sektorių administruojančios ir kontroliuojančios institucijos, mokslo ir kitos įmonės. Informaciją apie Bendrovės atliekamų paslaugų užsakovus ir užimamos rinkos ypatumus apibendrinome žemiau pateiktoje lentelėje:

6 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ atliekamų paslaugų užsakovai

Paslaugų užsakovai ir/arba mokėtojai		Rinkos dalis, proc.	Pajamų dalis, proc.
Pieno sektorių administruojančios ir kontroliuojančios institucijos	LR Žemės ūkio ministerija Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas Nacionalinė mokėjimo agentūra VĮ Žemės ūkio duomenų centras	100	51,9
Pieno sektoriaus dalyviai	Pieno gamintojai Pieno supirkėjai Pieno perdirbėjai	100	46,5
Kiti	Tiekėjai, konsultantai Mokslo ir mokymo įstaigos Kita	Konkurencinis pranašumas teikiamų paslaugų kokybe ir centralizuota sistema	1,6

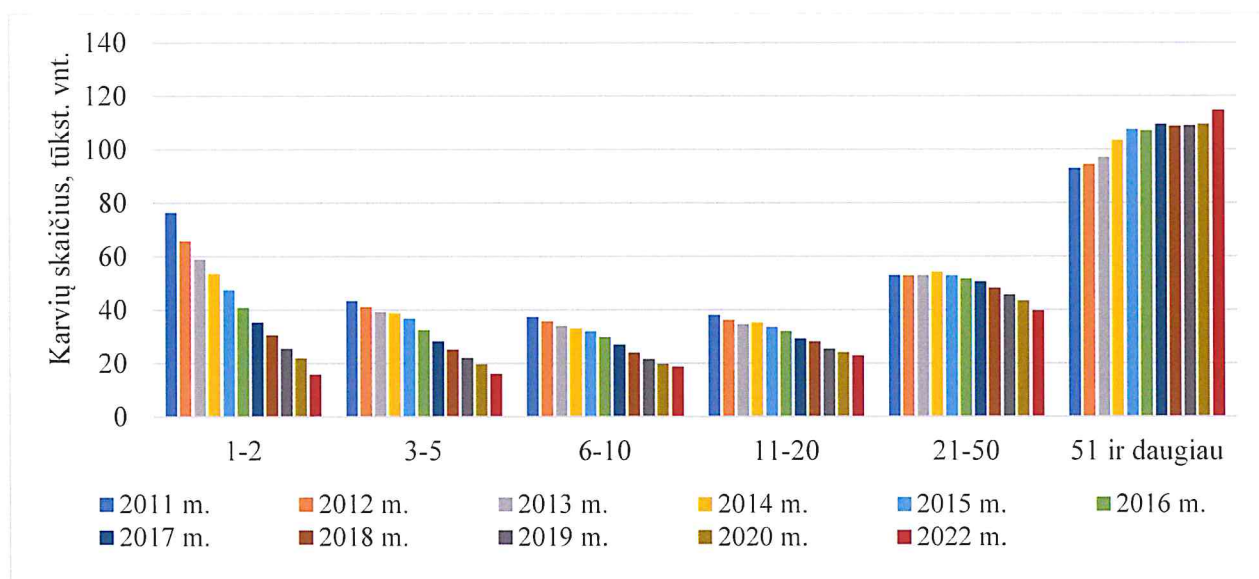
UAB „Pieno tyrimai“ vykdomi privalomi superkamo pieno tyrimai ir pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimai tenkina visų pieno sektoriaus dalyvių - administruojančių ir kontroliuojančių institucijų, pieno supirkėjų bei perdirbėjų, pieno gamintojų ir kitų ūkio subjektų - interesus.

3 pav. UAB „Pieno tyrimai“ veiklos schema

- *Rinkos apžvalga:*

Pieninių veislių karvių bandų ir pieno pardavėjų skaičiaus mažėjimas. UAB „Pieno tyrimai“ atliekamų tyrimų ir paslaugų apimtys tiesiogiai priklauso nuo pieninių bandų skaičiaus ir jų dydžio. Vyksta pastovus smulkių ir vidutinių ūkių skaičiaus mažėjimas, o stambūs šalies ūkiai, laikantys daugiau kaip 51 karvę, melžiamų karvių skaičių kasmet didina.

4 pav. Karvių pasiskirstymas pagal bandų dydį 2011 - 2022 m. spalio 1 d.

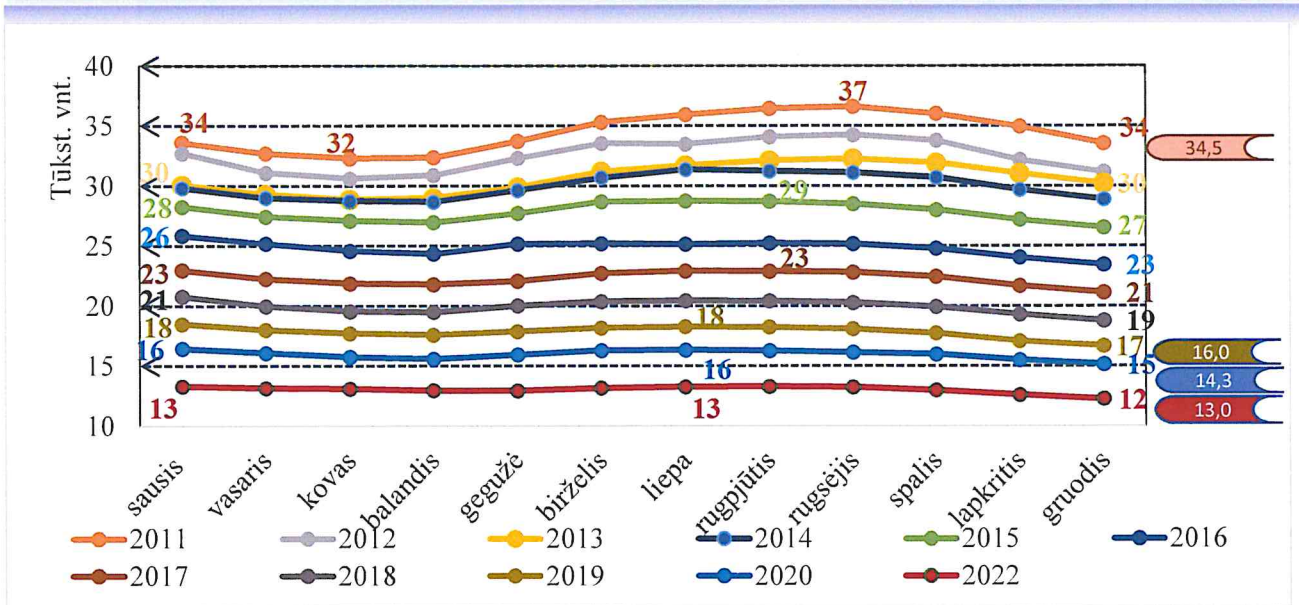
Bendrovės rezultatus teigiamai veikia kuo didesnis pieninių bandų skaičius, nors ir jų didžiąją dalį (75,2 proc.) sudaro smulkios 1-5 karvių dydžio bandos. Tačiau pieno bandų skaičius kasmet vis mažėja, 2021 m. šalyje pienas buvo melžiamas iš 25 tūkst. bandų, kai 2015 m. jų buvo virš 55 tūkst. vnt. Didžiąja dalimi ši mažėjimą lemia smulkių ūkių veiklos nutraukimas.

7 lentelė

**Pieninių veislių karvių skaičiaus ir bandų pasiskirstymas pagal bandų dydį
2015-2022 m. spalio 1 d.**

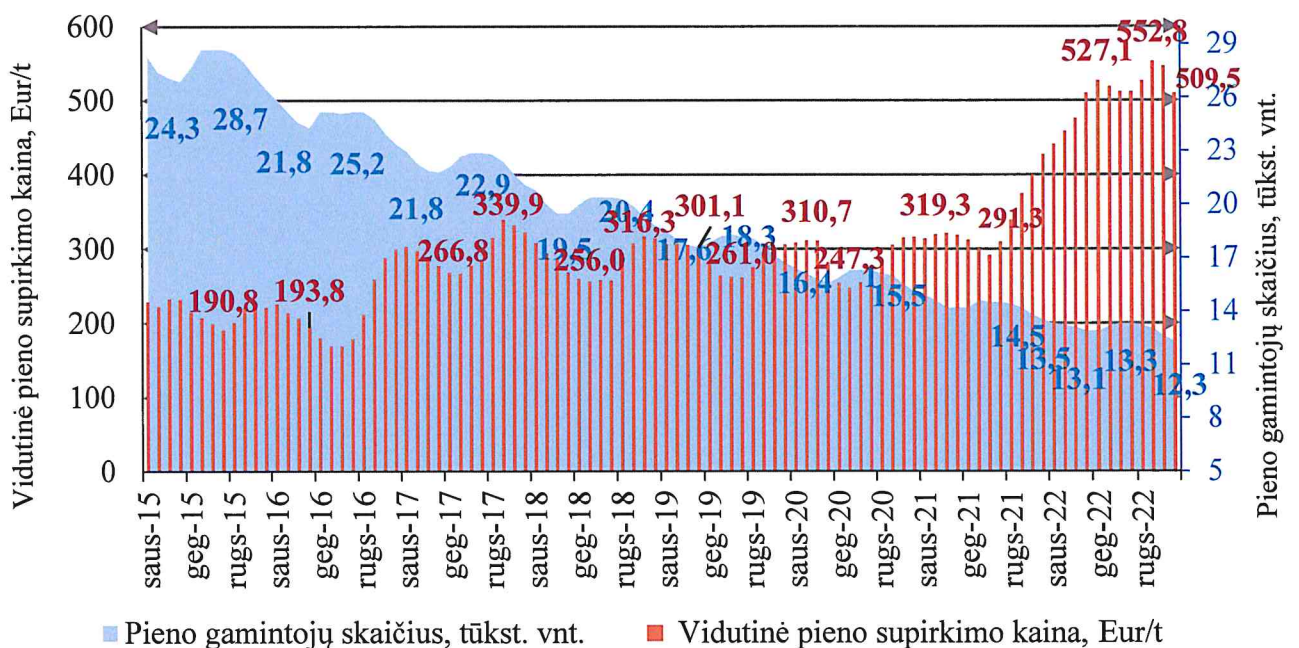
Karvių skaičius bandoje, vnt.	2015 m.		2016 m.		2017 m.		2018 m.		2019 m.		2020 m.		2021 m.		2022 m.	
	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%
Karvių skaičius																
1-2	47,4	15,3	40,8	13,9	35,3	12,6	30,5	11,5	25,5	10,2	20,8	8,8	18,3	7,9	15,8	6,9
3-5	36,7	11,8	32,4	11,0	28,3	10,1	25,1	9,5	22,1	8,9	19,7	8,3	17,5	7,6	16,1	7,1
6-10	32	10,3	29,8	10,2	27	9,6	23,9	9	21,6	8,7	19,8	8,3	19,4	8,4	18,6	8,2
11-20	33,5	10,8	31,9	10,9	29,2	10,4	28,1	10,6	25,4	10,2	24,1	10,2	23,3	10,1	22,8	10
21-50	52,9	17,1	51,6	17,6	50,6	18,1	48,2	18,2	45,6	18,3	43,4	18,3	40,3	17,5	39,6	17,4
51 ir <	107,5	34,7	107	36,4	109,4	39,2	108,7	41,2	108,9	43,7	109,4	46,1	111,7	48,5	114,6	50,4
Iš viso	310,0	100	293,5	100	279,8	100	264,5	100	249,1	100	237,2	100	230,5	100	227,5	100
Bandų skaičius																
1-2	36,9	66,0	31,9	64,7	27,6	63,9	23,7	62,7	19,8	60,9	16,9	59,3	14,1	56,4	12,1	54
3-5	9,9	17,7	8,7	17,6	7,6	17,6	6,7	17,7	5,9	18,2	5,3	18,6	4,7	18,8	4,3	19,2
6-10	4,3	7,7	4	8,1	3,6	8,3	3,2	8,5	2,9	8,9	2,6	9,1	2,6	10,4	2,5	11,2
11-20	2,3	4,1	2,2	4,5	2	4,6	1,9	5	1,7	5,2	1,6	5,6	1,6	6,4	1,5	6,7
21-50	1,7	3,0	1,7	3,4	1,6	3,7	1,6	4,2	1,5	4,6	1,4	4,9	1,3	5,2	1,3	5,8
51 ir <	0,8	1,5	0,8	1,7	0,8	1,9	0,7	1,9	0,7	2,2	0,7	2,5	0,7	2,8	0,7	3,1
Iš viso	55,9	100	49,3	100	43,2	100	37,8	100	32,5	100	28,5	100	25,0	100	22,4	100

Nuolatinis smulkių bandų skaičiaus mažėjimas įtakoja pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, nuo kurių skaičiaus tiesiogiai priklauso Bendrovės atliekamų pieno tyrimų ir su jais susijusių paslaugų apimtys, skaičiaus mažėjimą.

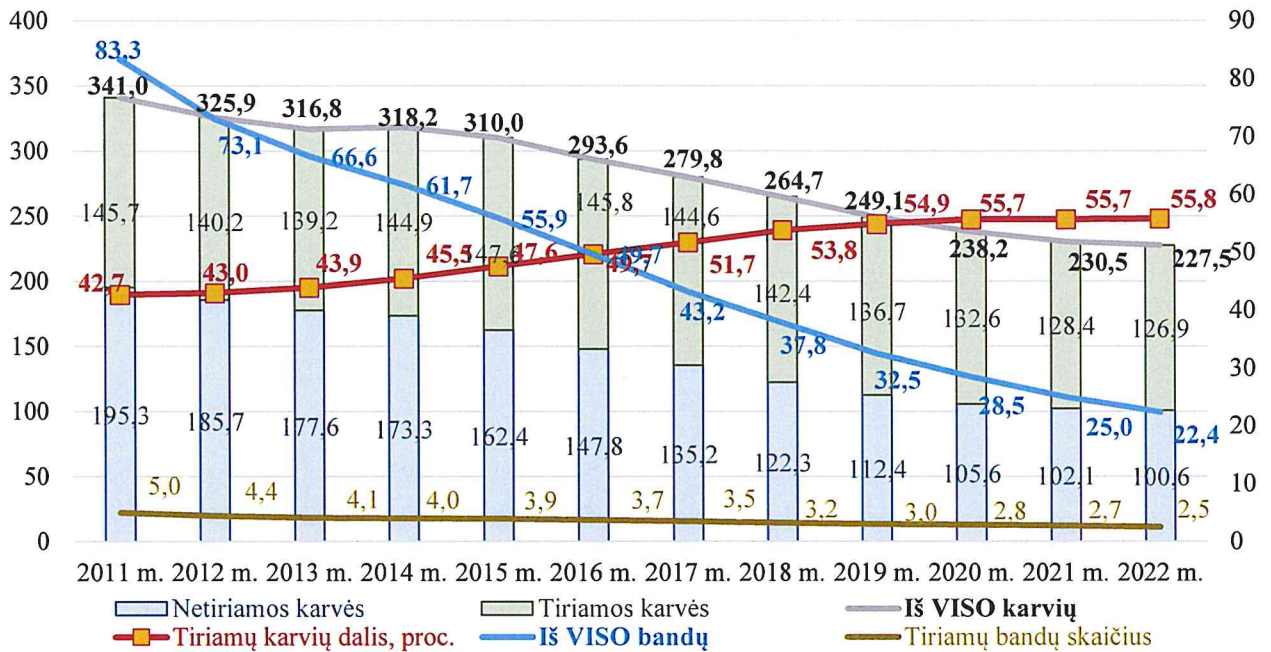
5 pav. Pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, skaičiaus kitimas 2011 -2022 m.

2022 m. vidutinis pieno gamintojų, paduodančių pieną perdirbti, skaičius buvo 13,0 tūkst. vnt. Šis skaičius, lyginant su 2021 m. (14,3 tūkst. vnt.), sumažėjo 1,3 tūkst. vnt. (-8,9 proc.), o lyginant su 2020 m. (16,0 tūkst. vnt.) – 2,9 tūkst. vnt. (-18,4 proc.). Besikeičiant kaimo socialinei infrastruktūrai, ūkiai labiau specializuojasi ir vis mažiau kaimo gyventojų užsiima smulkia pieno gamyba. Pieno sektoriaus struktūrinius pokyčius lemia socialiniai, ekonominiai ir politiniai veiksniai. Ūkininkų visuomeninės organizacijos nuolatinę dėmesį skiria pieno supirkimo kainos didinimui bei jos prilyginimui Europos Sąjungos šalių supirkimo kainoms. 2018 - 2020 m. vidutinė natūralaus pieno supirkimo kaina išliko panašiam lygyje. 2021 m. antroje pusėje brangstant energetiniams resursams šalyje, natūralaus pieno supirkimo kainos, lyginant su ankstesniais metais, išibėgėjo didėti ir 2022 m. spalio mėn. pasiekė 552,8 Eur/t. Tačiau pieno gamintojų skaičiaus mažėjimo tendencijos buvo stabilios. Taip pat vyksta nuolatinis sezoninis svyravimas, kintant karvių laktacijai skirtingu metų laiku.

6 pav. Vidutinės natūralaus pieno supirkimo kainos ir pieno gamintojų skaičiaus kitimas 2015 - 2022 m.

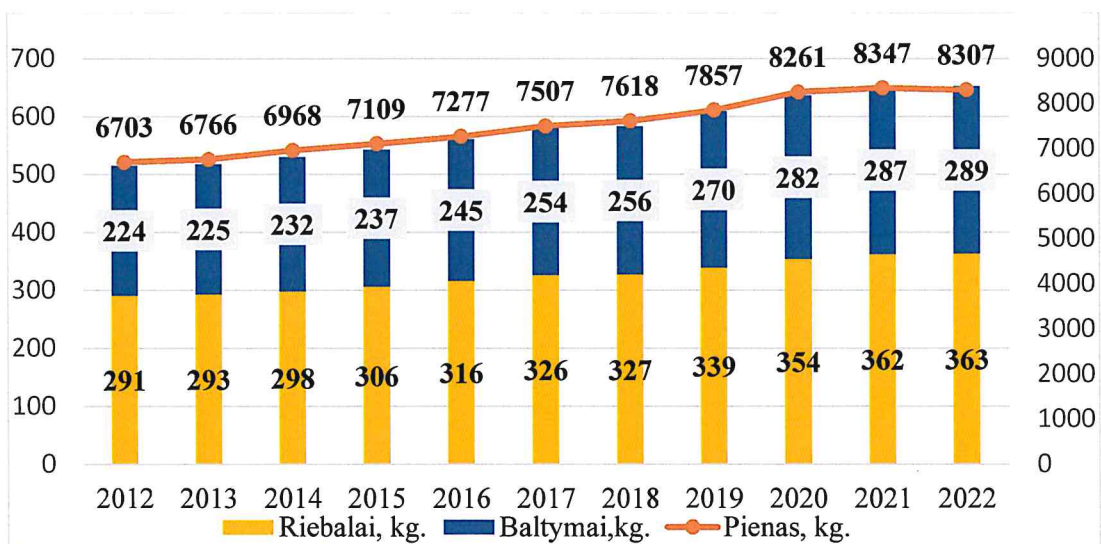
- *Tiriamųjų pienininių veislių karvių skaičiaus kitimas.* Pasitraukiant iš pieno gamybos smulkiems ūkiams, stebimas pastovus karvių skaičiaus mažėjimas šalyje. Tai turi įtakos ir tiriamųjų karvių dalies kitimui visų šalyje laikomų karvių atžvilgiu - ji kasmet didėja (2018 m. sudarė - 53,8 proc., 2019 m. - 54,9 proc., o 2020-2021 m. - 55,7 proc., 2022 m. - 55,8 proc.), nors tiriamųjų karvių skaičius taip pat palaipsniui mažėja.

7 pav. Pieninių veislių karvių skaičiaus kitimas 2011 – 2022 metais

Reikia pastebėti, kad tiriamųjų karvių skaičiaus kitimas stabilesnis (mažiau ženklus jų mažėjimas), nei bendro karvių skaičiaus kitimas. Tai vienas iš faktų, kuriuo remiantis galima prognozuoti geras produktyvumo tyrimus vykdančių ūkių vystymosi ir plėtros perspektyvas, išliekant Bendrovės teikiamų paslaugų aktualumui.

Lietuvoje gyvūnų produktyvumo tyrimus 2021 m. vykdė 2,7 tūkst. vnt. pieninių gyvūnų laikytojų, 2022 m. – 2,5 tūkst. vnt. Jų ūkiuose laikomų karvių produktyvumo augimas akivaizdus - per paskutinius dešimt metų padidėjo 1604 kg pieno (23,9 proc.), 137 kg riebalų ir baltymų (26,6 proc.). Per paskutinius 2020-2022 m. produktyvumo tyrimų metus produktyvumo rodikliai kito nežymiai. Vidutinis tiriamųjų karvių produktyvumas padidėjo 46 kg pieno ir 16 kg riebalų ir baltymų.

8 pav. Tiriamųjų karvių metinio produktyvumo (kg) kitimas 2012 - 2022 m.

- *Pieno pardavimas perdirbti.* Nežiūrint ženkliaus nuolatinio tiek pieninių veislių karvių ir tiek jų bandų skaičiaus mažėjimo, pieno gamintojai didina pieno bandų produktyvumą ir parduoda pieno perdirbimui panašiam lygyje. Stambėjant bandoms ir augant pieninių veislių karvių produktyvumui, atitinkamai didėja ir gyvūnų produktyvumo, parduodamo pieno, pašarų tyrimų ir kitų Bendrovės teikiamų paslaugų paklausa.

8 lentelė

Pieno gamintojų parduotas natūralaus riebumo pieno kiekis perdirbimui

Metai	Kiekis, tūkst. t	Kitimas, palyginus su ankstesniu laikotarpiu	
		(+;-) tūkst. t.	proc.
2015 m.	1 436,46	-	-
2016 m.	1 410,42	-26,04	-1,8
2017 m.	1 396,94	-13,48	-1,0
2018 m.	1 362,19	-34,75	-2,5
2019 m.	1 352,67	-9,52	-0,7
2020 m.	1 364,72	12,05	0,9
2021 m.	1 348,65	-16,07	-1,2
2022 m.	1 355,36	6,71	0,5

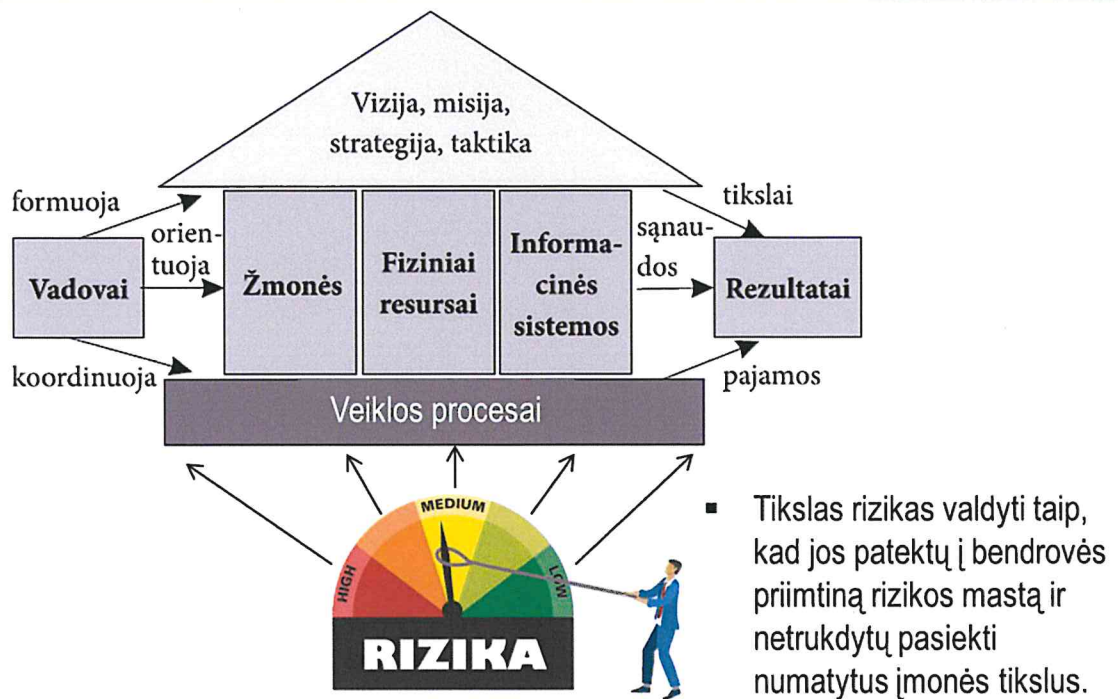
*Šaltinis: Pieno apskaitos informacinė sistema, Ūkinių gyvūnų registras © VĮ Žemės ūkio duomenų centras

Daugiau kaip pusė šalyje gaminamo pieno įvairių pagamintų produktų pavidalu eksportuojama į ES ir trečiąsias pasaulio šalis. Todėl pieno ūkiai kartu su pieno perdirbėjais, privalo gaminti konkurencingą produkciją, užtikrindami gaminamos produkcijos kokybę ir aukštos maistinės vertės sudėtį. Bendrovė siekia būti aktyviu pieno sektoriaus dalyviu ir partneriu, teikdama savo paslaugas ir diegdama naujus pažangius ir aktualius tyrimų metodus, prisidedama prie kontroliuojančių institucijų sprendimų superkamo pieno sudėties ir kokybės bei veislininkystės kontrolės vykdymui.

Griežtejtantys aplinkosauginiai reikalavimai, gana dažna pieno ir jo produktų vartojimo antireklama, pieno pakaitalų pasiūlos augimas, konkurencijos didėjimas reikalauja lankstumo ir greitų pokyčių, siekiant išlikti rinkoje ar prekiauti naujose. Todėl UAB „Pieno tyrimai“ specialistai dalyvauja tarptautinių organizacijų, susijusių su pienu ir jo produktais, veikloje, nuolat kelia kvalifikaciją, siekia pieno tyrimus atlikti naudojant pažangiausias technologijas ir įrangą. Bendrovės atliekama pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimo veikla orientuota į efektyviai veikiančių pieno gamybos ūkių vystymą. Pieno ūkiams, tiriantiems pieninių gyvūnų produktyvumą, teikiama valstybės pagalba, todėl gyvūnų produktyvumo tyrimo paslaugas Bendrovė gali pasiūlyti pieno gamybos ūkiams pakankamai žema ir patrauklia kaina.

2.4. Rizikos identifikavimo rezultatai ir rizikos valdymas.

Bendrovė svarsto riziką ir galimybes, susijusias su jos veikla, planuoja veiksmus dėl rizikų ir galimybių, juos įtraukia į bendrą UAB „Pieno tyrimai“ rizikų valdymo priemonių planą bei suplanuotus veiksmus laboratorinėje veikloje integruoja ir įdiegia į Laboratorijos vadybos sistemą. Vadovaujantis parengta procedūra 805PR01 Rizikos valdymas, skyrių/veiklų vadovai ne rečiau kaip vieną kartą per metus apsvarsto riziką ir galimybes, susijusias su Bendrovės veikla, ir nustato esamų rizikų, kylančių veiklos procesams, priimtino lygį, jį įvertina ir numato kiekvienos rizikos pašalinimo arba sumažinimo iki priimtino lygio, veiksmus ir priemones. 2022-03-15 parengta ir Valdyboje patvirtinta UAB „Pieno tyrimai“ rizikų valdymo politika.

9 pav. Rizikos valdymo schema

Rizikų valdymo tikslas ir pagrindiniai rizikų valdymo principai. Pagrindinis rizikų valdymo tikslas – užtikrinti savalaikį potencialių rizikų identifikavimą, tinkamą jų įvertinimą ir valdymą bei greitą reagavimą, keičiantis Bendrovės kontekstui ar aplinkai, kurioje ji veikia. Tikslui pasiekti Bendrovė:

- Identifikuoja potencialias rizikas, keliančias grėsmę kasdieninės veiklos vykdymui ir tikslų pasiekimui;
- Taiko vienodą modelį rizikų identifikavimui, vertinimui ir valdymui visuose veiklos procesuose;
- Vykdo nuolatinę rizikos veiksnių pasikeitimų ir jų galimos įtakos Bendrovės viduje ir išorėje stebėseną bei laiku ir reguliariai informuoja apie tai Valdybą.

Siekiant užtikrinti efektyvų rizikų valdymą, Bendrovėje vadovaujamosi šiais principais:

- Integralumo principas (rizikos valdymas yra ne atskira savarankiška veikla, o struktūruotas procesas, neatsiejama visų Bendrovės veiklos procesų ir priimamų sprendimų dalis);
- Informacijos aktualumo ir patikimumo principas (rizikos valdymas turi būti paremtas patikimais ir aktualiais duomenimis, įskaitant statistinius, istorinius, taip pat stebėjimo ir (arba) ekspertinio vertinimo būdu gautus duomenis);
- Efektyvumo ir proporcingumo principas (rizikos valdymas turi būti efektyvus, valdymo priemonėms skiriamos lėšos turi būti paskirstomos racionaliai ir ekonomiškai pagrįstai, o konkrečios rizikos valdymo kaina neturi viršyti alternatyvių kaštų, kuriuos Bendrovė patirtų nevaldydama tos rizikos).

Rizikos valdymo politikos nuostatomis detalizuoti Bendrovėje 2022-06-06 direktoriaus įsakymu patvirtintas UAB „Pieno tyrimai“ rizikos valdymo tvarkos aprašas.

Rizika valdoma šiais **rizikos valdymo proceso etapais**:

Vadovaujantis patvirtintu rizikos valdymo tvarkos aprašu, visos rizikos, su kuriomis susiduria Bendrovė, skirstomos į keturias rūšis: veiklos, finansines, strategines ir reputacines rizikas.

Įgyvendinant Rizikos valdymo politiką ir vadovaujantis Rizikos valdymo tvarkos aprašu, Bendrovėje yra sudaromi ir tvarkomi tokie dokumentai:

- Rizikos identifikavimas ir įvertinimas skyriaus/ veiklos lygmenyje (dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie rizikas, įskaitant rizikos pavadinimą, tipą, atsiradimo priežastis, savininką, tikimybę, galimą poveikį ir lygį);
- Rizikų žemėlapis (dokumentas, kuriame išvardintos visos identifikuotos ir įvertintos rizikos ir pateiktas jų pasiskirstymas pagal rizikos rūšį ir lygį, sudarytas sąrašo forma);
- Rizikų valdymo priemonių planas (dokumentas, kuriame numatomos konkrečių rizikų valdymo priemonės ir paskiriami už jų įgyvendinimą atsakingi asmenys).

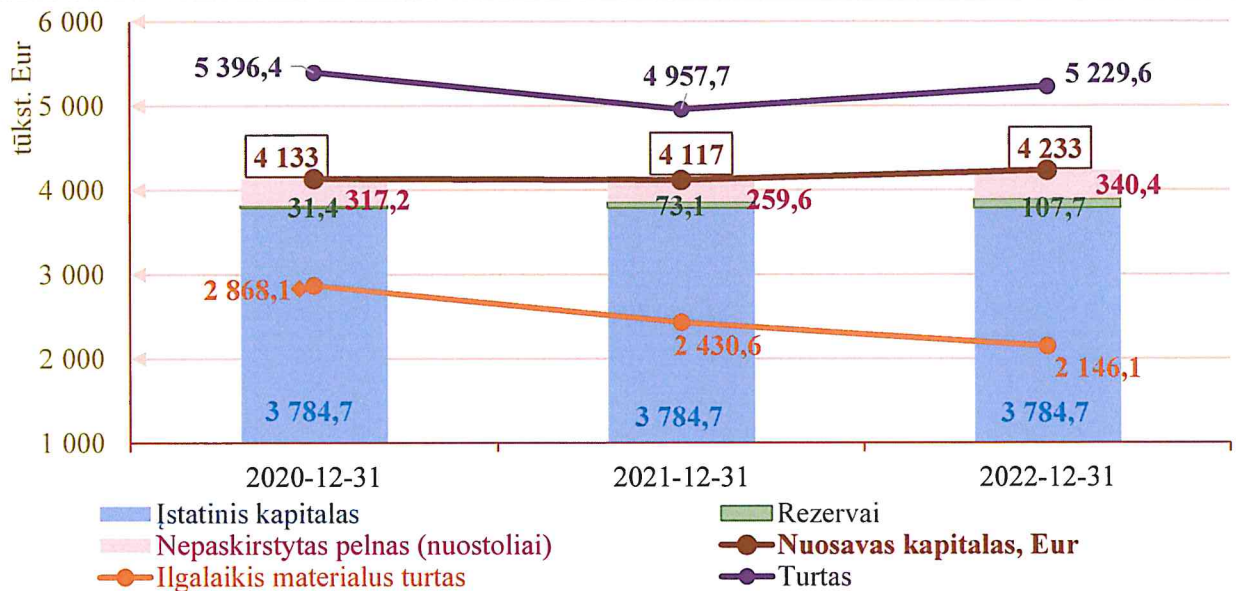
Rizikų valdymas 2022 m. 2022-06-30 parengtas Bendrovės rizikų valdymo priemonių planas ir 2022-08-05 patvirtintas 2022 metų rizikų žemėlapis. Identifikuota 12 veiklos, 9 finansinės, 3 reputacinės ir 3 strateginės rizikos. Pagal rizikos reikšmingumą išskirtos 3 kritinės, 5 didelės, 12 vidutinių ir 13 žemų rizikų. 8 reikšmingoms (kritinėms ir didelėms) rizikoms suplanuota 18 veiksmų dėl jų poveikio mažinimo, numatyti atsakingi darbuotojai už veiksmų įgyvendinimą ir už veiksmų įdiegimo kontrolę ir monitoringą, numatyti atlikimo terminai. Papildomai įvertinus Laboratorijos vykdomą patikros veiklą pagal standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 reikalavimus, 2022-11-08 patvirtintas atnaujintas rizikų žemėlapis, kuris papildytas 6 veiklos rizikomis. Detaliai buvo išanalizuota nešališkumo rizika vykdant kontrolės veiklą. Rizika nešališkumui tiek kontrolės, tiek ir tyrimų bei kalibravimo veikloje nenustatyta: esami veiksmai rizikos valdymui yra pakankami, jie yra integruoti į Laboratorijos vadybos sistemą.

3. 2022 M. FINANSINIAI IR VEIKLOS REZULTATAI, JŲ ATITIKTIS BENDROVĖS VEIKLOS TIKSLAMS

3.1. Turto ir nuosavo kapitalo (pagrindinių balanso straipsnių) pokyčiai.

Bendrovės įstatinis kapitalas sudaro 3 784,7 tūkst. Eur ir per 2020-2022 metų laikotarpį nekito. Bendrovės turtas sumažėjo, nes sumažėjo ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė.

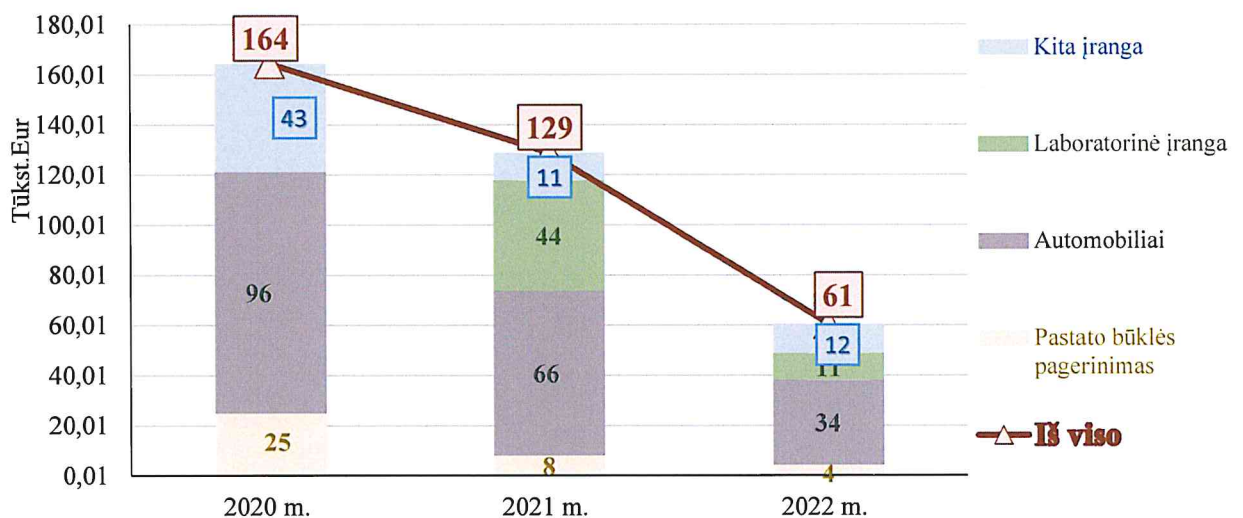
Ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė 2022 m. pabaigai, lyginant su ankstesniais laikotarpiais, sumažėjo, nes Bendrovė mažai įsigijo naujo ilgalaikio turto, o atnaujinto turto vertė nepadengė priskaičiuoto nusidėvėjimo sumos. Taip pat 2021 m. buvo nuspręsta parduoti administracinės paskirties patalpas Vilniuje ir jos balanse parodomos kaip ilgalaikis turtas, skirtas parduoti. Patalpų pardavimo procedūros metinio pranešimo sudarymo metu dar nebaigtos.

10 pav. Turto ir nuosavo kapitalo kitimas.

3.2. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį, planuojami investicijų projektai.

Didžiausią investicijų dalį sudaro išlaidos automobilių, skirtų pieno mėginių surinkimui bei transportavimui nustatytoje temperatūroje, įsigijimui vietoje susidėvėjusių, laboratorinės įrangos atnaujinimui ir informacinių technologijų tobulinimui. Per COVID-19 pandemijos laikotarpį Bendrovė sustabdė dalį savo suplanuotų investicinių projektų. Nebuvo atliekama laboratorijos ventiliacinės sistemos rekonstrukcija, neatnaujinta dalis pieno tyrimų įrangos. Per 2021 m. Bendrovė įsigijo 1 automobilį mėginių surinkimui ir 3 tarnybinius automobilius GPT padalinio reikmėms ir įvairios laboratorinės, bei kompiuterinės ir biuro įrangos, per 2022 m. laikotarpį – vieną tarnybinį lengvąjį automobilį, laboratorinės bei kompiuterinės ir biuro įrangos.

11 pav. Bendrovės investicijos 2020-2022 m.

2023-2025 m. laikotarpiu Bendrovė planuoja įsigyti laboratorinės įrangos: pieno sudėties ir somatinių ląstelių, bendro bakterijų skaičiaus matuoklius, pašarų makro/mikro elementų ir toksinų nustatymo ir kitą laboratorinę įrangą, atnaujinti mėginių surinkimo automobilius su temperatūros palaikymo įranga ir GPT padalinio automobilius, bei atlikti gamybinių patalpų modernizavimą, siekiant tvariai šalinti laboratorijos technologines nuotekas. Bendra investicijų per ateinančius 3 metus vertė 1510,7 tūkst. Eur, iš kurių už 883,5 tūkst. Eur suplanuoti įsigyti 2023 m.

3.3. Pagrindiniai finansiniai rodikliai.

Bendrovė 2022 m. uždirbo 304,1 tūkst. Eur grynojo pelno, tai yra 97,9 tūkst. Eur (47,5 proc.) daugiau nei 2021 m. Pelnas augo, nes 26,2 tūkst. Eur (0,4 proc.) daugiau Bendrovė uždirbo pajamų, 52,8 tūkst. Eur (-1,1 proc.) sumažėjo pardavimo savikaina ir 24,0 (2,5 proc.) – veiklos sąnaudos.

9 lentelė

Bendrovės pagrindiniai finansiniai rodikliai 2020 - 2022 m.

Eil. Nr.	Pavadinimas	tūkst. Eur arba kaip nurodyta eilutėse				Palyginimas					
		2020 m.	2021 m.	2022 m.		2021m./2020m		2022m./2020m.		2022 m. faktas/planas	
				Planas	Ataskaita	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.
1.	Svarbiausi pelno (nuostolių) ataskaitos rodikliai										
1.1	Pardavimo pajamos	6 323,4	5 888,9	5 895	5 915,1	-434,5	-6,9	26,2	0,4	20,1	0,3
1.2	Kitos veiklos rezultatas	-9,3	5,6	109	-0,1	14,9	-160,2	-5,7	-101,8	-109,1	-100
1.3	Pardavimo savikaina	4 806,2	4 671,9	4 665	4 619,1	-134,3	-2,8	-52,8	-1,1	-45,9	-1,0
1.4	Veiklos sąnaudos	1 157,6	947,6	931	923,6	-210,0	-18,1	-24,0	-2,5	-7,4	-0,8
1.5	Finansinės veiklos (palūkanų ir kitos) rezultatas	-14,9	-11,0	-6	-5,8	3,9	-26,2	5,2	-47,3	0,2	-3,3
1.6	EBITDA	852,5	652,0	849,0	734,5	-200,5	-23,5	82,5	12,7	-114,5	-13,5
1.7	Grynasis pelnas	279,6	206,2	342,0	304,1	-73,4	-26,3	97,9	47,5	-37,9	-11,1
2.	Svarbiausi balanso rodikliai										
2.1	Visas turtas	5 396,4	4 957,7	5 043	5 229,6	-438,7	-8,1	271,9	5,5	186,6	3,7
2.2	Nuosavas kapitalas	4 133,3	4 117,5	4 283	4 232,9	-15,8	-0,4	115,4	2,8	-50,1	-1,2
2.3	Įsipareigojimai	1 263,1	840,3	760	997,0	-422,8	-33,5	156,7	18,6	237,0	31,2
2.3.1	t.sk. finansinės skolos	419,7	228,2	101	101,0	-191,5	-45,6	-127,2	-55,7	0,0	0,0
3.	Svarbiausi pelningumo rodikliai										
3.1	EBITDA marža, %	13,5%	11,1%	14,4%	12,4%	-2,4%	-17,8	1,3%	11,7	-2,0%	-13,9
3.2	Grynojo pelno marža, %	4,4%	3,5%	5,8%	5,1%	-0,9%	-20,5	1,6%	45,7	-0,7%	-12,1
3.3	Turto grąža (ROA), %	5,3%	4,0%	6,8%	6,0%	-1,3%	-24,5	2,0%	50,0	-0,8%	-11,8
3.4	Nuosavybės grąža (ROE), %	6,9%	5,0%	8,1%	7,3%	-1,9%	-27,5	2,3%	46,0	-0,8%	-9,9
3.5	Veiklos rentabilumas, %	4,7%	3,7%	6,1%	5,5%	-1,0%	-21,3	1,8%	48,6	-0,6%	-9,8
4.	Svarbiausi likvidumo ir mokumo rodikliai										
4.1	Kritinio likvidumo koeficientas	1,8	2,7	1,7	1,8	0,9	47,4	-0,9	-32,1	0,1	7,8
4.2	Absoliutaus likvidumo pinigais koef. (Cash ratio)	1,4	1,6	0,8	2,4	0,2	14,3	0,8	50,0	1,6	200,0
4.3	P pinigų dalis visame turte, koef. (Cash to total assets)	0,26	0,24	0,11	0,34	0,0	-7,7	0,1	41,7	0,2	209,1

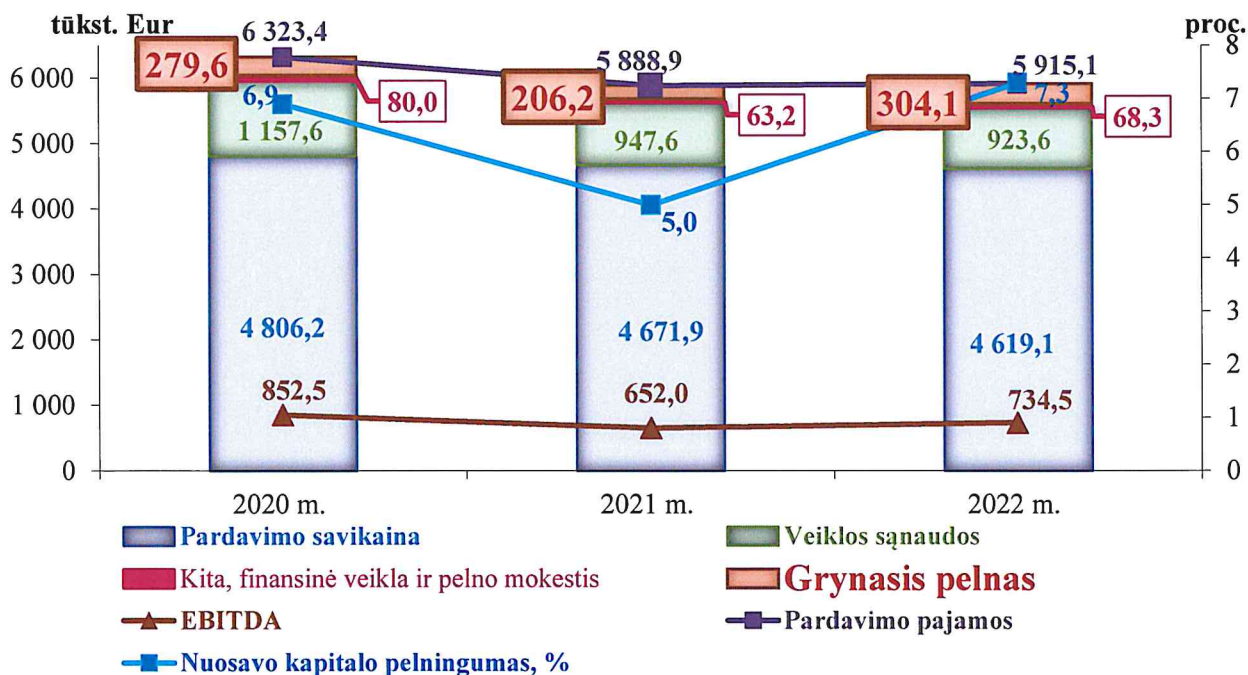
4.4	Nuosavo kapitalo ir turto santykis, %	76,6%	83,1%	84,9%	80,9%	6,5%	8,5	-2,2%	-2,6	-4,0%	-4,7
4.5	Įsipareigojimų ir turto santykis, %	23,4%	16,9%	15,1%	19,1%	-6,5%	-27,6	2,1%	12,5	4,0%	26,5
4.6	Skolų ir nuosavo kapitalo koef.	0,3	0,2	0,2	0,2	-0,1	-33,3	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Svarbiausi apyvartumo rodikliai										
5.1	Ilgalaikio turto apyvartumas, koef.	1,5	2,1	1,7	2,4	0,6	40,0	0,3	14,3	0,7	41,2
5.2	Nuosavo kapitalo apyvartumas, koef.	1,5	1,4	1,4	1,4	-0,1	-6,7	0,0	0,0	0,0	0,0
5.3	Pardavimo pajamos 1-am darbuotojui (vid. sąlygin.)	27,0	26,9	26,8	29,9	-0,1	-0,4	3,0	11,2	3,1	11,6

Bendrovės vadovybė įvykdė akcininko lūkesčius siekti, kad nuosavo kapitalo grąža sudarytų ne mažiau 5,0 proc. Bendrovės 2020 m. nuosavo kapitalo grąža buvo 6,9 proc., 2021 m. – 5,0 proc., o 2022 m. – 7,3 proc. 2022 m. pelningumo rodikliai didėjo, nes mažėjant pieno gamintojų ir tiriamųjų karvių skaičiui, Bendrovė sumažino sąnaudas peržiūrėjusi ir apjungusi darbuotojų funkcijas, efektyvindama veiklos procesus.

Mokumo ir apyvartumo rodikliai yra labai geri, Bendrovės gebėjimas grąžinti skolas yra puikus.

Balanse turtas didėjo, nes didėjo pinigų likutis sąskaitose, o išaugo atsargų vertė, joms pabrangus. Įsipareigojimai didėjo, nes darbo užmokestis už gruodžio mėnesį, skirtingai negu ankstesnių metų gruodžio mėnesį, buvo mokamas 2023 m. sausio mėnesį ir todėl padidėjo įsipareigojimų likutis darbuotojams.

Bendrovė 2022 m. nepardavė patalpų Vilniuje ir negavo suplanuoto 109 tūkst. pelno iš ilgalaikio pardavimo, todėl daugelis pelningumo rodiklių pasiekti žemesni nei planuota.

12 pav. Bendrovės pagrindinių finansinių rodiklių kitimas 2020-2022 m.

3.4. Pagrindiniai pardavimų rodikliai.

10 lentelė

Rodiklio pavadinimas	2020 m.	2021 m.	2022 m.		Palyginimas					
			planas	faktas	2021/2020m.		2022/2021m.		2022 m. faktas/planas	
					(+;-) punk.	proc.	(+;-) punk.	proc.	(+;-) punk.	proc.
1. Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tenkantis 1-am pieno pardavėjui, tūkst. vnt.	203,7	216,9	225,2	226,2	13,2	6,5	9,3	4,3	1,0	0,4
<i>Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tūkst. vnt.</i>	<i>3 258,5</i>	<i>3 101,6</i>	<i>2 905,2</i>	<i>2 940,4</i>	<i>-156,9</i>	<i>-4,8</i>	<i>-161,2</i>	<i>-5,2</i>	<i>35,2</i>	<i>1,2</i>
<i>Pieno pardavėjų skaičius, tūkst. vnt.</i>	<i>16,0</i>	<i>14,3</i>	<i>12,9</i>	<i>13,0</i>	<i>-1,7</i>	<i>-10,6</i>	<i>-1,3</i>	<i>-9,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,8</i>
2. Vidutinė apyvarta, tenkanti 1-am pieno pardavėjui, tūkst. Eur	395,2	411,8	457	455	16,6	4,2	43,2	10,5	-2	-0,4
<i>Pardavimo pajamos, tūkst. Eur</i>	<i>6 323,4</i>	<i>5 888,9</i>	<i>5 895,0</i>	<i>5 915,1</i>	<i>-434,5</i>	<i>-6,9</i>	<i>26,2</i>	<i>0,4</i>	<i>20,1</i>	<i>0,3</i>
<i>Pieno pardavėjų skaičius, tūkst. vnt.</i>	<i>16</i>	<i>14,3</i>	<i>12,9</i>	<i>13,0</i>	<i>-1,7</i>	<i>-10,6</i>	<i>-1,3</i>	<i>-9,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,8</i>
3. Tiriamųjų pienininių gyvūnų skaičius, tūkst. vnt.	132,7	129,9	127,1	126,7	-2,8	-2,1	-3,2	-2,5	-0,4	-0,3
4. Pajamos už papildomus tyrimus ir paslaugas nuo visų pradavimų, proc.	19,4	19,4	20	21,0	0	0	1,6	8,2	1,0	5,0
5. Sisteminių tyrimų rezultatai pateikiami per 24 val., proc.*	-	-	90	94,6	-	-	94,6	100	4,6	5,1
6. Akredituotų metodų dalis nuo visų laboratorijoje įdiegtų metodų, proc.	68	64	70	70	-4	-5,9	6	9,4	0	0

*Nuo 2022 sausio mėn. sutrumpinti laboratorinių tyrimų rezultatų išdavimo terminai

Įprastinių pieno tyrimų vienam pieno gamintojui atliekama kasmet vis daugiau, didėja ir vidutinės gaunamos pajamos, tenkančios vienam pieno gamintojui. Rinkoje liekantiems stambesniems ūkiams suteikiamas ir didesnis paketas pieno tyrimų bei paslaugų.

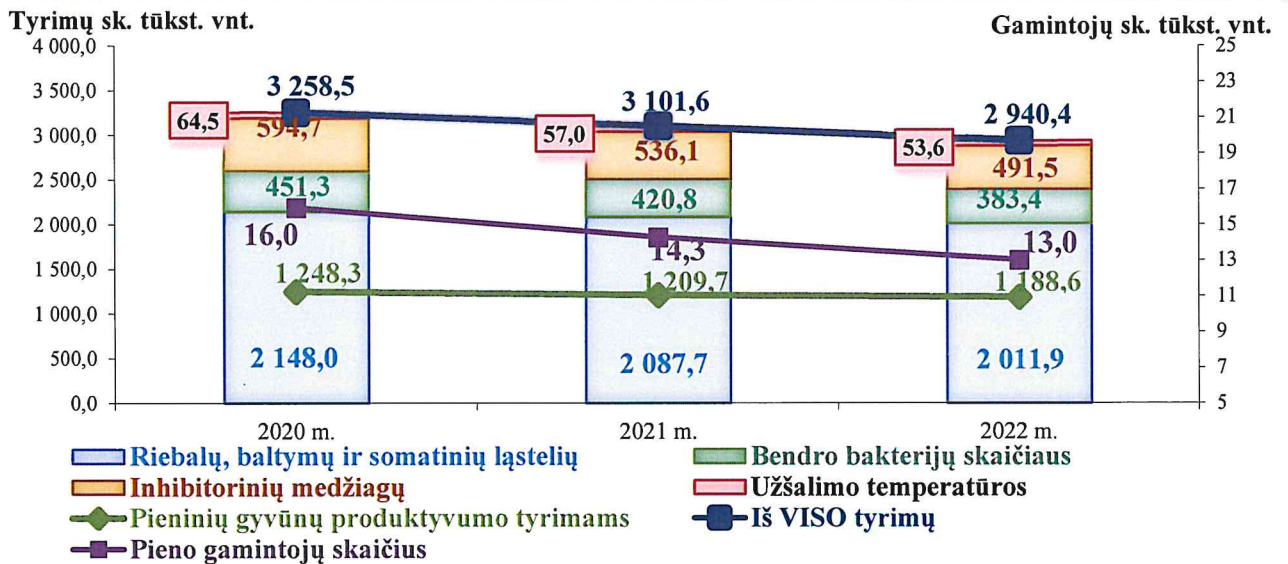
3.5. Atliktų tyrimų ir kitų paslaugų apimtys.

Laboratorijos veikla. Iš viso įprastinių pieno sudėties ir kokybės tyrimų Bendrovė 2022 m. atliko 2 940,4 tūkst. vnt., 2021 m. - 3 101,6 tūkst. vnt., 2020 m. - 3 258,5 tūkst. vnt. Per tris pastaruosius metus pieno tyrimų skaičius sumažėjo 318,1 tūkst. vnt. (-9,8 proc.), sumažėjus pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, skaičiui 3,0 tūkst. (-18,8 proc.).

11 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ atliktų įprastinių pieno tyrimų kitimas 2020-2022 m.

Tyrimo pavadinimas	Kiekis, tūkst. vnt.				Palyginimas					
	2020 m.	2021 m.	2022 m.		2021m./2020m.		2022m./2021m.		2022 m. faktas/planas	
			planas	faktas	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.
Įprastiniai pieno sudėties ir kokybės tyrimai (privalomi, papildomi, kiti užsakomieji)										
Riebalų, baltymų ir somatinių ląstelių	899,7	878,0	796,1	823,3	-21,7	-2,4	-54,7	-6,2	27,2	3,4
Bendro bakterijų skaičiaus	451,3	420,8	386,4	383,4	-30,5	-6,8	-37,4	-8,9	-3,0	-0,8
Inhibitorinių medžiagų	594,7	536,1	485,6	491,5	-58,6	-9,9	-44,6	-8,3	5,9	1,2
Užšalimo temperatūros	64,5	57,0	50,3	53,6	-7,5	-11,6	-3,4	-6,0	3,3	6,6
Iš viso	2 010,2	1 891,9	1 718,4	1 751,8	-118,3	-5,9	-140,1	-7,4	33,4	1,9
Įprastiniai pieno sudėties ir kokybės tyrimai atliekami GPT paslaugoms										
Riebalų, baltymų, somatinių ląstelių ir urėjos	1 248,3	1 209,7	1 186,8	1 188,6	-38,6	-3,1	-21,1	-1,7	1,8	0,2
IŠ VISO	3 258,5	3 101,6	2 905,2	2 940,4	-156,9	-4,8	-161,2	-5,2	35,2	1,2
Pieno pardavėjų (gamintojų) skaičius	16,0	14,3	12,9	13,0	-1,7	-10,6	-1,3	-9,1	0,1	0,8

13 pav. Įprastinių pieno tyrimų skaičiaus kitimas 2020 - 2022 m.

Tiek privalomų, superkant pieną pagal Pieno supirkimo taisykles, tiek pieno gamybos ūkiams, dalyvaujantiems veislininkystės sistemoje, tiek papildomų pieno tyrimų ir visų kitų Bendrovės teikiamų paslaugų apimtys, jų diversifikacija bei veiklos plėtra tiesiogiai susiję su šalies pieno sektoriaus kitimo tendencijomis, veiklos apimtimis ir vykdoma politika. Pastoviai mažėjant pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, ir pieninių karvių skaičiui, mažėja Bendrovės atliekamų privalomųjų ir papildomų pieno sudėties ir kokybės tyrimų skaičius bei kitos teikiamos paslaugos ir pardavimai. Bendrovė įprastinių pieno tyrimų 2022 m. atliko 161,2 tūkst. vnt. (-5,2 proc.) mažiau nei 2021 m., nes mažiau pieno gamintojų pardavė pieną, kurio sudėties ir kokybės tyrimus atlieka UAB „Pieno tyrimai“. Sumažėjus karvių skaičiui, pieno tyrimų pieninių gyvulių produktyvumo tyrimų tikslais 2022 m. atlikta 21,1 tūkst. vnt. (-1,7 proc.) mažiau nei ankstesniais metais.

Pieno tyrimai, kurie skirti tiesiogiai į rinką (parduodama turguose, mokyklose ir pan.) tiekiamo pieno ir jo produktų sudėties ir kokybės kontrolei, Bendrovėje sudaro nedidelę dalį atliekamų tyrimų. Šie tyrimai atliekami kartą per ketvirtį kiekvienam pieno gamintojui, tiesiogiai parduodančiam pieną ir jo produktus. Tokių tyrimų atlikome 2,7 tūkst. vnt., vidutiniškai 170 pieno gamintojų. Į šį tyrimų skaičių neįtraukti tyrimai tiems pieno gamintojams, tiesiogiai parduodantiems į rinką pieną ir jo produktus, kurių pieno tyrimai atliekami iš kiekvienos parduodamo pieno siuntos. Eilę metų iš turimų pieno mėginių formuojami mėginiai leukozės ir bruceliozės tyrimui, kurie siunčiami tyrimui į Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą, vykdamas Gyvūnų užkrečiamų ligų kontrolės programą. Per 2022 m. buvo suformuota 45,0 tūkst. vnt. mėginių, 2021 m. – 25,7 ir 2020 m. – 29,9 tūkst. vnt. pieno mėginių užkrečiamų ligų tyrimams iš pieno atlikti. Ši paslauga aktuali pieno gamintojams, siekiantiems sveikos bandos statuso. Pieno ūkių gyvulių bandų sveikatingumo gerinimui atliekame mastito sukėlėjų nustatymo tyrimus mikrobiologiniu ir Polimerazinės grandininės reakcijos (PGR) metodais. PGR metodu 2020 m. buvo iširta 2,2 tūkst. vnt., 2021 m. – 1,2 tūkst. vnt. ir 2022 m. – 0,9 tūkst. vnt. pieno mėginių. Vadovaujantis tyrimų rezultatais, buvo siekiama išsiaiškinti patogeninių (užkrečiamų) mikroorganizmų paplitimo lygį pieno bandose. Gaminamo pieno kokybė ir sudėtis didžiąja dalimi priklauso nuo tinkamo pieninių veislių galvijų šėrimo. Todėl siekiant gaminti aukštos kokybės pieno žaliavą ir gerinti gyvulių sveikatingumą, svarbu tinkamai sudaryti šėrimo racioną. Tai įmanoma atlikti žinant pašarų mitybinę vertę. Bendrovės atliekamų pašarų tyrimų NIRS metodu skaičius kasmet didėja: 2020 m. pašarų tyrimų atlikta 2,7 tūkst. vnt., 2021 m. – 2,9 tūkst. vnt., o 2022 m. – 4,2 tūkst. vnt. Per 2022 m., lyginant su ankstesniais ataskaitinio laikotarpio metais, daugiau buvo parduota šių komercinės veiklos paslaugų: derinimo rinkinių, karvių veršingumo, pašarų, mastitų sukėlėjų nustatymo mikrobiologiniu metodu tyrimų, suformuota mėginių karvių užkrečiamų ligų tyrimams iš pieno mėginio atlikti.

UAB "Pieno tyrimai" atliktų pieno tyrimų skaičiaus ir kitų paslaugų kitimas 2020- 2022 m.

Pavadinimas	Tyrimų ir kt. paslaugų skaičius, tūkst. vnt.				Palyginimas								
	2020 m.	2021 m.	2022m.		2021m./2020m.		2022m./2021m.		202 m.				
			planas	faktas	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.			
Įprastiniai pieno tyrimai													
Pagal pieno supirkimo taisyklių reikalavimus	1 519,4	1 361,6	1 227,4	1 245,7	-157,8	-10,4	-115,9	-8,5	18,3	1,5			
Gyvūnų produktyvumo tyrimams	1 248,3	1 209,7	1 186,8	1 188,6	-38,6	-3,1	-21,1	-1,7	1,8	0,2			
Tyrimai gamintojams tiesiogiai į rinką tiekiantiems pienui ir jo produktus	3,1	3,0	3,1	2,7	-0,1	-3,2	-0,3	-10	-0,4	-12,9			
Iš viso privalomųjų tyrimų	2 770,8	2 574,3	2 417,3	2 437,0	-196,5	-7,1	-137,3	-5,3	19,7	0,8			
Papildomi tyrimai per bendrą sistemą	255,6	270,7	232,8	264,0	15,1	5,9	-6,7	-2,5	11,2	4,4			
Tyrimai Latvijos ūkio subjektams	50,9	47,1	45,9	42,7	-3,8	-7,5	-4,4	-9,3	-3,2	-7			
Papildomi tyrimai (EKA ir komercinės sutartys)	181,2	209,5	189,2	196,7	28,3	15,6	-12,8	-6,1	7,5	4			
Iš viso papildomųjų tyrimų	487,7	527,3	487,9	503,4	39,6	8,1	-23,9	-4,5	15,5	3,2			
IŠ VISO įprastinių pieno tyrimų	3 258,5	3 101,6	2 905,2	2 940,4	-156,9	-4,8	-161,2	-5,2	35,2	1,2			
GPT	132,7	129,9	127,1	126,7	-2,8	-2,1	-3,2	-2,5	-0,4	-0,3			
Kiti tyrimai ir paslaugos													
Vienkartiniai indeliai (pagal PST)	2 132,4	1 701,6	1 561,6	1 548,8	-430,8	-20,2	-152,8	-9,0	-12,8	-0,8			
Mėginių formavimas ligų tyrimui	29,9	25,7	30,9	45,0	-4,2	-14	19,3	75,1	14,1	45,6			
Kontroliniai mėginiai	52,2	53,4	54,1	51,1	1,2	2,3	-2,3	-4,3	-3	-5,5			
Karvių versingumo nustatymo tyrimai	6,9	8,1	7,7	10,1	1,2	17,4	2	24,7	2,4	31,2			
Pašarų tyrimas	2,7	2,9	2,8	4,2	0,2	7,4	1,3	44,8	1,4	50			
Mastito sukėlėjų identifikavimas PGR	2,2	1,2	1,2	0,9	-1	-45,5	-0,3	-25	-0,3	-25			
Mastito sukėlėjų nustatymas	11,4	5,1	7,9	6,5	-6,3	-55,3	1,4	27,5	-1,4	-17,7			
Chloramfenikolio nustatymas	0,8	0,8	0,7	0,3	0	0	-0,5	-62,5	-0,4	-57,1			
Tarplaboratoriniai tyrimai ir tyrimai pamatiniais metodais	0,5	0,6	0,6	0,8	0,1	20	0,2	33,3	0,2	33,3			
Derinimo rinkiniai	0,3	0,4	0,31	0,32	0,1	33,3	-0,08	-20	0,01	3,2			
Inhibitorinių medžiagų tyrimas ROSA met.	0,3	0,09	0,46	0,1	-0,21	-70	0,01	11,1	-0,36	-78,3			
Ūkinių gyvūnų ženklinimas	3,7	3,4	3,5	3,0	-0,3	-8,1	-0,4	-11,8	-0,5	-14,3			
Pieno melžimo įrangos tikrinimo paslauga	1,6	0	0	0	-1,6	-100	-	-	-	-			
Sukalibruotų pieno kiekio matavimo priemonių skaičius	5,7	6,6	6,332	6,63	0,9	15,8	0,03	0,5	0,298	4,7			
Mechaninių pieno kiekio matavimo priemonių priežiūra	0,3	0,2	0,15	0,11	-0,1	-33,3	-0,09	-45	-0,04	-26,7			
Pieno šaldymo rezervuarų patikra	0,004	0,06	0,037	0,035	0,056	1400	-0,025	-41,7	-0,002	-5,4			
Pieno pardavėjų (gamintojų) skaičius, tūkst. vnt. (nuo šio skaičiaus priklauso privalomųjų tyrimų apimtis)	16,0	14,3	12,9	13,0	-1,7	-10,6	-1,3	-9,1	0,1	0,8			

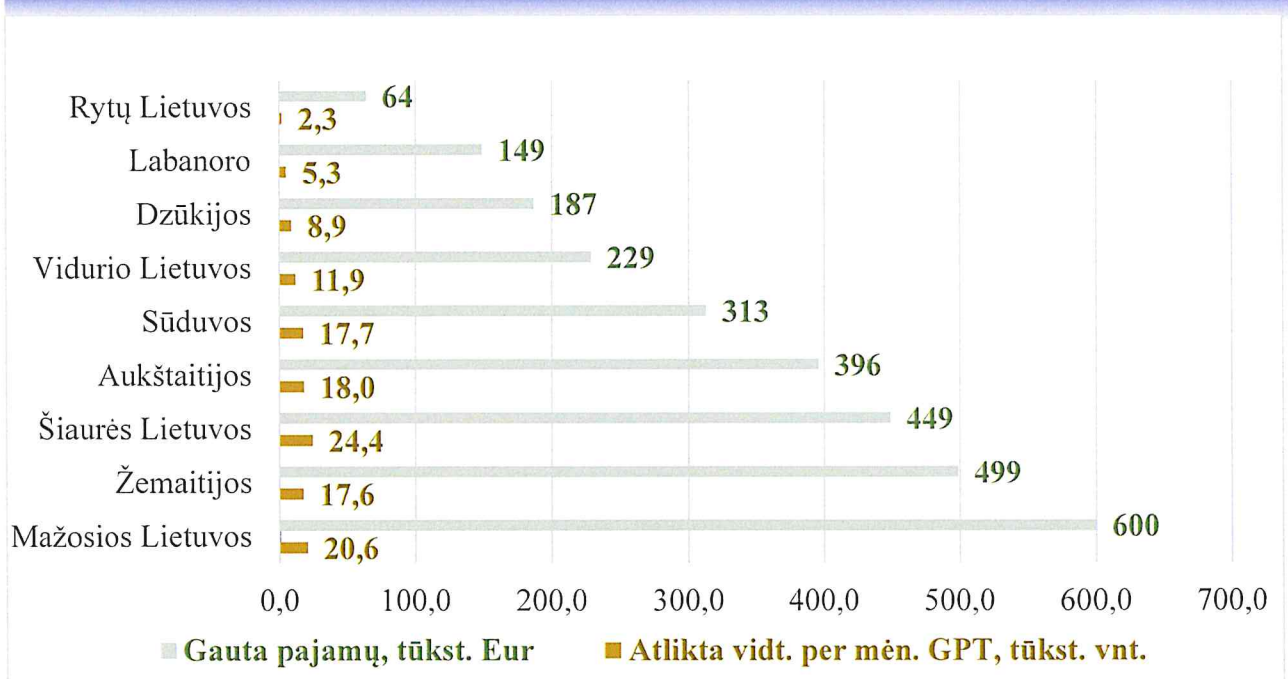
Gyvūnų produktyvumo tyrimų veikla. Per 2022 m. Bendrovė vidutiniškai per mėnesį atliko 126,7 tūkst. vnt. pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų (GPT) paslaugų arba 3,2 tūkst. vnt. (-2,5 proc.) mažiau negu parėjusiais metais. Daugiau nei pusė šių paslaugų atlikta A metodu, kai produktyvumo tyrimus atliko ir pirminę veislininkystės apskaitą sutvarkė licencijuoti Bendrovės darbuotojai. Pajamos už A metodu atliktus GPT 2022 m. sudarė 73,6 proc. nuo visų pajamų. Bendrovės skyriai pagal atliekamą GPT skaičių gana ženkliai skiriasi, nors apima panašią plotu teritoriją. Tokia situacija susidaro dėl netolygaus pieninių karvių bandų pasiskirstymo tarp atskirų šalies regionų.

13 lentelė

Atliktų gyvūnų produktyvumo tyrimų skaičius ir už juos gautos pajamos

Skyriaus pavadinimas	Pagal gyvūnų produktyvumo tyrimų (GPT) metodus													Struktūra, proc.
	A (T+E)			C3, C6			Iš viso						2022 m.	
	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	Palyginimas 2021/2020m.		Palyginimas 2022/2021m.		
										(+;-)	proc.	(+;-)	proc.	
Atlikta GPT, tūkst. vnt./mėn.														
Šiaurės Lietuvos	8,8	8,7	8,5	15,3	15,7	15,9	24,1	24,4	24,4	0,3	1,2	0	0,0	19,2
Mažosios Lietuvos	19,6	18,9	17,9	2,8	2,9	2,7	22,4	21,8	20,6	-0,6	-2,7	-1,2	-5,5	16,3
Aukštaitijos	10,8	9,4	9,0	8,9	9,2	9	19,7	18,6	18,0	-1,1	-5,6	-0,6	-3,2	14,2
Žemaitijos	15,2	14,7	14,5	3,4	3,4	3,1	18,6	18,1	17,6	-0,5	-2,7	-0,5	-2,8	13,9
Sūduvos	4,7	4,5	4,3	12,7	12,9	13,4	17,4	17,4	17,7	0	0,0	0,3	1,7	14,0
Vidurio Lietuvos	4,7	4,7	4,5	7,9	7,8	7,4	12,6	12,5	11,9	-0,1	-0,8	-0,6	-4,8	9,4
Dzūkijos	4	3,7	3,6	5,4	5,5	5,3	9,4	9,2	8,9	-0,2	-2,1	-0,3	-3,3	7,0
Labanoro	4,6	4,5	4,4	1,3	1	0,9	5,9	5,5	5,3	-0,4	-6,8	-0,2	-3,6	4,2
Rytų Lietuvos	2,1	1,7	1,6	0,5	0,7	0,7	2,6	2,4	2,3	-0,2	-7,7	-0,1	-4,2	1,8
Iš viso	74,5	70,8	68,3	58,2	59,1	58,4	132,7	129,9	126,7	-2,8	-2,1	-3,2	-2,5	100
Struktūra, proc.	56,1	54,5	53,9	43,9	45,5	46,1	100	100	100					
Gauta pajamų per metus, tūkst. Eur														
Mažosios Lietuvos	610	587	558	44	45	42	654	632	600	-22	-3,4	-32	-5,1	20,8
Žemaitijos	475	459	452	53	53	47	528	512	499	-16	-3,0	-13	-2,5	17,3
Aukštaitijos	328	288	274	123	127	122	451	415	396	-36	-8,0	-19	-4,6	13,7
Šiaurės Lietuvos	270	264	258	196	198	191	466	462	449	-4	-0,9	-13	-2,8	15,6
Sūduvos	153	146	139	168	171	174	321	317	313	-4	-1,2	-4	-1,3	10,8
Vidurio Lietuvos	146	145	139	103	101	90	249	246	229	-3	-1,2	-17	-6,9	7,9
Dzūkijos	129	119	116	75	76	71	204	195	187	-9	-4,4	-8	-4,1	6,5
Labanoro	141	139	137	20	14	12	161	153	149	-8	-5,0	-4	-2,6	5,2
Rytų Lietuvos	67	55	52	8	11	12	75	66	64	-9	-12,0	-2	-3,0	2,2
Iš viso	2 319	2 202	2 125	790	796	761	3 109	2 998	2 886	-111	-3,6	-112	-3,7	100
Struktūra, proc.	74,6	73,4	73,6	25,4	26,6	26,4	100	100	100					

Daugiausia GPT atlieka Šiaurės Lietuvos, Mažosios Lietuvos, Aukštaitijos, Žemaitijos ir Sūduvos skyriuose. Šiuose skyriuose uždėbama daugiau nei trys ketvirtadaliai visų už šias paslaugas gaunamų pajamų.

14 pav. Atliktų GPT skaičius ir uždirbtos pajamos pagal skyrius 2022 m.

Bendrovės darbuotojai GPT skyriuose teikia ūkinių gyvūnų ženklavimo ir registravimo paslaugą tiriamosiose bei netiriamosiose bandose bei kitas paslaugas. 2020 m. buvo suženklinti ir registruoti 3 681, 2021 m. - 3 355, 2022 m. - 2955 ūkiniai gyvūnai. Daugiausia gyvūnų suženklino ir registravo Mažosios Lietuvos skyriaus darbuotojai. Paslaugos poreikis būtų ženkliai didesnis, jei nereikėtų konkuruoti su kitais šią paslaugą vykdančiais paslaugos teikėjais (veterinarijos gydytojai, privatūs asmenys).

14 lentelė

Pajamos už atliktas ūkinių gyvūnų ženklavimo ir kitas paslaugas pagal GPT skyrius

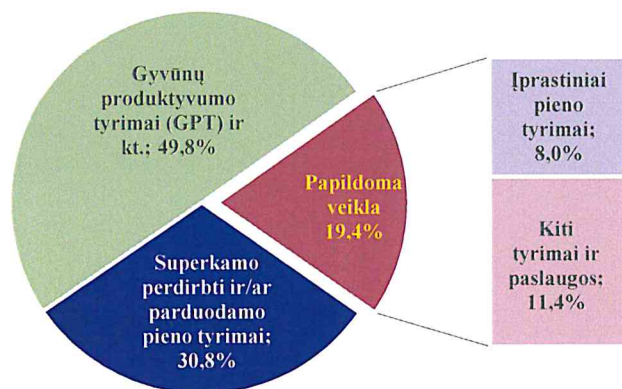
Skyriaus pavadinimas	Pajamos už ženklavimo ir kitas paslaugas, Eur			Palyginimas 2021/2020m.		Palyginimas 2022/2021m.	
	2020 m.	2021 m.	2022 m.	(+;-)	proc.	(+;-)	proc.
Mažosios Lietuvos	5 990	5 735	4 638	-255	-4,26	-1 097	-19,1
Šiaurės Lietuvos	2 656	2 979	2 456	323	12,2	-523	-17,6
Dzūkijos	2 690	2 874	2 411	184	6,82	-463	-16,1
Vidurio Lietuvos	1 777	2 364	1 831	587	33	-532	-22,5
Sūduvos	2 134	2 348	1 763	214	10	-585	-24,9
Žemaitijos	2 108	2 295	1 299	187	8,86	-996	-43,4
Aukštaitijos	1 235	1 514	1 066	279	22,6	-448	-29,6
Rytų Lietuvos	185	338	53	153	82,5	-285	-84,3
Labanoro	152	210	67	58	38,4	-143	-68,2
Iš viso	18 927	20 656	15 585	1 729	9,13	-5 072	-24,6

3.6. Pardavimo pajamų struktūra ir kitimas.

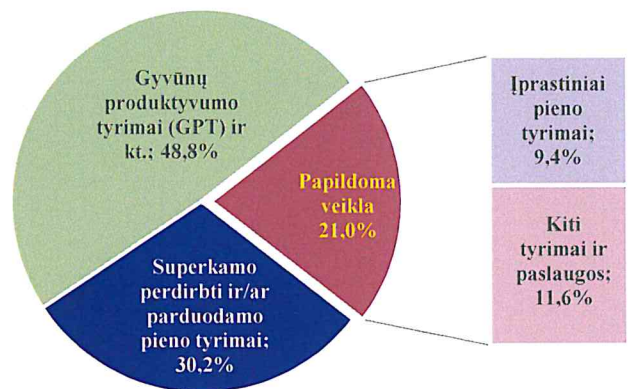
Bendrovė 2022 m. uždirbo 5 915,1 tūkst. Eur, 2021 m. – 5 888,9 tūkst. Eur, 2020 m. - 6 323,4 tūkst. Eur pajamų. Per 2022 m. Bendrovė gavo 68,6 tūkst. Eur (-1,4 proc.) mažiau pajamų, lyginant su 2021 m., už paslaugas, kurias užsako klientai vykdydami Pieno supirkimo ir Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisyklių reikalavimus, tačiau iš papildomos veiklos pardavimų uždirbo 94,8 tūkst. Eur (8,3 proc.) daugiau pajamų.

Bendrovė savo veiklą skiria į tris pagrindines grupes, tai į pieno sudėties ir kokybės tyrimų paslaugas, pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir į papildomai vykdomą veiklą (pieno sudėties ir kokybės tyrimai vykdant užsakymus, pašarų tyrimai, kalibravimo veikla, ūkinių gyvūnų ženklimas ir kitos paslaugos), kuri susijusi su pieno sektoriaus veikla. Net 79,0 proc. pajamų Bendrovė gauna už paslaugas, kurias klientai užsako vykdydami teisės aktų reikalavimus. Tokiems klientams privalomoms paslaugoms Bendrovė priskiria superkamo pieno mėginių tyrimus, atliekamus Pieno supirkimo taisyklėse nustatytu dažnumu vieno pieno gamintojui superkamam pienui, pieno gamintojų tiesiogiai į rinką tiekiamo pieno mėginių tyrimus, pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus. Dalis tų paslaugų apmokami valstybės biudžeto lėšomis: 49,7 proc. nuo pajamų už superkamo pieno mėginių tyrimus apmoka Žemės ūkio ministerija, išigydamą tyrimus valstybės reikmėms, 70 proc. gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugos kainos pieno ūkiams subsidijuoja valstybė. Todėl sprendimai dėl įprastinių pieno tyrimų ir pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugų kainų nustatymo derinami su Bendrovės valdyba. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų kainos yra apribotos Pagalbos veislininkystės taisyklėse nustatytais maksimaliais dydžiais.

Pajamų struktūra 2020 m.

Pajamų struktūra 2022 m.

15 pav. Pajamų struktūra 2020 ir 2022 m.

Daugiau nei penktadalį visų pajamų (apie 1,1 - 1,2 mln. Eur) įmonė gauna už papildomai vykdomą veiklą, kuri reikalinga vieningai pieno tyrimų sistemai užtikrinti (mėginių surinkimas tiesiogiai iš ūkių, vienkartiniai indeliai ir kt. tara), aktuali pieno supirkėjų (perdirbėjų) laboratorijoms (kontroliniai mėginiai, derinimo rinkiniai, chloramfenikolio tyrimai, papildomi ir nesisteminiai įprastiniai pieno tyrimai, tarplaboratoriniai bei pamatiniais metodais atliekami pieno tyrimai), užsakoma pieno gamybos ūkių (mastito sukėlėjo bei jų atsparumo antibiotikams, karvių veršingumo nustatymo, pašarų, įprastiniai pieno tyrimai, pieno mėginių suformavimas ligų tyrimams atlikti Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute). Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba užsako pieno tyrimus superkamo pieno kontrolei, pieno mėginių tapatumui su superkamu pienu patikrinti.

3.7. Sąnaudų kitimas ir struktūra.

Lyginant 2021 m. sąnaudas su 2020 m. patirtomis sąnaudomis, jos sumažėjo 351,2 tūkst. Eur (-5,9 proc.), nes mažėjo ilgalaikio turto nusidėvėjimo, sunaudotų medžiagų, priemonių, remonto ir eksploatacijos sąnaudos. Kadangi Bendrovė specializuojasi paslaugų teikimo srityje, jos didžiąją dalį sąnaudų sudaro darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos. Nors 2022 m. Bendrovė didino atlyginimus darbuotojams vidutiniškai 8,2 proc., darbo užmokesčio sąnaudų augimo išvengta dėl darbuotojų skaičiaus sumažėjimo. Bendra 2022 m. suteiktų paslaugų savikaina sumažėjo 82 tūkst. Eur (-1,5 proc.), lyginant su 2021 m., nors, pabrangus kurui ir komunalinėms paslaugoms, išaugo transporto ir patalpų išlaikymo išlaidos.

16 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ sąnaudų kitimas 2020-2022 m.

Pavadinimas	Sąnaudų suma, tūkst. Eur				Palyginimas						Struktūra 2022 m., proc.
	2020 m.	2021 m.	2022m.		2021m./2020.		2022m./2021m.		2022 m. faktas/planas		
			planas	faktas	tūkst. Eur	proc.	tūkst. Eur	proc.	tūkst. Eur	proc.	
Pardavimo savikaina	4 806,2	4 671,9	4 665,1	4 619,1	-134,3	-2,8	-52,8	-1,1	-46,0	-1,0	83,2
Darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos	3 207,1	3 260,7	3 190,5	3 153,6	53,6	1,7	-107,1	-3,3	-36,9	-1,2	56,8
Medžiagos ir priemonės, remontas ir eksploatacija	815,8	713,6	662,3	689,9	-102,2	-12,5	-23,7	-3,3	27,6	4,2	12,4
Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	449,1	329,3	400,5	324,2	-119,8	-26,7	-5,1	-1,5	-76,3	-19,1	5,8
Transportas	152,6	170,2	150,3	215,8	17,6	11,5	45,6	26,8	65,5	43,6	3,9
Kitos	181,6	198,1	261,5	235,6	16,5	9,1	37,5	18,9	-25,9	-9,9	4,3
Veiklos sąnaudos	1 157,6	947,6	930,5	923,6	-210	-18,1	-24	-2,5	-6,9	-0,7	16,6
Darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos	597,2	648,4	731,4	650,0	51,2	8,6	1,6	0,2	-81,4	-11,1	11,7
Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	53,2	47,7	40,7	38,1	-5,5	-10,3	-9,6	-20,1	-2,6	-6,4	0,7
Kitos	507,2	251,5	158,4	235,5	-255,7	-50,4	-16	-6,4	77,1	48,7	4,2
Finansinės (palūkanų) sąnaudos	17,9	11,0	5,6	5,8	-6,9	-38,5	-5,2	-47,3	0,2	3,6	0,1
Iš viso sąnaudų	5 981,7	5 630,5	5 601,2	5 548,5	-351,2	-5,9	-82,0	-1,5	-52,7	-0,9	100

3.8. Veiklos strategijos tikslų įgyvendinimas

17 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ veiklos strategijos tikslų įgyvendinimas 2022 m.

Strateginė kryptis/ tikslas	Rodiklis, mato vnt.	2022 m.		Atlikti veiksmai per ataskaitinį laikotarpį
		planas	faktas	
<i>Strateginė kryptis: Efektyvinti Bendrovės veiklą</i>				
<i>Strateginė tikslas:</i> Efektyvūs veiklos procesai	Sąnaudų/ pajamų santykis, proc.	95	93,8	Naudojant debitmatį pieno šaldymo rezervuarų patikrai, efektyviau atliekama šaldymo rezervuarų patikros paslauga. Siekiant efektyviau išnaudoti Bendrovės transportą, panaikinti vairuotojų ekspeditorių 2 etatai, atsisakyta 2 automobilių, optimizuoti pieno mėginių surinkimo maršrutai, vykdyta transporto naudojimo, remonto dažnumo analizė. Įjungti pieno ūkiai į bebarkodę sistemą, iš kurių ištirta 873 334 vnt. pieno mėginių. Sukurtas veislininkystės ir kalibravimo informacinės sistemos (VIKIS) modulis. Kritinių pareigybių pakaitumo užtikrinimui apmokyti darbuotojai.
<i>Strateginė tikslas:</i> Efektyvus Bendrovės valdymas	Pardavimo pajamos/ vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius, tūkst. Eur	28,8	29,9	Įvykdžius valdymo struktūros optimizavimą, sutaupyta 254 tūkst. Eur. Užtikrintas efektyvus Bendrovės rizikų valdymas: parengta rizikų valdymo politika ir patvirtinta valdyboje, sudarytas ir vykdytas rizikų valdymo priemonių planas ir jo įgyvendinimas. Sukurta veiklos rodiklių vertinimo sistema.

<i>Strateginė kryptis: Būti pieno sektoriaus partneriu, skatinančiu inovacijas ir tvarų veiklos vystymą</i>				
<i>Strateginė tikslas:</i> Pažangi ir patraukli pieno ir produktyvumo tyrimų sistema	Vidutinė vieno pieno gamintojo apyvarta, tūkst. Eur/ Vidutinis pieno gamintojų skaičius, tūkst. vnt.	457/1 2,9	455/ 13	Įdiegti naujas kalibravimo metodus melžimo robotų Boumatic ir elektroninių pieno kiekio matuoklių Pulsameter kalibravimui. Inhibitorinių medžiagų nustatymui įdiegtas naujas Delvotest T testas. Laboratorijos vykdoma patikros veikla akredituota standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 atitikčiai..
<i>Strateginė tikslas:</i> Paslaugų pridėtinės vertės didinimas	Pajamos už komercinę veiklą, proc.	20	21	Vykdytas darbų derinimas su partneriais dėl GPT analitinių ataskaitų GPT ūkiams sukūrimo. Ūkininkams suteiktos 332 konsultacijos. Vykdytą GPT paslaugų viešinimą, pravedta 10 mokymų ūkininkams ir jų atstovams, organizuotos 3 GPT viešinamosios-educacinės išvykos į ūkius, dalyvauta 1 parodoje, publikuoti 2 straipsniai, skaityti 6 pranešimai GPT veiklos ir plėtros klausimais. Sisteminiai (GPT ir PSI) pieno mėginiai ištiriami ir tyrimų rezultatai užsakovams pateikiami per 24 val. nuo mėginių atvežimo. Organizuoti ir prvesti 5 pasitarimai su užsakovais. Apklausos duomenimis organizuotų pasitarimų informatyvumu buvo patenkinti visi (100 proc.) užsakovai. Vyko internetinės svetainės informatyvumo didinimas, paruošta ir paskelbta 16 pranešimų.
<i>Strateginė kryptis: Abipusės vertės tarp įmonės ir darbuotojo kūrimas</i>				
<i>Strateginė tikslas:</i> Motyvuojančios darbo aplinkos kūrimas	Darbuotojų kaita, proc. (savanoriškai išeinančių darbuotojų proc.)	≤ 10	4,5	Vyko vadybinės komunikacijos stiprinimas, prvesti 93 susirinkimai ir susitikimai. Prvesti veiklos aptarimo pokalbiai su 26 proc. darbuotojų. Vykdytas darbuotojų iniciatyvumo stiprinimas, numatytos motyvacinės priemonės Bendrovės darbo apmokėjimo sistemoje už įgyvendintas darbuotojų iniciatyvas. Darbuotojai pateikė 5 pasiūlymus. Atliktas darbuotojų įsitraukimo tyrimas.
<i>Strateginė tikslas:</i> Esminių kompetencijų išlaikymas ir ugdymas.	Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui (vidut. sąlyginiam), val.	10	15,7	Vyko darbuotojų kompetencijų ugdymas ir palaikymas, pagal patvirtintus išorės ir vidaus mokymų planus įvyko 92 proc. mokymų. Prvesti darbuotojų mokymai korupcijos prevencijos tema, korupcijos atvejų neužfiksuota, pranešimų apie korupcijos atvejus negauta, išlaikyta nulinė korupcijos tolerancija. Organizuotos studentų gamybinės praktikos, kurias atliko 8 studentai. Vykdyti darbdavio įvaizdžio formavimo veiksmai, atlikta darbuotojų apklausa dėl patrauklaus darbdavio savybių kriterijų išaiškinimo ir įvertinimo, darbo vietų profesinės rizikos vertinimo peržiūra. Įgyvendintos palankios darbo sąlygos, taikant hibridinį darbą.
<i>Strateginė kryptis: Inovatyvus, tvarus vystymasis</i>				
<i>Strateginė tikslas:</i> Inovacijomis paremta investavimo strategija	Investicijų suma, tūkst. Eur/ Turto grąža (ROA), proc.	≤ 500 /6,8	67,7/ 5,8	Atlikta laktosės ir urėjos pažangaus, modernaus tyrimo metodo apžvalga (alternatyva diferenciniam pH-metru), kuris bus įdiegtas 2023m. Atlikti Delvotest Accelerator įsisavinimo bandymai ir įvertintos panaudojimo galimybes inhibitorinių medžiagų tyrimo efektyvumui padidinti. Dalyvavome IDF, ICAR, Lietuvos pienininkystės, gyvulininkystės ir kitų organizacijų veikloje, gauta informacija apie inhibitorių testų sistemų nepriklausomą sertifikavimą (panaudota atliekant naujai diegiamo Delvotest T testo verifikavimą), apie pieno ūkių vystymosi Lietuvoje ir pasaulyje tendencijas.

<p><i>Strateginė tikslas:</i> Tvarus veiklos vystymas</p>	<p>Valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indekso dimensijos darnumas vertinimas</p>	<p>B</p>	<p>A-</p>	<p>Stiprinama darnumo praktika, atliekant pagrindinių aplinkosauginių, socialinių ir ekonominių poveikių analizę, susistemintos Bendrovėje įdiegtos tvarkos, organizuotos fokus grupės, kad nustatyti prioritetines Bendrovės darnumo sritis. Bendrovėje įdiegta ir sertifikuota aplinkos apsaugos vadybos sistema, atitinkanti ISO 14001 reikalavimus. Numatytos motyvuojančios priemonės pranešus apie pastebėtas korupcinio pobūdžio veiklas tais atvejais, kai pateiktas pranešimas pasitvirtina. Atlikta technologinių nuotekų tvarkymo analizė ir paruošti pasiūlymai tobulinimui, panaudoto plastiko antrinio panaudojimo galimybių analizė. Bendrovėje vykdyti žali pirkimai, kurie sudaro 42 proc. 2022 metais vykdytų pirkimų.</p>
---	--	----------	-----------	--

4. TVARUS VYSTYMASIS.

Aplinka ir valdymas. Bendrovės valdyme tvarumas tampa pagrindine vertybe, kuri svarbi diegiant inovacijas aplinkosaugos srityje bei laikantis pamatinių žmogaus teisių bei gerųjų valdymo praktikų.

Tvarūs Bendrovės valdymo principai yra neatsiejama ir integrali jos ilgalaikės strategijos dalis, realizuojama per Bendrovės veiklos etikos ir skaidrumo, aplinkosaugos, santykių su darbuotojais, visuomene, užsakovais sritis. Bendrovė, atsižvelgdama į tai, kad jos vykdoma veikla gali daryti poveikį aplinkai, priima sprendimus, kad neigiamo poveikio aplinkai būtų išvengta arba jis būtų minimaliai neigiamas.

2022 m. lapkričio 14 d. UAB „Pieno tyrimai“ gavo SGS sertifikatą, kad aplinkos apsaugos vadybos sistema atitinka LST EN ISO 14001:2015 „Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ standarto reikalavimus. Aplinkos apsaugos vadybos sistema skirta parodyti, kad Bendrovės teikiamos žaliavinio pieno tyrimų paslaugos atitinka užsakovų, aplinkos apsaugos ir kitus teisinius reikalavimus. Įmonė savo darbu prisideda prie tvaraus ateities kūrimo, didelį dėmesį skirdama teikiamų paslaugų kokybei, naujų metodų bei modernių technologijų diegimui. Tuo pačiu įdiegtas standartas skatina didesnę darbuotojų įsitraukimą į poveikio aplinkai valdymą, išteklių tausojimą, nuolatinį gerinimą ir rūpinimąsi supančia aplinka. Kadangi didžiausias poveikis aplinkai yra Bendrovės laboratorinėje veikloje bei surenkant ir transportuojant žalio pieno mėginius iš ūkių arba pieno supirkimo/perdirbimo įmonių, todėl vykdam tvaraus vystymosi politiką į laboratorijos vadybos sistemos planavimo, organizavimo ir valdymo procesus būtina integruoti pagrindines aplinkos apsaugos standarto LST EN ISO 14001:2015 nuostatas.

Siekiant atitikti gerąsias valdymo praktikas, reguliariai organizuojami Valdybos posėdžiai, kurių metu Valdybos nariai, išnaudodami savo turimą ekspertinę patirtį, teikia pasiūlymus Bendrovės vadovybei bei kartu priima svarbiausius sprendimus.

2022 m. Valdyba kartu su vadovaujančiais įmonės darbuotojais rugsėjo mėnesį vykusios strateginės sesijos metu aktyviai dalyvavo rengiant Bendrovės trijų metų strateginį veiklos planą. Bendrovės strateginiame plane nustatytos suinteresuotosios šalys - savininkas (valstybės kaip savininkės teisės ir pareigas įgyvendina LR žemės ūkio ministerija), užsakovai (pieno gamintojai, supirkėjai, perdirbėjai, pieno gamyba, veislininkystė ir supirkimą administruojančios bei kontroliuojančios institucijos ir kt.) ir Bendrovės darbuotojai. UAB „Pieno tyrimai“ įsipareigojo kryptingai formuoti tvaraus verslo praktiką, vadovaujantis DVT bei Pasaulinio atskaitingumo principais. Tvarios veiklos principas įtvirtintas Bendrovės misijoje, kuri įgyvendinama visose strateginėse veiklos kryptyse per konkrečius veiklos tikslus ir įgyvendinimo priemones. Valdybos posėdžiuose ne tik aptariama/tvirtinama strategija, bet nuolat aptariami jos įgyvendinimo rezultatai ir stebimi veiklos rodikliai.

Bendrovės keliami strateginiai tikslai remiasi Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslais (toliau - DVT).

Įvertinę mūsų veiklos procesus bei aplinkai ir bendruomenėms daromą įtaką, 2022 metais likome prie tų pačių DVT kaip ir pernai, kadangi tobulindami savo veiklą ir procesus galime prasmingiausiai prisidėti prie šių tikslų įgyvendinimo, tuo pačiu įnešant reikšmingą indėlį ateities kartoms.

DVT siekiame diegdami inovacijas laboratorinių tyrimų srityje, ne tik garantuodami teisingą atsiskaitymą už superkamą pieną, bet ir užtikrindami maisto saugos interesus pieno produktų vartotojams bei vystydami Bendrovės veiklą tvarios pienininkystės, saugaus ir kokybiško maisto kryptimis bei laikydamiesi pamatinių žmogaus teisių ir gerųjų valdymo praktikų.

Bendrovės tvarumo politika yra vykdoma prioretizuojant tris pagrindines sritis - aplinkos apsaugos, socialinę ir ekonominę, kurios yra atliepiamos formuojant vidinius Bendrovės veiklos procesus, teikiant paslaugas šalies užsakovams ir bendradarbiaujant su kitomis suinteresuotosiomis šalimis. Tuo tikslu 2022 m. parengtas UAB „Pieno tyrimai“ įdiegtų tvarkų, politikų, direktoriaus įsakymų ir patvirtintų vadybos sistemos dokumentų sąrašas pagal atitinkamas funkcines tvarumo sritis. Bendrovės darbuotojų lūkesčiams ir pasiūlymams išgirsti ir įvertinti, jų įsitraukimui į tvarumo strategijos vystymą ir įgyvendinimą padidinti buvo organizuotos fokus grupės. Pirmoji fokus grupė buvo organizuota tam, kad nustatyti prioritėtines Bendrovės tvarumo sritis aplinkosaugoje pagal JT darnaus vystymo tikslus ir aptarti bei pateikti pasiūlymus naujoms iniciatyvoms. Antroji - nustatyti prioritėtines Bendrovės tvarumo sritis socialinėje veikloje pagal JT darnaus vystymo tikslus: gera sveikata, lyčių lygybė, deramas darbas ir ekonominis augimas, partnerystė įgyvendinant tikslus. Siekiant identifikuoti reikšmingiausias aplinkosaugos, socialines bei valdymo sritis, 2022 metais spalio 3-17 dienomis atlikta poveikių analizės apklausa. Šios apklausos tikslas - įvertinti suinteresuotųjų šalių lūkesčius ir pastebėjimus tvarumo srityje, kad Bendrovės taikomos tvarumo praktikos būtų materialios ir atitinkančios svarbiausius poveikius. UAB „Pieno tyrimai“ suinteresuotosios šalys yra savininkas (valstybės kaip savininkės teises ir pareigas atliekanti LR žemės ūkio ministerija), užsakovai (pieno gamintojai, supirkėjai, perdirbėjai, pieno gamybą, veislininkystę ir supirkimą administruojančios bei kontroliuojančios institucijos ir kt.) ir Bendrovės darbuotojai. Poveikių analizės apklausos anketa išsiųsta 366 respondentams, iš jų 26 valstybės institucijų atstovams, 100 pieno supirkėjų ir pieno gamintojų, 240 Bendrovės darbuotojų. Gautos 183 užpildytos anketos, kas sudaro 50 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų. Apibendrinus poveikių analizės apklausos rezultatus, buvo nustatyta pagrindinių tvarumo kriterijų svarba suinteresuotosioms šalims.

Reikšmingumo matrica. Toliau pateikiamoje matricoje yra išdėstytos tvarumui aktualiausios socialinės, aplinkosaugos ir valdymo (ekonominės) temos. Visos šios temos yra svarbios, tačiau, siekiant nustatyti tvarumo prioritetus, jos yra išdėstytos pagal svarbą suinteresuotosioms šalims bei poveikį visuomenei ir aplinkai. Atsižvelgdama į juos, Bendrovė galės daugiau pokyčių vykdyti būtent tose srityse, kurios svarbiausios suinteresuotosioms šalims ir tolesniam veiklos vystymui.

16 pav. Reikšmingumo matrica

Atsižvelgiant į poveikių analizės apklausos rezultatus ir įvertintus suinteresuotųjų šalių lūkesčius ir pastebėjimus tvarumo srityje bei siekiant, kad Bendrovės taikomos tvarumo praktikos būtų materialios ir atitinkančios svarbiausius poveikius, 2023 metams parinktos priemonės, kurios nurodytos žemiau pateiktoje lentelėje.

18 lentelė

Tvarumo priemonės pagal pasirinktus darnaus vystymosi tikslus (DVT) 2023 m.

DVT	Sritis	Priemonė 2023 m.
	Socialinė sritis (darbuotojai)	Darbuotojų atrankos vertinimo tvarka
		Darbo apmokėjimo sistemos peržiūra
	Aplinkos apsauga	Mišrių komunalinių atliekų mažinimas
		Ekovairavimo sistemos diegimas

	Ekonominis augimas, naujos technologijos	HPLC metodo diegimas laktozės tyrimui piene
		Etiško verslo reikalavimų taikymas teikėjams
	Bendruomeniškumas	Bendradarbiavimas su mokslo institucijomis ir kitomis organizacijomis
		Bendrovės vertybių ir kultūros kūrimas

Aplinkos apsauga

Saugi aplinkai veikla. Aplinkos apsaugos politikoje įsipareigojame laikytis ne tik aplinkosaugos teisės aktų, bet ir laisvanoriškai prisiimtų reikalavimų, susijusių su aplinkosaugos aspektais. Šios politikos tikslas – nubrėžti gaires ir principus kaip užtikrinamas Bendrovės įtakos aplinkai valdymas. Bendrovė turi identifikavusi reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus - tai cheminės medžiagos, nuotekos, transportas, elektros energija, vanduo, popierius, pakuotės, atliekos. Tuo būdu įmonė identifikuoja visus veiklos ir paslaugų aspektus, kuriuos ji gali valdyti ir tuos, kuriems ji gali daryti įtaką per tiekėjus, užsakovus ir pan. Atliekos rūšiuojamos tam, kad atskirti atliekas, tinkamas perdirbimui ir antriniam jų panaudojimui (žiedinė ekonomika), arba jas utilizuoti pagal galiojančius teisės aktus. Aplinkosaugos tikslas - skatinti aplinkos apsaugą ir taršos prevenciją, atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius poreikius. Bendrovė siekia įtraukti visus darbuotojus į aplinkosauginę veiklą, ugdant jų asmeninę atsakomybę už švarią aplinką.

Pagrindiniai Bendrovės aplinkosaugos tikslai ir uždaviniai:

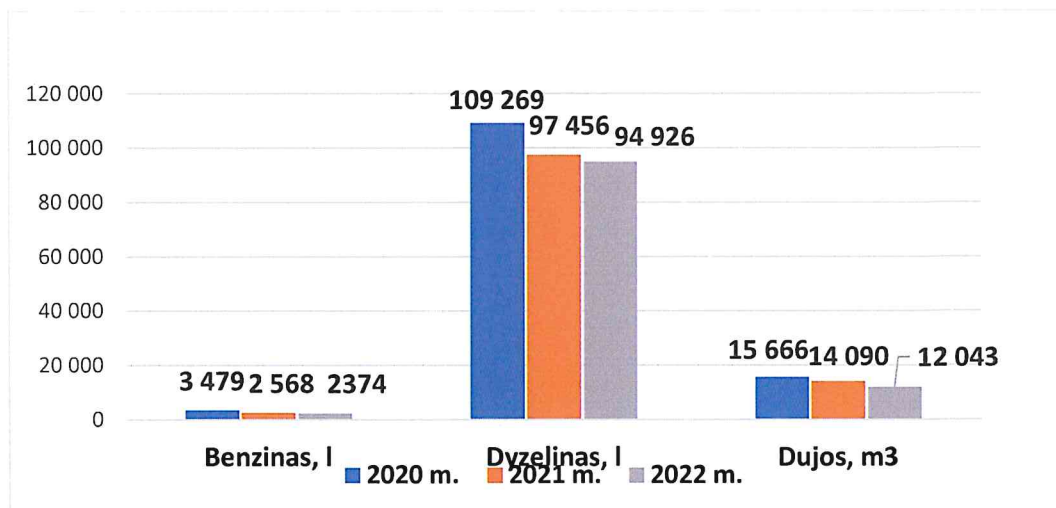
- vykdyti aplinkos taršos prevenciją, surenkant panaudotas chemines medžiagas;
- siekti kuo daugiau įmonėje susidarančių atliekų tvarkyti pagal principą - mažinti, pakartotinai panaudoti ir perdirbti;
- vykdyti veiklą laikantis visų privalomų aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimų;
- ugdyti darbuotojų kompetenciją ir atsakingą požiūrį į aplinkos apsaugą.

Laboratorinėje veikloje didžiausias poveikis aplinkai daromas vartojant elektros energiją (įrenginių darbui ir IT sistemų palaikymui), vandens išteklius (laboratorinių tyrimų atlikimui), popierių (užsakovų aptarnavimui vykdyti), naudojant kurą (pieno mėginių ūkiuose paėmimui ir surinkimui gyvūnų produktyvumo tyrimams bei superkamo žalio pieno mėginių tyrimams surinkimui, iš viso 289 (2021 m. – 290) surinkimo taškų), atliekant tyrimus susidaro cheminių medžiagų atliekos, gamybinės nuotekos.

Transportas. Bendrovė, prisidedama prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir prioritetą teikdama netaršiam, naudojančiam alternatyviuosius degalus automobiliui, 2022 metais įsigijo vieną lengvąjį hibridinį/benzininį automobilį NISSAN. Šiuo metu įmonėje yra 16 automobilių, atitinkančių „Euro 6“ (2021 m. – 16 vnt.), 5 automobiliai - „Euro 5“ (2021 m. – 7 vnt.) ir 15 automobilių - „Euro 4“ (2021 m. – 20 vnt.) emisijos standartą.

Bendrovės turimas transporto parkas - 36 automobiliai, iš kurių 23 lengvieji ir 13 krovininių automobilių su šaldymo įranga pieno mėginių transportavimui (2021 m. – 43 vnt. bei atitinkamai 25 ir 18). Didžiausią dalį Bendrovės transporto priemonių 2022 metais (kaip ir 2021 m.) sudarė dyzeliniai automobiliai – 21 vnt., benzinas/dujos – 14 vnt. 2022 m. strateginiuose tiksluose buvo numatyta efektyviau naudoti Bendrovės krovininį transportą bei optimizuoti mėginių surinkimo maršrutus. Palyginus pastarųjų trijų metų duomenis, transporto parkas sumažintas (2020 m. atitinkamai 25 vnt. ir 19 vnt.; 2021 m. - 26 vnt. ir 17 vnt.), kas įtakojo ir mažesnes Bendrovės

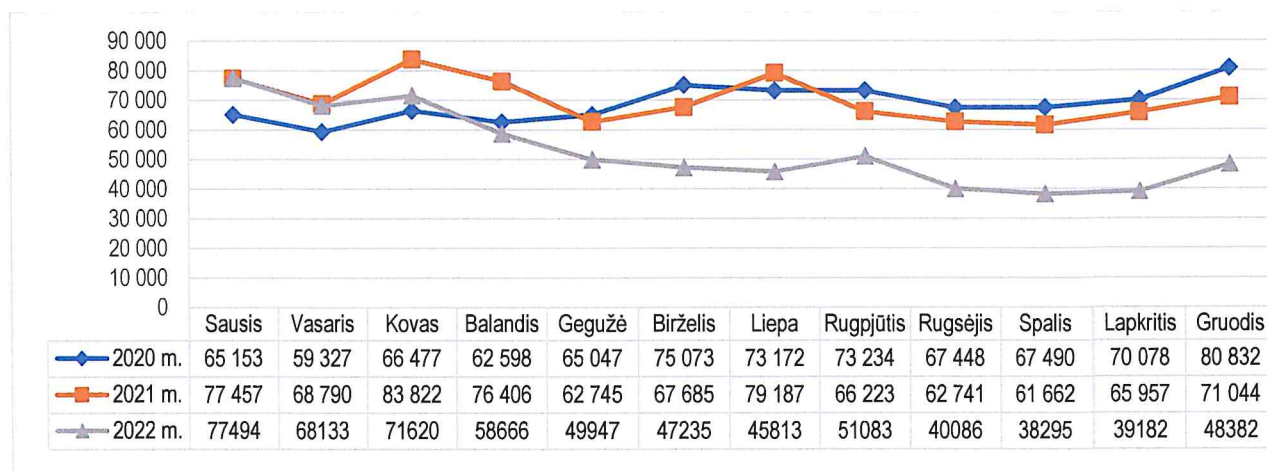
sunaudojamų degalų sąnaudas. Lyginant su praėjusiais metais, dyzelino sumažėjo apie 5 proc., o dujų apie 75 proc.

17 pav. Sunaudoti degalai

2023 metais veiksmų plane numatytas 11 krovininių automobilių vairuotojų ekovairavimo mokymas. Šis atsakingas ir racionalus vairavimo stilius padės Bendrovės vairuotojams ne tik saugiai ir tausojant transporto priemonę vairuoti, bet ir sunaudoti mažiau degalų. Mažėjant degalų sąnaudoms, atitinkamai mažės ir poveikis aplinkai, o mažesnė tarša užtikrins kokybiškesnį visuomenės gyvenimą. Be to, labiau tausojama transporto priemonė mažina išlaidas jos remontui ir eksploataavimo priemonėms.

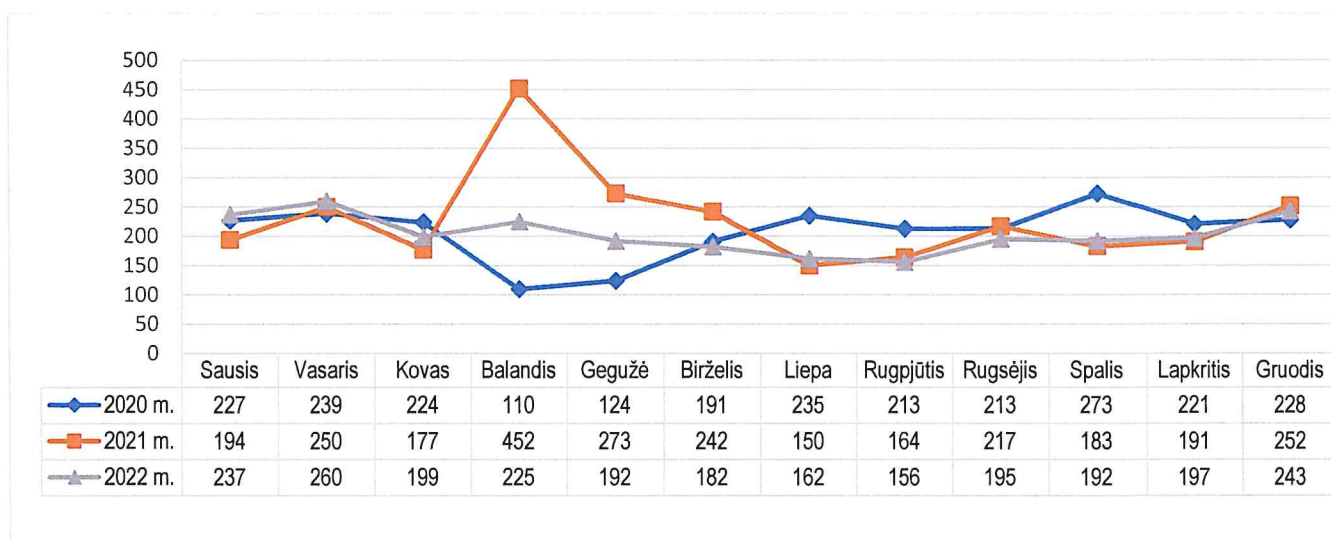
Atsakingas vartojimas. Pradėtas taikyti sisteminis/kompleksinis požiūris į aplinkosaugą paskatino efektyvų energijos vartojimą. Atsižvelgiant į susidariusią geopolitinę situaciją, 2022 metais didelis dėmesys buvo skiriamas energijos vartojimo efektyvumo didinimui, mažinant elektros suvartojimą visuose veiklos procesuose. Taip pat buvo atliktas UAB “Inžinerinių paslaugų spektras“ išsamus energijos vartojimo auditas, kurio tikslas – išanalizuoti statinio išorinių atitvarų, inžinerinių sistemų būklę ir vadovaujantis gautais rezultatais bei metodika, pasiūlyti tinkamas energijos taupymo priemones, kurios pagerintų komfortines bei higienos sąlygas, padidintų pastato ir/ar atskirų atitvarų/dalių ilgaamžiškumą bei nustatyti jų ekonominį efektyvumą. Nustatyta, kad pastatas atitinka B energinio naudingumo klasei keliamus reikalavimus, t.y. šių išorinių atitvarų šiluminės varžos pagal rekonstrukcijos metus yra patenkinamos, tačiau inžinerinė įranga sunaudoja didelį kiekį šilumos ir elektros energijos. Todėl pateiktos rekomendacijos ir pasiūlymai šiai būklei pagerinti.

18 pav. Elektros energijos suvartojimas, kWh

Džiuginantys rezultatai - apie 25 proc. mažesnis elektros energijos suvartojimas lyginant su praėjusiais metais - buvo pasiekti išjungus vieną didžiausią šaldymo patalpą mėginiams laikyti, peržiūrėjus ir pagal poreikį pakoregavus ventiliacinių kamerų ir konteinerių džiovinimo patalpos darbo režimo grafiką, įdiegus judesio daviklius bendro naudojimo ir valgymo patalpose bei pakeitus esamus apšvietimo elementus taupiomis LED lempomis.

Siekiant tausoti vandens išteklius, vykdomė vandens sunaudojimo įmonėje monitoringą. Vandens suvartojimas išlieka nepakitęs, Bendrovės laboratorija savo reikmėms vidutiniškai per mėnesį sunaudoja apie 200 m³ vandens. 2022 metais lyginant su praėjusiais nebuvo registruotas joks ženklus vandens kiekio suvartojimo šuolis. Pastebėta, kad vandens suvartojimas nuo 2020 metų kiekvieną mėnesį svyruoja nežymiai ir kol kas nematome galimybių jo reikšmingiau sumažinti.

19 pav. Vandens suvartojimas, m³

Į aplinkos apsaugos veiklą, skatinant racionalaus popieriaus naudojimo, vis labiau įtraukiami visi Bendrovės darbuotojai. Didelis dėmesys Bendrovėje yra skiriamas vidinės dokumentacijos kiekio sumažinimui, skaitmenizuojant popierines formas. 2022 m. suvartota 358 500 lapų popieriaus (32 proc. mažiau), kai tuo tarpu 2021 m. – 533 500 lapų, 2020 m. – 526 500 lapų.

Bendrovė, siekdama prisidėti prie aplinkos apsaugos politikos tikslų, susijusių su klimato kaitos problemų sprendimu, išteklių naudojimu ir tvariu vartojimu bei gamyba, prisijungia prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės priemonės Žaliosis viešasis pirkimas. 2022 m. veiksmų plane buvo numatyta, kad žalieji pirkimai sudarys 50 proc., tačiau jie sudarė 42 proc. 2022 metais įmonės vykdytų pirkimų. Planuotas dydis nepasiektas, nes prasidėjus karui Ukrainoje nepavyko nusipirkti žalios elektros energijos, pusę metų buvo pirktą paprastą elektros energiją. Žalios elektros energijos pirkimo sutartis sudaryta tik 2022-12-01.

Siekdama pagerinti aplinkos apsaugą, Bendrovė imasi priemonių, kurios mažintų atliekų susidarymą. Nuo 2021 m. kovo 1 d. perorganizavus apmokėjimui už supirktą pieną skirtų mėginių tyrimo procesą bei mažėjant pieno gamintojų ir GPT ūkių, sumažėjo sunaudojamų vienkartinį plastikinių indelių mėginiams imti skaičius (2022 m. – 1 527 495 vnt. arba maždaug 25 proc. mažiau nei 2020 m. – 2 038 384 vnt., 2021 m. – 1 580 739 vnt.). Vienkartinį maišelių, skirtų pieno mėginių indelių į Bendrovę atvežimui, skaičius šiek tiek padidėjo: 2022 m. sunaudota 306 640 vnt., o 2021 m. - 303 889 vnt. (2020 m. - 336 079 vnt.). Mažėjant pieno mėginių, pieno supirkimo (perdirbimo) įmonės mėginių transportavimui atsisako naudoti konteinerius, kurių talpa siekia 80 indelių, o renkasi vienkartinius maišelius, į kuriuos galima sudėti iki 8 indelių. 2022 metais tokio tipo maišelių išduota 4 300 vnt.

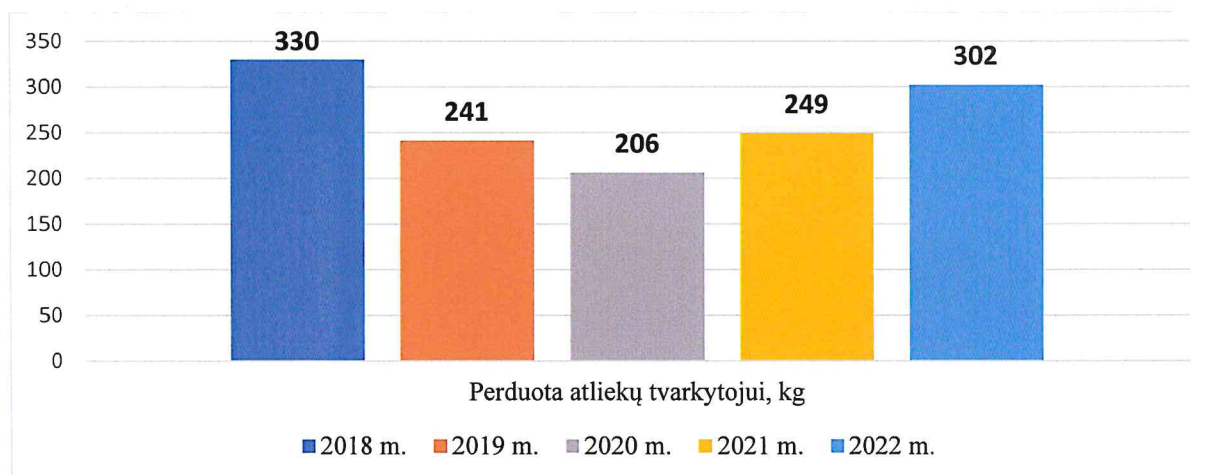
Panaudoti plastikiniai vienkartiniai indeliai ir vienkartiniai maišeliai bei plombos kaip antrinė žaliava parduodami UAB „Meksas“. 2020 metais perdirbimui atiduota 29 169 t plastiko, 2021 m. – 23 872 t, 2022 m. – 13 573 t (indelių), 887,72 kg (maišelių) ir 185,74 kg (plombų). Nuo 2022 metų

lapkričio mėnesio dėl plastiko surinkimo pasirašyta sutartis su nauju atliekų tvarkytoju UAB „Plastik Chips“, kuriam atiduota 10 087 t plastiko. Abi šios įmonės yra įregistruotas Atliekų tvarkytojų valstybės registre, turi visus teisės aktais nustatytus leidimus, licencijas ir vykdo atliekų susidarymo bei tvarkymo apskaitą naudojantis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema (GPAIS).

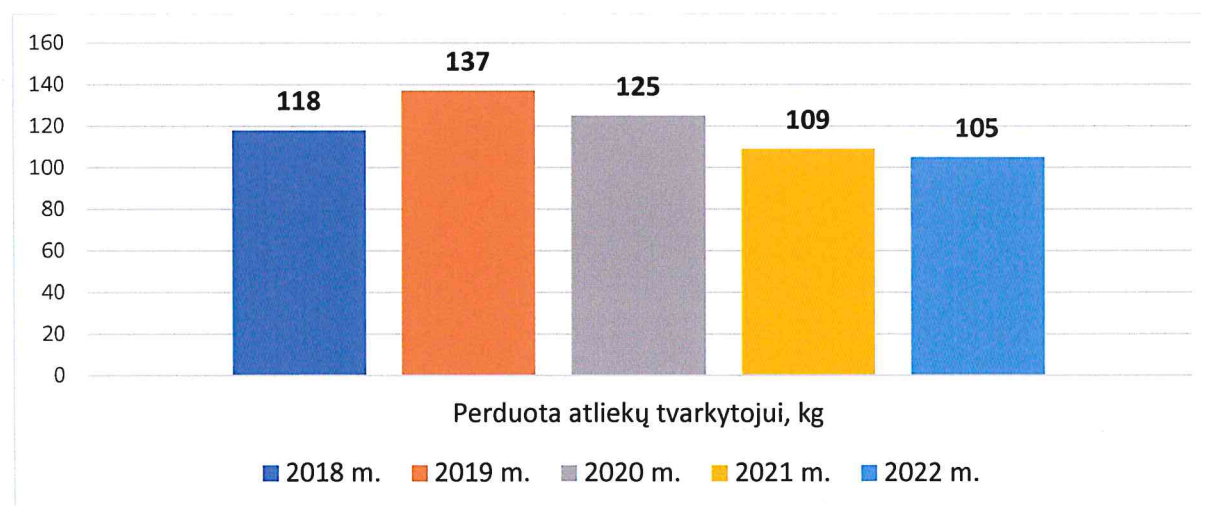
UAB „Pieno tyrimai“ laboratoriniams tyrimams atlikti naudoja įvairias chemines medžiagas. Duomenis ir informaciją apie naudojamas pavojingas chemines medžiagas ir preparatus direktoriaus įsakymu paskirtas Pamatinių tyrimų skyriaus chemikas kasmet teikia informaciniėje sistemoje "Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema" (IS „AIVIKS“). Šioje sistemoje duomenys pildomi nuo 2017 metų.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimais, UAB „Pieno tyrimai“ pakuočių ir atliekų susidarymo apskaita vykdoma elektroniniu būdu GPAIS, į pildomą atliekų susidarymo apskaitos žurnalą įtraukiant visas įmonėje susidarancias atliekas. Atliekų ir pakuočių apskaitos vykdymas GPAIS sistemoje pradėtas nuo 2018 m. Cheminių medžiagų likučių paėmimui iš Bendrovės laboratorijos bei utilizavimui ir atliekų susidarymo apskaitos žurnalo pildymo paslaugai nuo 2019-10-23 yra pasirašyta sutartis su UAB „Žalvaris“.

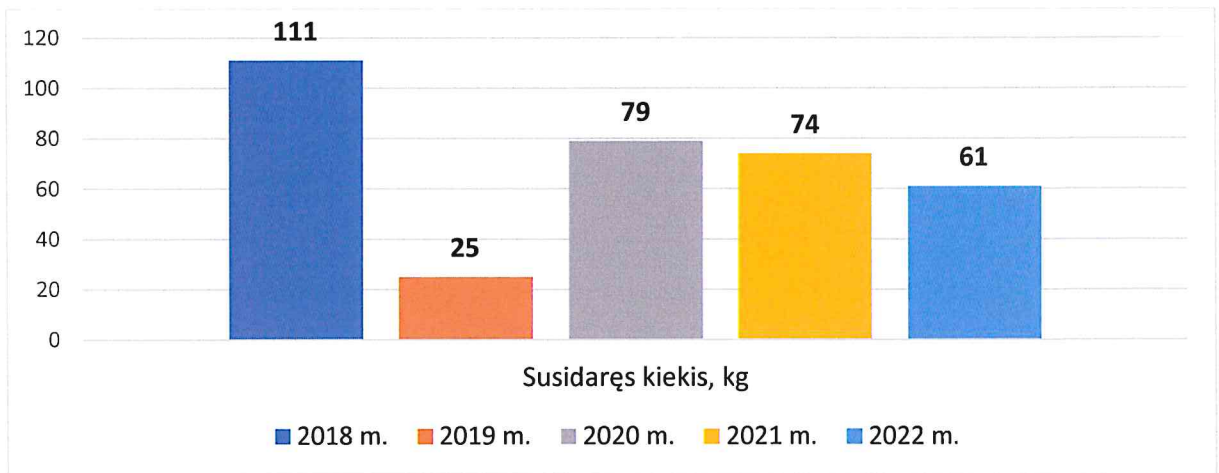
Atliekų tvarkytojui Bendrovės perduodamų pavojingų atliekų kiekių kitimas pateiktas grafikuose:

20 pav. Laboratorinės cheminės medžiagos, įskaitant laboratorinių cheminių medžiagų mišinius, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios

21 pav. Pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos

22 pav. Smulki IT ir telekomunikacijų įranga

Laboratorijos veikloje po pašarų tyrimo susidariusios žaliosios atliekos nuo 2021-03-01 perduodamos atliekų tvarkytojui UAB „Rokvesta“. 2021 m. per dešimt mėnesių buvo atiduota 763 kg atliekų, o 2022 m. – 1 535 kg. Didesnį surinktų žaliųjų atliekų kiekį lėmė išaugęs pašarų tyrimų skaičius.

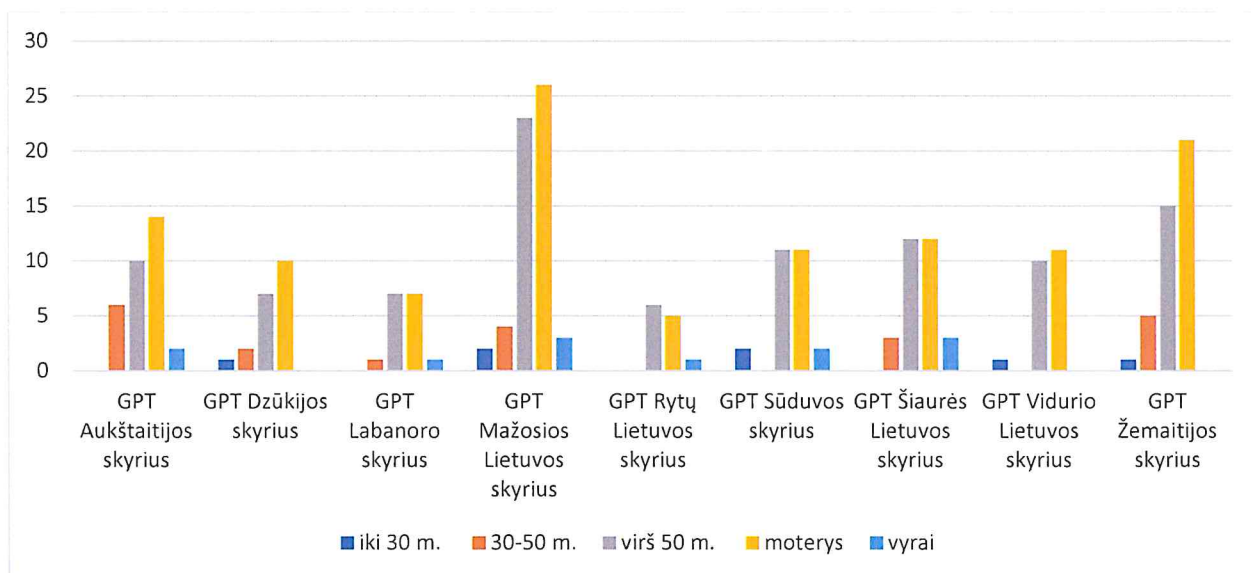
Socialinė atsakomybė

Darbuotojų gerovė ir darbo sauga. Bendrovė, atsižvelgdama į visų socialinės atsakomybės sričių svarbą ir siekdama užtikrinti darnią veiklą, vadovaujasi šiais principais: pagarba žmogaus teisėms, darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga, darbuotojų mokymai ir kvalifikacijos kėlimas, ryšių stiprinimas su įvairiomis mokslo institucijomis bei bendradarbiavimas su vietinėmis bendruomenėmis.

2022 metais Bendrovėje dirbo 238 darbuotojai, iš jų 187 (78,6 proc.) moterys (2021 m. 208-78 proc.) ir 51 vyras (21,4 proc.) (2021 m. 58-22 proc.). Jauniausiam Bendrovės darbuotojui - 22 m., vyriausiam darbuotojui-79 m. Vidutinis darbuotojų amžius (2022-12-31 dienai) – 54 m. (2021-12-31-53,8 m.)

Dėl įmonės darbo specifikos, didžiąją dalį personalo sudaro laboratorijoje tyrimus atliekantys darbuotojai ir pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų asistentai, kurie paima kontrolinius pieno mėginius ir tvarko veislininkystės apskaitą ūkiuose. Darbą šiose srityse dažniausiai renka moterys, o tai ir nulemia didelę moterų dalį personalo struktūroje (2022 m. – 78,6 %). Vyrai dirba įmonėje vairuotojų-ekspeditorių pareigose, atlieka pieno kiekio matuoklių kalibravimą, įrangos techninį aptarnavimą ir remontą. Kadangi Bendrovėje dirba žymiai daugiau moterų, ši tendencija išlieka ir vadovaujančiame lygmenyje: aukščiausiojo lygio ir veiklų vadovais (direktorius, vyr. finansininkas, direktoriaus pavaduotojas GPT, kokybės sistemos vadovas, Laboratorijos vadovas, Bendrųjų reikalų skyriaus vadovas) yra 4 moterys ir 2 vyrai, o struktūrinių padalinių (skyrių) vedėjais/vadovais yra 8 moterys ir 6 vyrai.

Lygių galimybių teisės politikoje akcentuojama netolerancija diskriminuojamam elgesiui dėl rasės, lyties, tautybės, politinių ar religinių įsitikinimų, sveikatos ar neįgalumo. Pagrindinis dėmesys yra skiriamas sugebėjimui gerai atlikti darbą, nediskriminuojant darbuotojų pagal amžių, lytį ir vietovę. Žemiau lentelėje pateikiamas gyvūnų produktyvumo padalinio (GPT) darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių, lytį ir vietovę.

23 pav. GPT darbuotojai pagal amžių, lytį ir vietovę

Atlyginimai ir jų pasiskirstymas. Bendrovė vykdo socialiai atsakingą požiūrį į darbuotojų darbo sąlygas ir jų palaikymą. Bendrovėje yra vadovaujama vienodomis atlygio bei socialinės atsakomybės nuostatomis darbuotojų atžvilgiu. Patvirtinta darbo apmokėjimo sistema garantuoja Bendrovėje taikomą darbo apmokėjimo skaidrumą, nustato objektyvius kriterijus darbų (pareigybių) sudėtingumo įvertinimui, kurio pagrindu yra nustatomi minimalūs ir maksimalūs bazinio darbo užmokesčio dydžiai. Vadovaujantis šia sistema, tokie patys darbai, už kuriuos mokamas vienodas darbo užmokestis, yra nustatomi remiantis objektyviais kriterijais, atsižvelgiant į tai, ar lyginami darbuotojai pagal savo darbo veiklos specifiką ir atliekamas funkcijas be didesnių darbdavio sąnaudų gali būti sukeisti savo darbo vietomis.

Įvertinus metų pabaigoje vykdyto darbuotojų išitraukimo tyrimų rezultatus, parengtas išitraukimo gerinimo priemonių planas, kuriame daug dėmesio skiriama darbuotojų socialinėms reikmėms, bendradarbiavimui ir papildomam nefinansiniam skatinimui, taip pat numatoma darbo apmokėjimo sistemos peržiūra.

Papildomi finansiniai paskatinimai darbuotojams. Įmonėje taikomos motyvacinės priemonės, kurios skatina darbuotojus įgyvendinti Bendrovės strateginius tikslus ir išsikeltus uždavinius. Bendrovė yra socialiai atsakinga ir rūpinasi savo darbuotojais, juos paremdama finansiškai ištikus nelaimėi. Kaip ir kiekvienais metais, 2022 m. dvylikai darbuotojų išmokėta materialinė pašalpa mirus artimiesiems giminaičiams, vaiko gimimo, vestuvių ir kitais atvejais. Metų pabaigoje švenčių proga visiems 232 Bendrovės darbuotojams įteikti dovanų kuponai (kortelės).

Bendrovės darbuotojų novatoriškoms idėjoms skatinti ir remti, veiklos efektyvumui gerinti, 2022-05-09 direktoriaus įsakymu Nr. 13V-0045 patvirtintas „Pasiūlymų teikimo, vertinimo, įgyvendinimo ir darbuotojų skatinimo už pasiūlymų įgyvendinimą tvarkos aprašas“. Tikslas – užtikrinti darbuotojų pasiūlymų įgyvendinimą, skatinant darbuotojų iniciatyvą teikti pasiūlymus, kurie padėtų tobulinti Bendrovės veiklos procesus, gerinti veiklos rezultatus bei didinti darbo efektyvumą. Vertinant pasiūlymą, atsižvelgiama, ar pateiktas pasiūlymas turės įtakos darbo kokybei, pagerins darbo organizavimo procesus ir darbo sąlygas, bus susijęs su socialinių projektų (visuomenei svarbių projektų, idėjų ar bendruomeninių projektų) organizavimu. Darbuotojai už pateiktus ir įgyvendintus pasiūlymus skatinami direktoriaus padėka, viena apmokama poilsio diena arba pinigine premija. 2022 m. keturi darbuotojai pateikė 7 pasiūlymus, kuriuos Bendrovė sėkmingai įgyvendino. Trys darbuotojai už sėkmingai įgyvendintus pasiūlymus buvo finansiškai paskatinti pinigine premijomis, vienam darbuotojui suteikta apmokama poilsio diena.

Žmogaus teisės. UAB „Pieno tyrimai“ socialinės atsakomybės politikoje pabrėžiama pagarba žmogaus teisėms ir privatumui, nors žmogaus teisių sritis nėra ta sritis, kurioje įmonė daro reikšmingą

poveikį. Įmonėje draudžiamas žmogų diskriminuojantis elgesys dėl jo rasės, tautybės, lyties, religinių, politinių įsitikinimų, priklausymo organizacijoms, sveikatos ar neįgalumo, užtikrinamos lygios darbuotojų galimybės ir teisės. 2021-03-17 įmonėje direktoriaus įsakymu patvirtintoje Lygių galimybių politikoje bei darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje, etikos kodekse, kituose dokumentuose įtvirtintas lygių galimybių principų įgyvendinimas ir dedamos visos pastangos, kad tų principų būtų nepriekaištingai laikomasi. Pagarba žmogaus teisėms yra neatskiriama svarbiausių Bendrovės vertybių dalis.

Atlikta poveikio analizės apklausa parodė, kad socialinėje srityje suinteresuotosios šalys didžiausią dėmesį skiria žmogaus teisėms, Bendrovės kultūros ir vertybių laikymuisi. Nuo 2020 m. Bendrovėje nebuvo užregistruota nei vieno darbuotojų teisių pažeidimo arba darbinių konfliktų atvejų. Numatyta atsakingai reaguoti į pranešimus apie žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos darbuotojai gali teikti Bendrovės direktoriui, o, esant probleminei situacijai, sprendimą priimtų direktoriaus sudaryta kompetentingų asmenų komisija.

2022-10-26 direktoriaus įsakymu Nr. 13V-0108 patvirtinta UAB „Pieno tyrimai“ psichologinio smurto ir priekabiavimo darbo aplinkoje prevencijos politika bei paskirtas atsakingas asmuo už psichologinio smurto darbo aplinkoje prevencijos organizavimą. Įmonės politika skatina kurti tokią darbo aplinką, kurioje darbuotojas ar jų grupė nepatirtų priešišku, neetiškų, žeminančių veiksmų, kuriais kėsiamasi į atskiro darbuotojo ar jų grupės garbę ir orumą, fizinį ar psichologinį asmens neliečiamumą, įtraukti pačius darbuotojus į problemų sprendimų priėmimo procesą, sudaryti galimybes darbuotojams pateikti pasiūlymus dėl darbo organizavimo. 2023 metais numatyti mokymai darbuotojams apie smurto ir priekabiavimo darbe prevenciją, žmogaus teises, darbuotojų nediskriminavimą ir lyčių lygybės užtikrinimą. Kartą metuose bus atliekama darbuotojų apklausa apie fizinę ir psichosocialinę darbo aplinką. Apklausių rezultatai ir gerinimo priemonės streso darbe mažinimui bus aptariamasi su Darbo taryba.

UAB „Pieno tyrimai“ dirba 13 darbuotojų, turinčių neįgalumą. Neįgaliems darbuotojams darbo sąlygos pritaikytos atsižvelgiant į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie SAMD išduotas išvadas dėl darbo pobūdžio ir sąlygų. Vadovaujantis jomis, yra išleisti įsakymai, draudžiantys darbuotojams dirbti veikiant šiose išvadose nurodytiems fizikiniams, ergonominiams, ir fiziniams rizikos veiksniams. Darbuotojų vadovai yra įpareigoti užtikrinti ir kontroliuoti, kad neįgalūs darbuotojai nedirbtų veikiant išvadose dėl darbo pobūdžio ir sąlygų nurodytiems rizikos veiksniams. Taip pat visi darbuotojai, turintys neįgalumą, skiriami dirbti viršvalandžius, dirbti naktį ir budėti tik esant jų raštiškam sutikimui ir tik tada, kai to nedraudžia sveikatos įstaigos išduota išvada dėl darbo pobūdžio ir sąlygų. Vienai neįgalumą turinčiai laboratorijos darbuotojai jos prašymu dėl sveikatos būklės sumažintas darbo krūvis.

Visi Bendrovės darbuotojai yra laisvi burtis į bet kokias organizacijas. Įmonėje veikia profesinė darbuotojų sąjunga, šiuo metu vienijanti 29 darbuotojus. Bendrovėje veikia ir darbuotojų interesus atstovauja nuo 2020 metų išrinkta darbuotojų Darbo taryba, kuri aktyviai dalyvauja sprendžiant visus Bendrovei svarbius klausimus bei kuria socialinį dialogą tarp darbdavio ir darbuotojų. Efektyvus socialinis dialogas įgyvendinant informavimo ir konsultavimo procedūras prisideda prie geresnio organizacijos ir jos darbuotojų savitarpio supratimo ir sveikų santykių tarp darbuotojų ir vadovų. Tam tikslui Bendrovės administracija ir Darbo taryba organizuoja susitikimus klausimams bei iškilusioms problemoms spręsti.

Bendrovė dėsi pastangas, kad šioje srityje pasiektų dar daugiau teigiamų pokyčių, didelį dėmesį skiriant socialinei lygybei taikant sąžiningo atlygio modelį, siekiant lyčių lygybės, užkertant kelią bet kokio tipo diskriminacijai, užtikrinant darbuotojų saugumą ir geriausią sveikatos apsaugą.

Darbuotojų sveikata ir sauga. Bendrovėje griežtai laikomasi nustatytų darbo saugos reikalavimų, nuolat gerinama darbo aplinka, vykdomos prevencinės priemonės, siekiama iki minimumo sumažinti darbuotojų sveikatą ar saugumą neigiamai paveikti galinčius veiksnius. Visi darbuotojai privalo laikytis nustatytų darbo saugos reikalavimų darbo vietoje ir reguliariai atnaujinti savo žinias.

Kurdama saugią darbo aplinką, Bendrovė vadovaujasi Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, darbo kodeksu bei šiais standartais:

- LST EN ISO 26000:2020 „Socialinės atsakomybės gairės“;
- LST EN ISO 14001:2015 „Aplinkos apsaugos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“.

Darbuotojai, kurių veiklos pobūdis ir specifika leidžia jiems priskirtas funkcijas atlikti nuotolinio darbo organizavimo forma, gali pasinaudoti galimybe dirbti nuotoliniu būdu. Darbuotojas nuotolinio darbo trukmę ir laiką iš anksto suderina su Bendrovės direktoriumi ir savo tiesioginiu vadovu. Bendrovės vadovaujantys darbuotojai turi teisę taikyti darbuotojams lanksčias darbo sąlygas ir, esant rimtoms priežastims, išleisti darbuotoją iš darbo. Galimybe dirbti nuotoliniu būdu naudojasi 50 Bendrovės darbuotojų.

Saugių ir sveikų darbo sąlygų sudarymas Bendrovėje reglamentuojamas Lietuvos Respublikos darbo kodekso, standarto LST EN ISO 26000:2020 „Socialinės atsakomybės gairės“ reikalavimais bei kitais darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktais. Tinkamos darbo sąlygos daro stiprų poveikį darbuotojų ir jų šeimų gyvenimo kokybei, ekonominiam ir socialiniam vystymui. Kuriant saugią darbo aplinką, atliekamas profesinės rizikos darbuotojų darbo vietose vertinimas. 2022 metais buvo pasikeitus teisiniam reglamentavimui buvo peržiūrėtas darbo vietų apšvietumas, ergonomikos reikalavimai, atlikti korekciniai veiksmai, organizuoti darbuotojų mokymai ir patvirtinti darbo saugos gerinimo veiksmų planai 2023 metams. Bendrovės darbuotojai pagal darbo pobūdį yra aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis, kad būtų užkirstas kelias sužeidimams, nelaimingiems atsitikimams. 2022 metai įmonėje neužfiksuota nelaimingų atvejų. Bendrovėje nuo 2022 m. veikia jungtinis darbuotojų ir vadovybės sveikatos ir saugos komitetas, kuris nagrinėja saugos instrukcijas, tikrina bei sprendžia problemas, kurias iškelia darbuotojai ir vadovai.

Didelis dėmesys skiriamas darbuotojų sveikatos profilaktikai – skiriamos lėšos periodiniam privalomajam sveikatos patikrinimui. Bendrovė rūpinasi, kad visi darbuotojai, dirbantys gamtinėje aplinkoje, būtų paskiepyti įmonės lėšomis nuo erkinio encefalito. Taip pat visi norintys darbuotojai papildomai skiepijami nuo gripo: 2022 metais – 32 darbuotojai, 2021 metais – 61 darbuotojas, 2020 metais - 40 darbuotojų. Nuo 2020 metų visi Bendrovės darbuotojai kasmet yra apdraudžiami asmens draudimu nuo nelaimingų atsitikimų (mirtis dėl nelaimingo atsitikimo, neįgalumo, įvairių traumų).

Siekiant užtikrinti sveiką, saugią, higienišką darbo aplinką, įmonė stengiasi įtraukti darbuotojus į šią veiklą, prisidedant prie sveikos gyvensenos iniciatyvų. Bendrovės darbuotojai 2022 m. rugsėjo 3 d. dalyvavo IKI ėjimo varžybose #walk15 Kaune. Šiltuoju metų laiku darbuotojai skatinami į darbą eiti pėsčiomis arba važiuoti dviračiais. Pitarus pastarajai iniciatyvai, Bendrovės pastato vidiniame kiemelyje buvo įrengtas dviračių laikymo stovas.

Darbuotojų mokymai ir kompetencijų ugdymas. Strateginių tikslų įgyvendinimas ir Bendrovės vizijos siekimas neįmanomas be profesionalių ir kompetentingų darbuotojų. UAB „Pieno tyrimai“ personalo politika orientuota į darbuotojų profesinių gebėjimų ugdymą ir organizacijos kultūros, kuriančios didesnę vertę patiems darbuotojams ir visuomenei, formavimą. Kiekvienais metais Bendrovės vadovybė įsivertina turimą darbuotojų kompetenciją bei apsibrėžia kokių kvalifikacijų trūksta vykdant dabartinę veiklą ir/arba orientuojantis į ateityje planuojamą plėsti veiklą. Darbuotojams kiekvienais metais organizuojami ne tik profesiniai (vidaus ir išorės) mokymai, bet ir saugos ir sveikatos darbe mokymai, periodiškai atliekami instruktavimai saugos ir sveikatos klausimais. Metų pradžioje sudaromi planai tiek vidaus mokymams, kai mokomasi Bendrovės viduje savais resursais, tiek išorės mokymams, kai pagal suformuotus poreikius mokymus vykdo išorės organizacijos. Darbuotojų mokymas planuojamas kiekvienų metų pradžioje parengiant metinį mokymo planą, kurį tvirtina direktorius. Bendras mokymo valandų skaičius įmonės darbuotojams sudarė: 2022 metais - 3099 val. (2021 m. – 4 559 val. 2020 m. – 2 194,5 val.). Vykdam išorės mokymo planą, visiems Bendrovės darbuotojams buvo sudarytos galimybės tobulintis ir kelti kvalifikaciją įvairiuose organizuojamuose seminaruose ir kursuose. 2022 m. tokiuose mokymuose dalyvavo 81 darbuotojas, 2021 m. – 148, 2020 m – 95. Siekiant įgyti daugiau žinių ir įgūdžių tvaraus vystymosi srityje, 2022 metais Bendrovės darbuotojams pravestas vidaus mokymas tema „Auganti

tvarumo reikšmė mūsų gyvenime ir Bendrovės veikloje“. Šio mokymo metu buvo pabrėžta, kad tvari visuomenės ateitis neįmanoma be kiekvieno iš mūsų indėlio. Galvojant apie tvarumą, pirmoji kiekvienam kylanti mintis yra susijusi su atsakingu žaliavų panaudojimu, techniniais dalykais, bet iš tikrųjų tvarumas pirmiausia yra mąstysena, asmens elgsena su kitais, su pasauliu. Kuriant tvarią aplinką svarbus sistemiškumas bei visuotinis supratimas, kuris bus pasiektas tik tada, kai tvarumą suvoksime kiekvienas asmeniškai.

2022 m. Bendrovėje organizuotos 7 darbuotojų atrankos (2021 m. - 1 atranka) laisvoms darbo vietoms užimti: 3 atrankos Įprastinių tyrimų skyriaus vyr. laboranto pareigoms, 1 – logistikos vadybininko pareigoms, 2 atrankos dalyvauti mokymuose įsisavinant mastitų tyrimą, termometrų ir skysčių dozatorių kalibravimą. Į laisvas darbo vietas, įvertinus kvalifikaciją ir turimą darbo patirtį, buvo atrinkti kandidatai iš vidinių išteklių (Bendrovės darbuotojų).

Nuo 2021 metų vykdomas personalo veiklos aptarimas pravedant metinius ir tarpinius veiklos pokalbius su darbuotojais, kurių metu darbuotojai kartu su vadovais išsikelia metinius tikslus, susietus su Bendrovės strateginiais tikslais ir uždaviniais, aptariamas jų vykdymas, nustatomas mokymo poreikis ir suteikiamas grįžtamasis ryšys. 2022 m. kaip ir 2021 m. praversti veiklos aptarimo pokalbiai su 64 Bendrovės darbuotojais.

Santykiai su visuomene. UAB „Pieno tyrimai“ savo veikla kuria pridėtinę vertę pieno sektoriaus verslui ir visuomenei, skatindama sveiką ir kokybišką žalio pieno gamybą, tuo pačiu prisideda prie visos šalies ekonominio augimo ir stabilumo. Bendrovės veikla yra socialiai atsakinga. Gyvūnų produktyvumo tyrimų skyriai, vykdydami savo veiklą tiesiogiai pas ūkininkus, glaudžiai bendradarbiauja su vietinėmis bendruomenėmis ir jose gyvenančiais žmonėmis.

Santykių su visuomene srityje kuriamas ir palaikomas nuolatinis bendradarbiavimas, grindžiamas bendrais tvaraus vystymosi interesais. Suprantant mokslo svarbą tvariam vystymuisi, bendradarbiaujame su mokslininkais, jiems sudaromos sąlygos gauti duomenis vykdomiems moksliniams projektams. 2022 metais Bendrovė kartu su mokslininkais ir kitomis institucijomis dalyvavo vykdant 3 projektus šiomis temomis:

- Karvių pieno kokybės gerinimas ir segamumo mastitu stebėseną;
- Superkamo pieno ir šio pieno mėginių tapatumo kontrolė;
- Avininkystės ūkių veiklos efektyvumo didinimas gerinant avių sveikatingumą ir optimizuojant avių bandos valdymą.

Šiuose projektuose dalyvavo 853 pienininkystės ūkiai, atliktų tyrimų skaičius – 116 987.

Nuo 2021 metų tęsiama bendradarbiavimo sutartis su VŠĮ „Lietuvos sveikatos mokslų universiteto praktinio mokymo ir bandymų centras“, kurios pagrindu mūsų laboratorijoje atliekami pieno riebalų rūgščių tyrimai ir pateikiami duomenys mokslinio/praktinio pritaikymo ir tvaraus ūkio bandos valdymo tikslais.

Visus, norinčius susipažinti su Bendrovės vykdoma veikla, kviečiame apsilankyti įmonėje. Vizitų, ekskursijų metu supažindiname su Bendrovės veikla, atliekamais tyrimais, pieno kiekio matuoklių ir skaitmeninių termometrų bei skysčių dozatorių kalibravimo paslauga, šaldymo rezervuarų patikra. 2022 m. Bendrovėje praversta 18 ekskursijų: 9 kontaktiniu būdu vykusiame ekskursijose apsilankė 76 žmonės, dar 9 pristatymai apie Bendrovę vyko nuotoliniu būdu. 951 užsakovui informacijos vadybininkai telefonu suteikė juos dominančią informaciją apie atliekamus tyrimus ir paslaugas, vykdomas veiklas ir projektus. Palyginimui - 2021 metais dėl įvestos ekstremaliosios situacijos turėjome tik 3 ekskursijas (dalyvavo 14 žmonių), o 2020 metais Bendrovėje buvo suorganizuotos 6 ekskursijos, kurių metu apsilankė 60 žmonių.

Ilgalaikis tvarumas bus pasiektas tik tuomet, kai mes nuolat investuosime į žmones. Prisidėdami prie kokybiško aukštojo mokslo išsilavinimo, Bendrovėje kasmet priimame studentus atlikti praktiką. 2022 metais 8 studentams sudaryta galimybė praktiką atlikti Bendrovės laboratorijos Pamatinių tyrimų skyriuje bei 2 LSMU studentams suorganizuota 2 mėnesių trukmės praktika nuotoliniu būdu, tuo tarpu 2021 m. praktiką Bendrovėje atliko 6 studentai.

Visuomenės švietimas. Aktyviai vykdome švietėjišką veiklą, dalyvaujame parodose, kurių tikslas – supažindinti visuomenę su šalies veislininkystės pasiekimais, stiprinti regioninį bendradarbiavimą, stiprinti mokslo ir naujovių sklaidą. Kaip ir kasmet, 2022 m. kovo 31- balandžio 2 d. UAB „Pieno tyrimai“ dalyvavo parodoje „Ką pasėsi 2022“, o 2022 m. liepos 14 d. pristatė savo veiklą Lietuvos galvijų veisėjų asociacijos renginyje „LGVA vasaros ūkininkų sąskrydis 2022“.

2022 metais paskelbti keturi informaciniai straipsniai apie Bendrovės veiklą specializuotuose leidiniuose: „Ūkininko patarėjas“, „Valstiečių laikraštis“, „Kauno dienos“ leidinyje „Agro“, bei „Mano ūkis“ interneto svetainėje.

Iniciatyvos bendruomeniškumo srityje. Palaikome Bendrovės darbuotojų iniciatyvas ir veiklą, siekiant prisidėti prie visuomenės gerovės. 2022 metais Bendrovės darbuotojai dalyvavo iniciatyvoje „Pyragų diena“, kuri vykdoma kasmet jau nuo 2016 metų. Šiais metais suaukotos lėšos buvo skiriamos Bendrovės darbuotojai, auginančiai neįgalią dukrelę. Papildomai Bendrovėje buvo surengta akcija „Magdalenos paramos dėžutė“, kurios metu darbuotojai aukojo savo kolegės šeimai, siekiant bent kiek sumažinti jai finansinę naštą dėl dukrytės reabilitacijos išlaidų.

Trečius metus iš eilės buvo organizuota akcija „Saldžios kalėdos“, kurios metu darbuotojai dovanavo šokolado plyteles, kuriomis nudžiugino Socialinės globos centro „Vija“ pacientus. Bendrovei už šią iniciatyvą buvo įteikta centro padėka.

Ekonominė sritis

Inovacijų diegimas. Bendrovės tvarumas priklauso nuo modernių technologijų diegimo ir naudojimo. Efektyvesnio išteklių naudojimo, geresnių darbo sąlygų kūrimo galime pasiekti tik diegdami inovacijas. 2022 metais laboratorija įsigijo naują pieno komponentų analizatorių „Bentley FTS/FCM“. Analizatorius susideda iš dviejų modulių: Bentley FTS (Fourier Transform Spectrometer), kuris skirtas matuoti pieno sudėties rodiklius (riebalų, baltymų, laktozės, urėjos kiekį, aktyvųjų rūgštingumą), ir Bentley FCM (Flow Cytometer) - skaičiuoti somatines ląsteles piene. 2023 metų strateginiame veiksmų plane numatyta, kad kiekvieną kartą atnaujinant įrangą ir technologijas pirmiausia turi būti atliekama įrangos inovatyvumo apžvalga ir, įvertinus pažangiausią pasaulinę praktiką, priimamas reikiamas sprendimas. Šiais metais planuojama įdiegti didelio efektyvumo skysčio chromatografijos (HPLC) metodą laktozės kiekio nustatymui piene pamatiniu metodu pagal ISO 22662:2007 bei sukurti urėjos kiekio laboratorijos tyrimo HPLC metodą.

Bendrovė savo veikloje įsipareigoja įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, diegiant naujesnes ir mažiau energijos vartojančias technologijas, plėsti žaliąją gamybą, prisidedant prie Lietuvos ir regioninių įsipareigojimų didinti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių apimtis. Strateginiame veiksmų plane numatyta ant bendrovės stogo įrengti saulės jėgainę su galimybe ateityje plėsti ir didinti galią. Įdiegus kaip pilotinį projektą, bus analizuojama jo nauda ir vertinamos plėtimo galimybės.

Bendrovė nuolatos teikia prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams plėtoti, prisidėti prie Lietuvos žemės ūkio srities inovacijų skatinimo, įskaitant inovacijų paklausos kūrimą, kad diegiamos naujos technologijos ir modernūs darbo metodai atitiktų inovacijų plėtros, skaitmeninimo ir žalumo prioritetus, kurie pagerintų tiesioginės veiklos efektyvumą, operatyvumą bei sukurtų pridėtinę vertę Bendrovei ir klientams.

Diegdama inovacijas įmonė atsižvelgia į gamybinių technologinių procesų tobulinimą, aplinkos apsaugą, personalo darbo ir poilsio sąlygų gerinimą, energetinių resursų taupymą.

Atitiktis teisiniam reguliavimui ir mokesčiai. Visų Bendrovei taikomų teisinių reikalavimų laikymasis ir sąžiningai mokami mokesčiai yra esminė mūsų veiklos tvarumo sąlyga. Per ataskaitinį laikotarpį nebuvo jokių reikšmingų įstatymų ir teisės aktų nesilaikymo atvejų. Bendrovės mokesčių strategija yra teisingai apskaičiuoti, sąžiningai deklaruoti ir sumokėti visus priklausančius mokesčius pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius įstatymus. Atitiktis teisiniam reguliavimui užtikrinama atliekant nepriklausomą finansinių ataskaitų auditą. Metines ataskaitas audituoja ir pateikia savo išvadą nepriklausomas auditorius.

Antikorupcija. UAB „Pieno tyrimai“, siekdama užtikrinti savo veiklos skaidrumą ir viešumą, vykdo korupcijos prevenciją ir nuosekliai įgyvendina jos tikslus, laikydamosi nulinės tolerancijos korupcijai, teisėtumo, informacijos atskleidimo ir veiklos skaidrumo, interesų konfliktų vengimo, viešųjų pirkimų skaidrumo, darbuotojų įtraukimo, atsakomybės neišvengiamumo, nuolatinės stebėsenos ir gerinimo principais. Bendrovė netoleruoja jokių korupcijos apraiškų, nederamos naudos priėmimo, teikimo, siūlymo, pažadėjimo ar reikalavimo piktnaudžiaujant einamomis pareigomis.

Korupcijos prevencijos priemonės Bendrovėje įgyvendinamos vadovaujantis nacionalinių teisės aktų reikalavimais, LR žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų valdymo sričių kovos su korupcija programa ir šios programos įgyvendinimo priemonių planais, Bendrovės korupcijos prevencijos politika, korupcijos prevencijos priemonių planais ir kitais vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą. UAB „Pieno tyrimai“ patvirtintas nulinės tolerancijos korupcijai politikos aprašas (2021-12-30 įsakymas Nr. 13V-0122) nustato bendruosius korupcijos prevencijos principus, korupcijos netoleravimo nuostatas, korupcijos prevencijos priemones bei jų įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę. Valdymo koordinavimo centro 2021/2022 metų VVI gerosios valdysenos indekso ataskaitoje UAB „Pieno tyrimai“ korupcijos prevencijos gerosios valdysenos indeksas įvertintas balu A+. Tai rodo, kad Bendrovė, diegdama ir tobulindama korupcijos prevencijos praktikas ir kurdama korupcijai atsparią aplinką, yra teisingame kelyje, bei skatina nesustoti ir toliau užkirsti kelia galimoms korupcijos apraiškoms, ypatingą dėmesį skiriant jų prevencijai bei darbuotojų švietimui. Įgyvendintos ir/arba vykdomos priemonės ir iniciatyvos korupcijos prevencijos srityje:

- Bendrovėje paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją;
- Bendrovės direktoriaus 2021-12-17 įsakymu Nr. 13V-0112 patvirtinta antikorupcijos programa ir antikorupcijos programos įgyvendinimo priemonių planas;
- Siekiant nustatyti UAB „Pieno tyrimai“ veiklos sritis, kuriose galimai egzistuoja įstaigų veiklą veikiantys išoriniai ir (ar) vidiniai ir (ar) individualūs rizikos veiksniai, galintys sudaryti galimybes atsirasti korupcijai, asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją, kasmet atlieka korupcijos tikimybės įvertinimą. Paskutinis tikimybės įvertinimas atliktas 2022-09-29;
- Bendrovėje patvirtintas etikos kodeksas, nulinė dovanų politika, dovanų registras. 2022 metais nebuvo gauta nei viena dovana;
- Bendrovėje didelis dėmesys skiriamas interesų konfliktų prevencijai, privačių interesų deklaravimo kontrolei. Tuo tikslu patvirtinta viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarka, darbuotojų nusišalinimo ir nušalinimo nuo pavesto darbo ar užduoties tvarka. Šios tvarkos privalomos visiems Bendrovės darbuotojams;
- Bendrovėje įgyvendinti pranešėjų apsaugos principai - įdiegtas vidinis kanalas, kuriuo pranešėjai gali pateikti informaciją apie pažeidimus UAB „Pieno tyrimai“, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jį pažeidžiančius, su kuria pranešėjus sieja ar siejo darbo santykiai arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, stažuotės, praktikos ir pan.). Nustatyta informacijos apie pažeidimus nagrinėjimo ir administravimo tvarka, užtikrinamas pranešėjų konfidencialumas ir apsauga nuo atsakomųjų veiksmų. Per 2022 metus nebuvo gautas nei vienas pranešimas;
- Su Bendrovės korupcijos prevencijos politika bei su jos įgyvendinimu susijusiomis tvarkomis darbuotojai supažindinami dokumentų valdymo sistemoje (DVS);
- Bendrovėje 2022-09-29 buvo organizuoti darbuotojų nuotoliniai mokymai korupcijos prevencijos tema, kas padeda ugdyti ir stiprinti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą. 2022 metais

buvo atlikta darbuotojų apklausa, kurioje į klausimus atsakė 184 darbuotojai. Apklausa bus organizuojama kasmet, siekiant įvertinti atsparumo korupcijai rodiklį. 2022 metų apklausa parodė, kad 87 proc. į anketos klausimus atsakusių darbuotojų nėra pakantūs korupcijai (2021 metais tokių darbuotojų buvo 82 proc.). Beveik 95 proc. darbuotojų mano, jog Bendrovėje korupcija neegzistuoja;

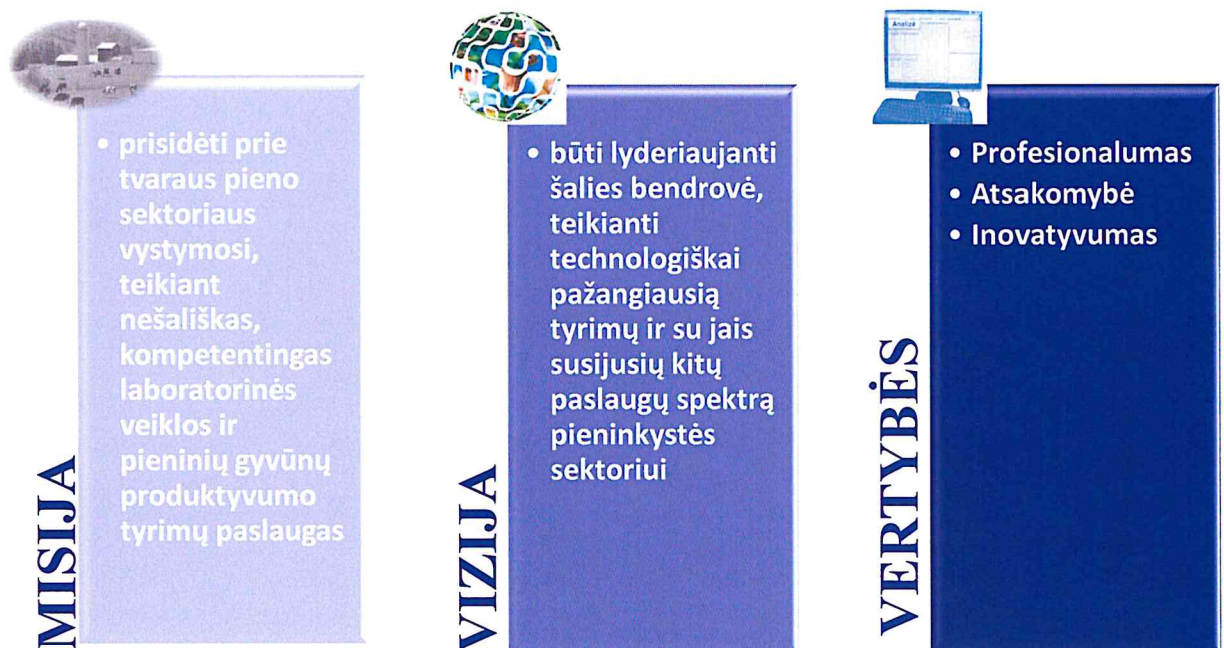
- Vykdamas kasmetinę Bendrovės klientų pasitenkinimo UAB "Pieno tyrimai" teikiamomis paslaugomis apklausą, 2022 metais respondentų buvo klausiama, ar jiems bendraujant su Bendrovės darbuotojais teko susidurti su situacija, kuomet tiesiogiai ar netiesiogiai buvo užsiminta apie problemos sprendimą duodant kyšį ar kitaip neformaliai atsilyginant. 2022 metų apklausos rezultatai parodė, kad 99,2 proc. respondentų su korupciniais Bendrovės darbuotojų pasiūlymais nesusidūrė, tik 2 iš 261 (0,8 proc.) respondentų apklausoje pažymėjo, kad tokia situacija pasitaikė, bet paprašius aprašyti atvejo aplinkybes, jokios informacijos nepateikė;

- Bendrovė nuo 2021-03-02 taip pat aktyviai dalyvavo LR Prezidentūros ir Specialiųjų tyrimų tarnybos (kartu su partneriais) inicijuojame projekte „Skaidrumo akademija“, buvo jos narys, o 2022-12-20 Bendrovei įteiktas „Skaidrumo akademijos“ baigimo sertifikatas.

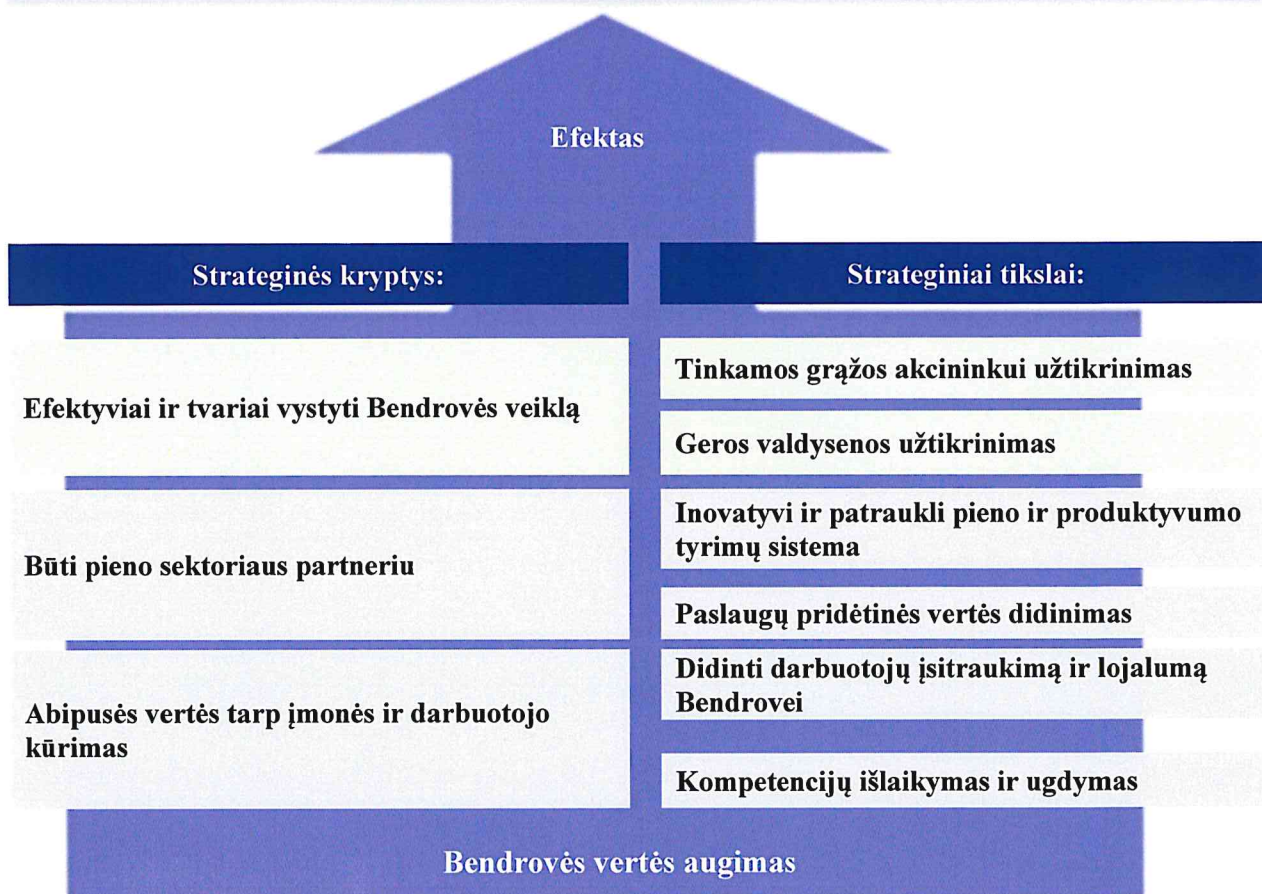
Visa informacija apie korupcijos prevenciją skelbiama Bendrovės interneto svetainėje.

5. VEIKLOS PLANAI

5.1. Misija, vizija, vertybės, strateginės kryptys ir tikslai.

Bendrovė, siekdama didinti kuriamą vertę, atsižvelgs į Bendrovės veikla suinteresuotųjų šalių lūkesčius ir sieks įgyvendinti šias **strategines kryptis**:

24 pav. Strateginės kryptys ir tikslai

Strateginės kryptys užtikrina Bendrovės veiklos tęstinumą. Jomis siekiama įgyvendinti tikslingus ir tęstinius pokyčius, kurie didintų Bendrovės vertę.

Veiklos ir valdymo efektyvumo didinimas bus viena svarbiausių Bendrovės veiklos kryptių. Numatoma auginti Bendrovės vertę gerinant Bendrovės valdyseną, efektyvinant veiklos procesus, diegiant naujus veiklos kontrolės ir analizės metodus, modernizuojant technologijas. Taip pat veiklą vystysime tvarumo kryptimi - taikysime tvaraus verslo strategiją ir veiksmus, sieksime tvaraus vartojimo ir išteklių naudojimo gamybos procese. Būti pieno sektoriaus partneriu sieksime stiprindami kompetencijas gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo ir laboratorinio darbo srityse, diegsime pažangiausia pasauline praktika ir moderniais sprendimais paremtas paslaugas, tyrimo metodus ir technologijas, kurie tenkintų lūkesčius turėti aukštesnės kokybės pieno gamybos bandas ir gauti tinkamos sudėties pieno žaliavą, kad užtikrinti konkurencingų pieno produktų gamybą ir jų eksporto sąlygas. Bendrovės sėkmingas strategijos pagrindas yra didelis darbuotojų įsitraukimas, aukšta darbuotojų kompetencija ir subalansuota veiklos procesų vadybos sistema.

Siekiant įgyvendinti strategines kryptis, nustatyti pagrindiniai strateginiai tikslai 2023 – 2025 metų laikotarpiui. Šie tikslai leidžia subalansuotai siekti Bendrovės vertės didinimo, nes apima visas svarbiausias Bendrovės valdymo sritis: paslaugas sukomplektuotas pieno sektoriui, veiklos efektyvumą, organizacinę kultūrą ir tvarų ekonominį augimą. Kiekvienam strateginiam tikslui numatytos priemonės, jų įgyvendinimo laikotarpis ir konkretūs atsakingi asmenys, rodikliai, kuriais išreikštos strateginių tikslų ir priemonių siektinos reikšmės.

19 lentelė

Strateginės kryptys ir tikslai 2023-2025 m.

Strateginė kryptis/ tikslas	Matavimo rodiklis	Siekima reikšmė			Apibūdinimas
		2023 m.	2024 m.	2025 m.	
<u>Strateginė kryptis:</u> Efektyviai ir tvariai vystyti Bendrovės veiklą					
<i>Strateginis tikslas:</i> Tinkamos gražos akcininkui užtikrinimas	Nuosavo kapitalo graža ROE, proc.	6,7	7,7	7,8	Vykdydysime maršrutų optimizavimą, logistikos kaštų analizę, tyrimų proceso skaitmenizavimą, peržiūrėsime darbų atlikimo normatyvus, optimizuosime visų laboratorijos skyrių procesus, analizuosime ir optimizuosime GPT asistentų važiavimo į ūkius procesą. Numatoma loginės GPT duomenų kontrolės proceso skaitmeninimas, sukurti tvarką GPT asistentų išlaidų kompensavimui už važiuojamąjį darbo pobūdį, darbuotojų pakaitumo užtikrinimas, procesų stebėseną ir efektyvinimas, biudžetų stebėseną, vieningos IT sistemos.
<i>Strateginis tikslas:</i> Geros valdysenos užtikrinimas	Valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indeksas	A+	A+	A+	Numatomas rizikų žemėlapių sudarymas ir rizikų valdymo priemonių plano atnaujinimas bei nuolatinis monitoringas. Planuojama susieti įmonės vadovaujančių darbuotojų kintamąjį atlygį su strategijoje iškeltais tikslais/uždaviniais. Taikysime tvaraus verslo strategiją ir veiksmus, kurie patenkina Bendrovės ir jos suinteresuotųjų šalių poreikius. Bus siekiama tvaraus vartojimo ir efektyvaus išteklių naudojimo gamybos procesuose, perkant mažesnę poveikį aplinkai darančius produktus, paslaugas ir darbus.
<u>Strateginė kryptis:</u> Būti pieno sektoriaus partneriu					
<i>Strateginis tikslas:</i> Inovatyvi ir patraukli pieno ir produktyvumo tyrimų sistema	Vidutinė vieno pieno gamintojo apyvarta, tūkst. Eur/ Vidutinis pieno gamintojų skaičius, tūkst. vnt.	565/ 11,8	611/ 10,8	664/ 9,9	Numatoma sukurti pašarų tyrimo sistemą FT NIRS metodu, riebalų rūgštis tirti kaip papildomą kodą, vykdyti mikotoksinų tyrimo pašaruose, galimybių apžvalgą, tikrųjų baltymų tyrimus, įdiegti HPLC metodą laktozės kiekio nustatymui piene pamatiniu metodu, parengti HPLC urėjos kiekio laboratorijos tyrimo metodą. Įrangą ir technologijas atnaujinsime pagal pažangiausią pasaulinę praktiką ir moderniausias sprendimus, dalyvausime Lietuvos ir užsienio pienininkystės veikloje. Taikysime tarptautinius ar nacionalinius standartus bei metodikas, parengsime ir validuosime laboratorijos metodus, dirbsime pagal įdiegtą kokybės vadybos sistemą, kas skatina užsakovus pasitikėti laboratorijos kompetencija, atliekant tyrimus, kalibravimą ir teikiant kitas paslaugas. Numatomas naujos internetinės svetainės platformos sukūrimas ir informatyvumo lygio palaikymas, sukurti pieninių veislių GPT analitinių ataskaitų programą.
<i>Strateginis tikslas:</i> Paslaugų pridėtinės vertės didinimas	Pardavimo pajamos iš papildomos veiklos pardavimų, tūkst. Eur	1 300	1 400	1 450	Numatomas komunikacijos plano su tiriamųjų bandų laikytojais sukūrimas ir vykdymas, darbo kokybės užtikrinimas. Numatoma užsakovams teikiamų paslaugų ir naujų paslaugų poreikio analizė ir klientų paieška, dalykiniai susitikimai, pasitarimai su užsakovais, GPT paslaugų viešinimas ir reklama. Optimizuosime mėginių ištyrimo procesus laboratorijoje, siekiant greičiau pateikti užsakovams tyrimų protokolus, bus vykdoma klaidų ir kliūčių analizė ir grįžtamasis ryšys dėl jų mažinimo.

<i>Strateginė kryptis:</i> Abipusės vertės tarp įmonės ir darbuotojo kūrimas						
<i>Strateginis tikslas:</i> Didinti darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą Bendrovei	Įsitraukimo indeksas, proc.	29	30	31	Stiprinama komunikacija, Bendrovės planų, rezultatų, pokyčių, veiklos komunikacija (aukščiausių vadovų pranešimai) darbuotojams vidinių mokymų metu. Stiprinama vadybinė komunikacija, komunikacijos plano sudarymas ir jo vykdymas.	
<i>Strateginis tikslas:</i> Kompetencijų išlaikymas ir ugdymas	Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui (vid. sąlyginiam), val.	10,5	11	11,5	Sieksime, kad darbuotojų kompetencija atitiktų Bendrovėje ir išorėje vykstančius pokyčius bei užtikrintų sklandų strateginių tikslų įgyvendinimą. Padėsime darbuotojams susikurti tarpusavio santykiams, bendradarbiavimui darbe, streso valdymui reikalingus įgūdžius, šviesime smurto ir priekabiavimo darbe prevencijos klausimais.	

5.2. Planuojami veiklos rodikliai.

Metinio pranešimo rengimo metu tokios informacijos, kad Bendrovės vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, todėl turėtų taip pasielgti, nėra žinoma.

Atsižvelgiant į išsikeltų strateginių tikslų ir uždavinių vykdymo įtaką, Bendrovės pagrindinių jos veiklą apibūdinančių rodiklių kitimas strategijos įgyvendinimo laikotarpiu pateikiamas lentelėje.

20 lentelė

Planuojami pasiekti ūkinės - finansinės veiklos rodikliai 2023 - 2025 m.

Rodiklio pavadinimas	2023 m.	2024 m.	2025 m.	Palyginimas, (+;- punkt.)		
				2023/2022	2024/2023	2025/2024
1. Įprastinių pieno tyrimų skaičius tenkantis 1-am pieno gamintojui, tūkst. vnt.	237,0	247,0	258,0	10,0	10,0	11,0
2. Vidutinė vieno gamintojo apyvarta, Eur	565,0	611,0	664,0	110,0	46,0	53,0
<i>Pardavimo pajamos, tūkst. Eur</i>	<i>6 670,5</i>	<i>6 601,0</i>	<i>6 570,1</i>	<i>752,0</i>	<i>-69,5</i>	<i>-30,9</i>
<i>t. sk. pardavimo pajamos iš papildomos veiklos pardavimų, tūkst. Eur</i>	<i>1 300,0</i>	<i>1 400,0</i>	<i>1 450,0</i>	<i>55,7</i>	<i>100,0</i>	<i>50,0</i>
Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tūkst. vnt.	2 799,2	2 671,3	2 553,5	-146,6	-127,9	-117,8
Pieno pardavėjų skaičius, tūkst. vnt.	11,8	10,8	9,9	-1,2	-1,0	-0,9
3. Tiriamųjų pieninių gyvūnų skaičius, tūkst. vnt.	123,4	120,1	117,7	-3,2	-3,3	-2,4
4. Pajamos už papildomus tyrimus ir paslaugas, proc.	19,5	21,2	22,1	-1,5	1,7	0,9
5. Sisteminių pieno tyrimų rezultatų pateikimas per 24 val., proc.	90,0	92,0	95,0	0,0	0,0	0,0
6. Grynasis pelnas, tūkst. Eur	279,0	326,0	337,0	58,0	47,0	11,0
7. Grynasis pelningumas, %	4,2	4,9	5,1	0,5	0,7	0,2
8. Vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža ROE, %	6,7	7,7	7,8	2,1	0,7	0,8
9. Vidutinė metinė turto grąža ROA, %	5,0	6,0	6,0	0,6	1,0	0,0
10. Paskirti dividendai už kalendorinius metus, %/paskirstytinas pelnas	70 - 75	70 - 75	70 - 75	0,0	0,0	0,0
11. Metinis išsipareigojimų santykis su nuosavu kapitalu, kartais	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
12. Pardavimo pajamos vienam darbuotojui (vid. sąlyginiam), tūkst. Eur	31,6	32,3	33,1	4,6	0,4	0,1
13. Sąnaudų/ pajamų santykis, proc.	95,1	94,2	94,0	-0,1	-0,3	-0,9
14. Elektros energijos suvartojimo kWh sumažinimas, proc.	10	5	5	-10,0	-5,0	0,0

15. Darbuotojų skaičius metų pabaigoje	235	231	228	-5	-4	-3
16. Patvirtintų pareigybių skaičius	211	205	199	-7	-6	-6
17. Vidutinis mėnesinis darbuotojų darbo užmokesčio dydis, Eur	1 615	1 621	1 668	138	6	47
18. Metinis darbo užmokesčio fondas (įskaitant soc. draudimą), tūkst. Eur	4 088	3 987	3 983	281	-101	-4
19. Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui (vidut. sąlyginiam), val.	10,0	10,5	11,0	0,3	0,5	0,5

Veiklos rezultatus apibūdinantys rodikliai paskaičiuoti įvertinus faktinius praėjusių 3 metų laikotarpio duomenis ir šias prielaidas:

- Bus įgyvendinti plane užsibrėžti tikslai ir uždaviniai;
- Įvertinus tiriamųjų gyvūnų skaičių praėjusį 2020 – 2022 m. laikotarpį, šis skaičius kasmet mažėja nuo 2,5 iki 2,7 proc., todėl uždavinio Gyvūnų produktyvumo tyrimų rinkos išlaikymas siektina rodiklio reikšmė 2023-2025 m. nekintanti, dėsime visas pastangas, kad išlaikyti 55 proc. tiriamųjų karvių nuo bendro karvių skaičiaus šalyje.
- Kurdami motyvuojančią aplinką ir palankias darbo sąlygas numatome, kad 2022-2025 m. iki 10 proc. darbuotojų nubyrežimas (savanoriškai išėinančių darbuotojų) yra įmonėje priimtina darbuotojų kaita ir kad darbuotojai patenkinti situacija Bendrovėje.
- Profesinių kompetencijų ugdymas 2022-2025 m. siekiama, kad 95 proc. darbuotojų dalyvautų kvalifikacijos kėlimo renginiuose, toks rodiklis numatytas įvertinus ūkio dalies personalą, kuriems nėra būtina kvalifikacija.
- 2020 - 2022 m. sumažėjo iki 240 darbuotojų. Didžioji dalis GPT asistentų dirba nepilnu krūviu (etatu), Bendrovės vadovybė deda pastangas dėl darbo sąlygų darbuotojams sudarymo dirbant pilnu krūviu, todėl darbuotojų skaičius mažėja.
- Veiklos efektyvumui didinti planuojama diegti vieną IT sistemą apimančią finansų ir Bendrovės veiklos analitiką, pirkimo procesų, sutarčių valdymo, transporto apskaitos optimizavimą. Atsižvelgiant į tyrimų apimčių mažėjimą, bus vykdomi logistikos maršrutų pakeitimai, GPT asistentų važiavimo į ūkius proceso optimizavimas, taip pat darbo našumui didinti bus skaitmenizuojami tyrimų procesai, vykdomas darbo vietų našumo įvertinimas, procesų stebėseną. Visi šie procesai įtakos darbuotojų skaičiaus kitimą.
- Vykdamas energijos suvartojimo monitoringą, 2022 m., lyginant su praėjusiais metais, suvartota virš 25 proc. mažiau elektros energijos (kWh). Strateginiu laikotarpiu planuojama sumažinti 2023 m. – 10 proc., 2024 - 2025 m. po 5 proc. elektros energijos suvartojimą, planuojamos taikyti priemonės: šaldymo patalpų ploto mažinimas, vidaus ir lauko apšvietimo pertvarkymas, biuro, kompiuterinės ir tyrimų įrangos elektros energijos suvartojimo sumažinimas.
- Bendrovė įvykdys suplanuotas investicijas. 2021m. nenupirkti pieno sudėties ir somatinių ląstelių ir bendro bakterijų skaičiaus matuokliai pagal 2021 metų įrangos pirkimo planą, pieno sudėties ir somatinių ląstelių matuoklio pirkimas įvykdytas 2022 m. Suplanuotos investicijos, įvertinus nusidėvėjimą, įtakoja ilgalaikio turto augimą 2023 m. – 23,3 proc., o 2024 m. vertės sumažėjimą 7,6 proc.
- Bendrovė skolintis gali, paskaičiuotas mokumo rodiklis rodo žemą skolinimosi riziką, rinkoje šiuo metu sąlygos skolintis dėl išaugusios palūkanų normos nėra labai palankios. Palūkanų sąnaudas patirs nuo ankstesnių finansinio lizingo sumų. Finansinio lizingo išsipareigojimo likutis 2022 m. pabaigoje 101 tūkst. Eur.
- Bendrovė planuoja atnaujinti seną susidėvėjusią įrangą. Įsigijus šią įrangą, Bendrovė papildomai pajamų neuždirbs. Planuojama pakeisti seno modelio krioskopą, pamatinių tyrimų skyriuje –diferencinį pH-metrą ir kt. įrangą į naujesnę, modernesnę įrangą.
- Įvertinome Įprastinių pieno tyrimų skaičiaus mažėjimą dėl nuolatinio pieno gamintojų skaičiaus mažėjimo iki 9 proc. per metus ir gyvūnų produktyvumo tyrimų dėl tiriamųjų gyvūnų skaičiaus mažėjimo apie 2,5 proc.

- Komercinių pieno tyrimų ir paslaugų skaičius mažės, tam turi įtakos nutrūkusi prekyba su Baltarusija, aprūpinimo vienkartiniais indeliais ir mėginių formavimo ligų tyrimui apimtys priklauso nuo įprastinių pieno tyrimų skaičiaus kitimo, atliekamų mastito indentifikavimo tyrimų PGR metodu ir mastito sukėlėjų nustatymo tyrimų apimčių sumažėjimas. Kitų tyrimų ir paslaugų apimtys turėtų išlikti stabilios.

- Numatoma, kad 2023 m. Lietuvos ekonomika augs lėčiau, o pagrindinės to priežastys yra aukšta infliacija, bei blogėjantys verslo ir namų ūkių lūkesčiai, tai neigiamai paveiks dalies įmonių ir namų ūkių finansinę padėtį ir įtakos mūsų bedrovės komercinių paslaugų pardavimus. Todėl aktyviai vykdysime darbą su klientais, numatoma užsakovams teikiamų paslaugų ir naujų paslaugų poreikio analizė ir klientų paieška, dalykiniai susitikimai, pasitarimai su užsakovais, GPT paslaugų viešinimas ir reklama.

- Siekiant išlaikyti pakankamą darbo vietų konkurencingumo lygį, Bendrovė didins darbuotojų pareiginio darbo užmokesčio dydžius. 2023 m. planuojamas mėnesinio darbo užmokesčio vidutinis indeksacijos dydis 7 proc., metinis darbo užmokesčio fondas 2023 m. - padidės 7,4 proc. 2024 -2025 m. planuojamas sumažėjimas atitinkamai 2,5 ir 0,1 proc. dėl sumažinto pareigybių skaičius (etatų skaičius), sumažėjus atliekamų pieno tyrimų ir GPT skaičiui ir taip pat sumažintas darbuotojų skaičius dėl sistemingo darbo funkcijų optimizavimo, kai panaikintų pareigybių funkcijas perskirstome likusiems darbuotojams. Todėl planuojamas ir vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio didėjimas.

- Viešai skelbiamas ekonominės raidos scenarijus numato, kad kainų augimas bus spartesnis dėl energijos žaliavų kainos, todėl Bendrovė tyrimo medžiagų ir priemonių brangimą įvertino pagal įvykusių ir vykdomų viešųjų pirkimų rezultatus, o labiausiai jautrių kainų didėjimui medžiagų ir paslaugų sąnaudas įvertino taikydama nuo 0,5 - 50 proc. pabrangimo įtaką dėl infliacijos ir energijos kainų augimo. Todėl Bendrovė 2023 m. planuoja 12,3 proc. sąnaudų padidėjimą, tačiau dėl tyrimų apimčių mažėjimo ir veiklos efektyvumo didinimo sąnaudos mažės 2024 m. - 2 proc., 2025 m.- 0,7 proc.

- Strategijos laikotarpiu kainodara sudaryta taip, kad Bendrovė įvykdytų jai iškeltus uždavinius, įpareigojimus ir užtikrintų Bendrovės veiklos tęstinumą. Bendrovė privalo uždirbti tiek pajamų, kad jų pakaktų padengti būtinais veiklos sąnaudais, sumokėti įstatymais nustatytus mokesčius ir akcininko lūkesčius tenkinančią kapitalo grąžą į valstybės biudžetą. 2023 m. nuo sausio mėn. pieno tyrimų komercinės veiklos paslaugų kainos vidutiniškai augs 10 proc. atsižvelgiant į tyrimų medžiagų kainas, darbo procesų ir technologijų pasikeitimą. 2023 m. gegužės mėn. planuojamas įprastinių tyrimų kainų kėlimas vidutiniškai vienam tyrimui 10 proc., 2023 m. – gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugos kaina 1 gyvūnui didėja 4,96 Eur (19,6 proc.), ūkiams, kuriems skiriama valstybės pagalba, vidutinė GPT paslaugos kaina didėja 6,06 Eur (24,7 proc.), todėl pajamos 2023 m. 12,7 proc. padidės, 2024 – 2025 m. dėl pieno gamintojų ir tiriamųjų gyvūnų skaičiaus mažėjimo laukiamos pajamos sumažės atitinkamai 1,0 ir 0,5 proc.

- Bendrovė 2023-2024 m. laikotarpiu pinigų srautus planuoja taip, kad sugeneruotų pakankamus pinigų srautus kasdienei įmonės veiklai finansuoti, užtikrintų investicijų ir finansinių įsipareigojimų vykdymą. Bendrovės pagrindinis pinigų šaltinis yra iš pieno ir gyvūnų produktyvumo tyrimų bei komercinių paslaugų teikimo, teigiami pagrindinės veiklos pinigų srautai turi didelę reikšmę veiklos pastovumui.

- Įgyvendinus strateginius tikslus ir uždavinius, vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža per tris strateginio laikotarpio metus padidės nuo 6,7 proc. iki 7,8 proc., 2022 m. pasiektas 7,3 proc. grąžos rodiklis. Tam įtakos turės Bendrovės valdysenos gerinimas, veiklos procesų efektyvinimas, darbo našumo didinimas, naujų veiklos kontrolės ir analizės metodų diegimas, procesų skaitmenizavimas. Taip pat veiklą vystysime tvarumo kryptimi, taikysime tvaraus verslo strategiją ir veiksmus, sieksime tvaraus vartojimo, elektros energijos suvartojimo mažėjimo, diegsime ekovairavimo sistemą, naujus metodus bei vykdysime kitus plane užsibrėžtus uždavinius. Pasiekus šiuos rodiklius, dividendams, kurie sumokami į valstybės biudžetą, per tris šio strateginio planavimo

laikotarpio metus planuojama skirti 70-75 proc. nuo paskirstytino pelno sumos. Už 2020 m. buvo skirta 70 proc. – 222 tūkst. Eur., už 2021 m. 70 proc. – 188,7 tūkst. Eur dividendų.

6. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMAŠI

6.1. Informacijos atskleidimas.

UAB „Pieno tyrimai“ vadovaujasi Bendrovių valdymo kodekso nuostatomis dėl informacijos atskleidimo, išdėstytomis šio kodekso IX principe („Informacijos atskleidimas“), kitomis Bendrovių valdymo kodekse nurodytus principus detalizuojančiomis nuostatomis, susijusiomis su viešu informacijos atskleidimu.

Informacija apie Bendrovės veiklą pasiekama visuomenei ir viešai skelbiama interneto svetainėje adresu www.pieno-tyrimai.lt. Skelbiama informacija suskirstyta skiltimis: naujienos, teisinė informacija, struktūra ir kontaktai, veiklos sritys, administracinė informacija, paslaugos, kainos, duomenys, nuorodos, DUK ir prisijungimas registruotiems vartotojams.

Skelbiama ši informacija: LR žemės ūkio ministerijos nustatyti UAB „Pieno tyrimai“ tikslai, uždaviniai ir lūkesčiai, duomenys apie Bendrovę, valdybą ir vadovą, jos struktūra ir kontaktai, veiklos sritys, konkursai laisvoms darbo vietoms užimti, Bendrovės įstatai, veiklos ir finansinės ataskaitos, veiklos planai, socialinės atsakomybės politika, korupcijos prevencija, informacija apie vadybos sistemą, darbo užmokestį, tarnybinį transportą, teisės aktų pažeidimus (jeigu tokie nustatyti), paslaugų kainas ir kita aktuali informacija. Šios interneto svetainės pagalba Bendrovė, užtikrindama konfidencialumą, teikia pieno supirkėjams ir pieno gamintojams duomenis apie pieno tyrimų rezultatus, išduoda elektroninius tyrimo rezultatų protokolus ir PVM sąskaitas – faktūras už atliktus pieno tyrimus ir kitas paslaugas.

6.2. Metinio pranešimo turinys.

Bendrovės 2022 m. metinis pranešimas parengtas vadovaujantis 2000 m. liepos 13 d. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835, 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 reikalavimais ir Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr.1052.

6.3. Apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai.

UAB „Pieno tyrimai“ finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos, Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymais ir tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS).

6.4. Metinių pranešimų ir finansinių ataskaitų rinkinių pateikimas.

UAB „Pieno tyrimai“ metinį pranešimą, metinių ataskaitų rinkinį, tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius, informaciją apie Bendrovės vykdomas funkcijas, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ūkio ministro patvirtintomis Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, ir nepriklausomo auditoriaus išvadas skelbia viešai interneto svetainėje.

Teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinus metinį pranešimą, metinių ataskaitų rinkinį ir informaciją apie vykdomas funkcijas, taip pat metinių finansinių ataskaitų nepriklausomo auditoriaus išvadą – ne vėliau kaip balandžio 30 dieną;

Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius skelbiame viešai interneto svetainėje PDF formatu:

- tarpinių (3 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip gegužės 31 d.;
- tarpinių (6 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip rugpjūčio 31 d.;
- tarpinių (9 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip lapkričio 30 d.;

- tarpinių (12 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip kitų metų vasario 28 dieną.

6.5. Informacija apie metinių finansinių ataskaitų auditą.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditas atliekamas pagal Tarptautinius audito standartus. Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio auditą atliko nepriklausomi UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“ auditoriai, su kuriais Bendrovės direktorius sudarė paslaugų teikimo sutartį audituoti 2021-2023 metų finansines ataskaitas. Audito įmonę atlikti 2021-2023 m. metinių finansinių ataskaitų auditus patvirtino Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras 2021 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr.3D-769 „Dėl audito įmonės patvirtinimo atlikti UAB „Pieno tyrimai“ 2021– 2023 m. metinių finansinių ataskaitų auditus“. Vieno metinio audito kaina 2,7 tūkst. Eur, kitų mokėjimų, paslaugų ar garantijų auditoriams nebuvo mokėta ar suteikta.

Finansinių ataskaitų auditas apima nepriklausomą finansinių ataskaitų ataskaitų patikrinimą ir išvados pateikimą, kurioje nurodoma, ar finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais tikrai ir teisingai parodo įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal taikomus finansinės atskaitomybės reikalavimus ir ar metiniame pranešime pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis.

7. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS IKI ATASKAITOS SUDARYMO

1. 2023-01-05 UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorija gavo naują akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.114-06, liudijantį, kad jos vykdoma matavimo priemonių tikrinimo veikla yra akredituota standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ atitikčiai.
2. Nacionalinis akreditacijos biuras pakartotinai penkeriems metams akreditavo UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijos vykdomą matavimo priemonių kalibravimo veiklą bei 2023-01-06 išdavė naują akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.02.030.
3. 2023 m. vasario 3 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras įsakymu Nr.15D-0098 „Dėl žemės ūkio ministro 2020 m. spalio 27 d. įsakymo Nr. 3D-738 „Dėl UAB „Pieno tyrimai“ valdybos sudarymo“ pakeitimo“ papildė valdybą nauju penktu nepriklausomu valdybos nariu. Šio naujo nepriklausomo valdybos nario pareigas vykdyti paskirtas Vygantas Sliesoraitis, AB „Kelių priežiūra“ valdybos pirmininkas.
4. 2023 m. vasario 28 d. pasirašyta sutartis su nekilnojamo turto brokeriu dėl administracinės paskirties patalpų Vilniuje pardavimo.
5. Direktoriaus 2023 m. vasario 21 d. įsakymu Nr.13V-0014 patvirtintos 2023 m. veiksmų planas 2023-2025-ųjų m. strateginio plano įgyvendinimui ir 2023 m. veiklos biudžetas.

Direktorė

Laima Urbšienė